

ГЛАС

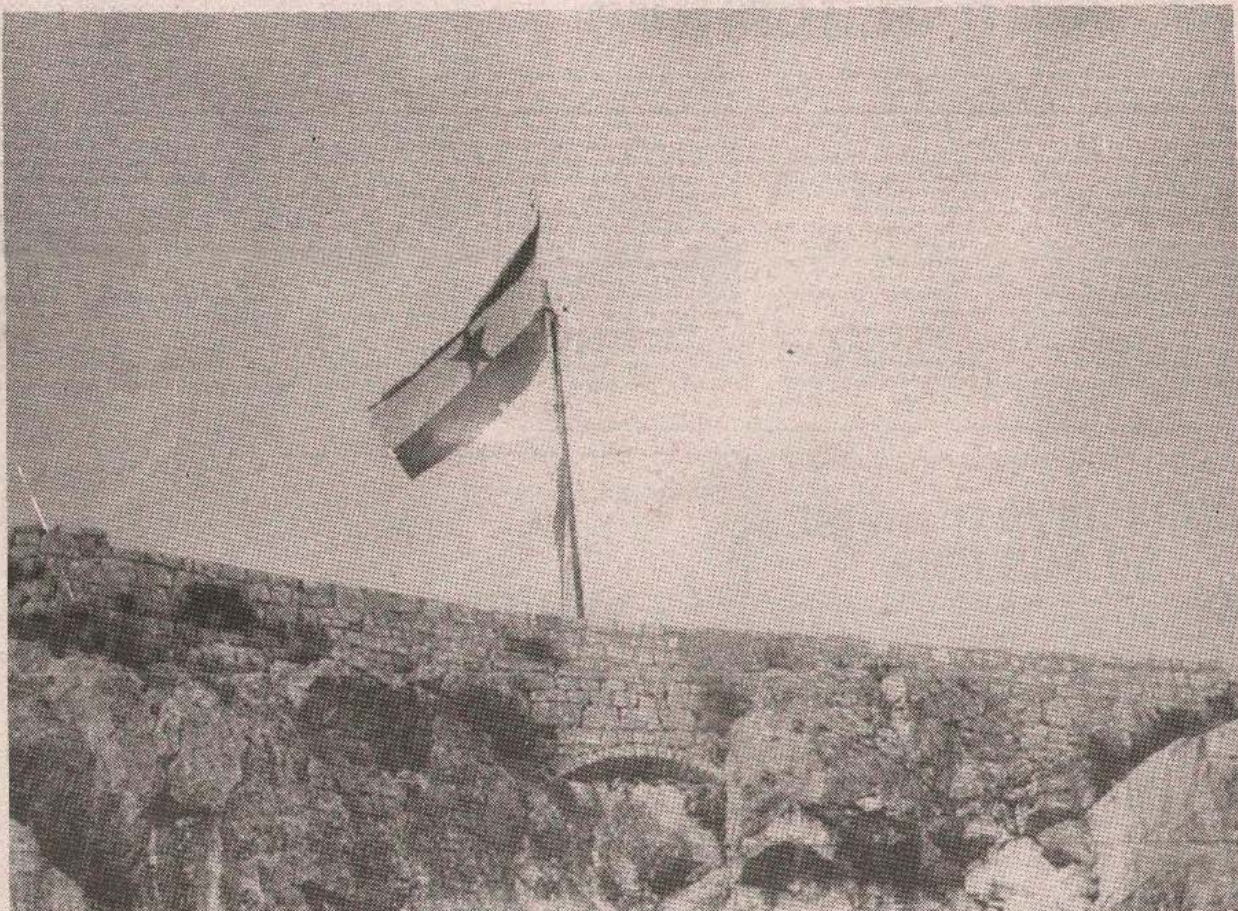
НЕДЈЕЉНИ

ОСНИВАЧ ЛИСТА: СКУПШТИНА
ОПШТИНЕ БАЊА ЛУКА

Први број „Гласа“ изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Жупици крај Дрвара 31. јула 1943. године. Од 8. фебруара 1983. „Глас“ излази као дневни лист. Излази сваког дана — рукописи се не враћају. Претплата за нашу земљу: месечно 1.350 динара, тромесечно 4.050 динара, полугодишња 8.100 динара, годишња 16.200 динара. Претплата за иностранство двоструко.

БАЊА ЛУКА, недјеља, 16. фебруара 1992. године Број 6527, година XLIX

ПРИМЈЕРАК 50 ДИНАРА.

СИМБОЛ ПОНОСА И ОТПОРА: на книнској тврђави вије се југословенска застава

ЕПИСКОП БАЊОЛУЧКИ Г. ЈЕФРЕМ О АКТУЕЛНОЈ СИТУАЦИЈИ, ОДНОСИМА СА ДРУГИМ ВЈЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА И ОБНОВИ ЦРКАВА НА ПОДРУЧЈУ БАЊОЛУЧКЕ ЕПАРХИЈЕ

ОКРЕНИМО СЕ РЕАЛНОСТИ

МОЖЕ ЛИ СЕ НАПРАСНО ПРОМИЈЕНИТИ
КАРТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Држава у пар лекција

AB AGRO PROM BANKA
D.D. BANJA LUKA

4. jula br. 19 tel. 33-611 fax 44-181

KOSIG DIONIČKO DRUŠTVO
ZA OSIGURANJE
BANJA LUKA
Želje Bariča br. 3 tel. 43-040 fax 43-202

AGENCIJE:
CENTAR: tel. 30-493
HANIŠTE: tel. 12-354
BUDŽAK: tel. 33-611
LAKTAŠI: tel. 832-086
ČELINAC: tel. 851-238

NUDIMO NA VIŠE, DODITE I UVJERITE SE!

БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ РЕФЕРЕНДУМ И ОКО ЊЕГА

ЛОГИКОМ агоније и екстазе

ТЕМЕ ЗА ДИЛЕМЕ: ХОЋЕ ЛИ
ДОБИ ДО ПРИПАЈАЊА САО
СЈЕВЕРНЕ БОСНЕ И САО
СЕМБЕРИЈЕ АУТОНОМНОЈ
РЕГИЈИ КРАЈИНА

Демо- кратски, али када?

ПОЛИТИЧКА БХ СЦЕНА

Армија ће овдје и остати

UJEDINJENE NACIJE I JUGOSLOVENSKA KRIZA

NEZVANIČAN SASTAV „PLAVIH ŠLJEMOVA“

UJEDINJENE NACIJE, 15. februara - Konačnu odluku o upućivanju mirovnih snaga Ujedinjenih nacija u Jugoslaviju Savjet bezbjednosti tek treba da donese, ali se već sada sa dosta izvjesnosti znaju formacijski sastav i nacionalna struktura „plavih šljemova“.

Pozivajući se na krugove bliske svjetskoj organizaciji i na diplomatske izvore. Riječ nezvanično navodi da će mirovne snage UN u Jugoslaviji činiti:

12 pješadijskih bataljona. I svaki sa po 900 vojnika. I to iz Argentine, Brazila, Kanade, Češkoslovačke, Danske, Fr-

ancuske, Kenje, Nepala, Nigerije, Pakistana, Rusije, Belgije i Luksemburga.

— Građevinski bataljon iz Finske.

— Logistički (operativni) bataljoni i Intendantske jedinice, koje će činiti britanski i norveški vojnici.

— Jedinice pri štabu u čijem će sastavu biti Švedani.

— Inženjerijska jedinica iz Kanade.

— Jedinica za vezu iz Holandije.

— Vojni posmatrači, najviše po petorica iz sljedećih zemalja: Argentine, Australije, Bangladeša, Belgiji, Brazila, Kanade, Kolumbije,

Češkoslovačke, Danske, Egipat, Finske, Francuske, Gane, Irake, Kenje, Malte, Nepala, Holandije, Novog Zelanda, Nigerije, Norveške, Pakistana, Poljske, Portugalije, Rusije, Singapura, Švedske, Švajcarske i Venecuele.

— Vojna policija, najviše po osam vojnika iz Argentine, Belgije, Brazila, Kanade, Češkoslovačke, Danske, Finske, Francuske, Nepala, Holandije, Nigerije, Norveške, Pakistana, Rusije.

— Civilna policija najviše po 30 njih iz zemalja iz kojih dolaze i vojni posmatrači, plus iz Luksemburga.

IZ INTERVJUA DR RADOVANA KARADŽIĆA „DELU“

SRBI I HRVATI — VIŠE OD SUSJEDA

LJUBLJANA, 15. februara (Tanjug) — Postoji realna mogućnost da Srbi i Hrvati poslije 1992. godine postanu dobri susjedi, ako već ne i prijatelji, izjavio je vođa Srpske demokratske stranke za BiH dr Radovan Karadžić u intervjuu u današnjem ljubljanskom „Delo“.

Dr Karadžić je rekao da su odnosi Srba i Hrvata do 1918. godine bili neopterećeni. „Bili su topli i u znaku zajedničkog interesa za uspostavljanje zajedničke države Južnih Slavena“, podsjetio je on i dodao da

je neprijateljstvo počelo njihovim dolaskom u zajedničku državu, „a može se logično zaključiti da zreli i racionalni narodi neće gajiti neprijateljstvo i nakon što je otklonjen njegov uzrok“.

Dr Karadžić je naglasio da bi Srbi i Hrvati morali da, bez posredovanja sa strane i međusobnim popuštanjem, reše sva sporna pitanja, pa i sporne granice. Morali bi zaključiti i sporazum o nenapadanju i saradnji dvije suverene države, rekao, između ostalog, Karadžić.

REFERENDUM U CRNOJ GORI

DATUM POZNAT DO 22. FEBRUARA

TIGRAD, 15. februara (Tanjug) — Datum održavanja referenduma u Crnoj Gori i konačna formulacija pitanja kojim će se građani izjasniti o državno-pravnom statusu ove republike

biće poznati 22. februara. Tada će se održati zasjedanje crnogorskog parlamenta.

Javna rasprava o referendumu završava se 21. februara.

SRUŠIO SE HELIKOPTER KOD MOSTARA

POSADA LAKŠE POVRIJEĐENA

MOSTAR, 15. februara (Tanjug) — Prema jutrošnjem saopštenju Regionalnog centra za obavještanje, koji se pozvao na informaciju nedržne Komande vazduhoplovne baze u Mostaru, juče su u blizini ovog grada, na lokalitetu Kruzana, prilikom redovne obuke srušio vojni helikopter „Gazela“. Njega nije poginuo, a posada je prošla s lakšim povredama.

Prema vojnim izvještajima, uzrok pada letjelice, koje je uništena, dosad nije utvrdjen. Komanda vazduhoplovne baze JNA u Mostaru je kao potpuno neosnovane demantovala glasine u javnosti o udesu dva helikoptera JNA.

OHRABRUJUĆA VIJEST IZ SIV-a

DOVOLJNO NOVCA ZA POLJOPRIVREDU

BEOGRAD, 15. februara — Poljoprivreda će ponovo, sasvim je izvjesno, uživati punu podršku savezne vlade. To proizilazi iz programa mjera i aktivnosti koje je savezna vlada ovih dana konačno utvrdila. SIV se, naime, opredijelio da se za finansiranje poljoprivrede u ovoj godini mora obezbijediti dovoljno novca, jer bi svaki podbčaj proizvodnje i poremećaj na tržištu poljoprivrednih proizvoda stvorio velike probleme u prehrambenom sektoru. Stoga se i predlaže da se poljoprivreda finansira sa 50 odsto sredstava iz primarne emisije. Ujedno, SIV preporučuje republikama, koje pokazuju interesovanje da saraduju sa saveznom vladom, da, pored poteza koje su napravile, u svojim budžetima obezbijede i oko 13 milijardi dinara za premije i regresive javlja Sekretarijat SIV-a za informacije.

Očigledno je da u godinu u kojoj se osjećaju posljedice rata i ekonomskih sankcija

prema Jugoslaviji, specifičnosti poljoprivrede nailaze na nužnu materijalnu podršku savezne vlade. Sa svoje strane SIV je već napravio prvi korak. Iz deviznih rezervi federacije obezbijedeno je 30 miliona dolara za uvoz sirovina i reproduktivnih sredstava za zaštitu bilja i rezervnih dijelova za poljoprivrednu mehanizaciju.

Pripremljen je i prijedlog za finansiranje proljetne sjetve, što samo po sebi govori da ta oblast neće biti prepuštena samoj sebi. Uostalom, slično je bilo i prošle godine kada je poljoprivreda zabilježila najbolje rezultate u posljednjih deset godina. Samo sredstva iz primarne emisije su prošle godine učestvovala u kreditiranju poljoprivredne proizvodnje, zalaha i rezervi osnovnih proizvoda sa 43,5 milijardi dinara. Da te podrške nije bilo, pitanje je da li bi poljoprivreda na kraju godine ostvarila rast proizvodnje od 6 odsto.

IZ UREDA DR FRANJE TUĐMANA

ZAGREB DEMANTUJE BI—BI—SI

ZAGREB, 15. februara (Tanjug) — Ured predsjednika Republike Hrvatske demantovao je vijesti britanske televizije stanice BBC BI—BI—SI, u kojima se tvrdi da je dr Franjo Tuđman prošlog decembra izjavio da neće prihvatiti nikakve nezapađne jedinice u okviru snaga UN koje će bi-

ti poslana u Hrvatsku. U pismu upućenom juče BBC-u predstavnici predsjednikova ureda za štampu Vesna Škaro ističe da ima ovlaštenja potvrditi „da predsjednik Tuđman nikada nije dao takvu ili sličnu primjedbu“.

„SLOBODNA DALMACIJA“ EKSKLUZIVNO OBJAVLJUJE

DIREKTOR HRVATSKOG RADIJA PODNIO OSTAVKU

ZAGREB, 15. februara (Tanjug) — Direktor Hrvatskog radija Tomislav Bakarić podnio je ostavku na tu funkciju, objavila je danas ekskluzivno splitska „Slobodna Dalmacija“.

Bakarić je naime novčan za direktora Hrvatskog radija neposredno poslije prvih višestranačkih izbora. U povodu ostavke, prema „Slobodnoj Dalmaciji“, Bakarić je izjavio da se „sve to skupa tiče samo kuće — Hrvatskog radija“ — i da „stoga nije potrebno davati nikakvo saopćenje za javnost“.

„ROMANIJA MARE“

OPTUŽUJE OPOZICIONU KOALICIJU

BUKUREŠT, 15. februara (Tanjug) — Opoziciona partija „Romanija mare“ (Velika Rumunija) optužila je koaliciju 14 opozicionih partija „Demokratska konvencija“ za prevare, zastrašivanje i prikliske u prvom krugu izbora za lokalne organe vlasti prošle nedjelje.

„GLAS“, UL. AVNOJ-a 93. Osnivač lista: Skupština opštine Banja Luka. IZDAJE I ŠTAMPA JNIGP „GLAS“

Redakcijski kolektiv: Nikola Guzman (izv. urednik/desk), Momo Joksimović (sport), Ratko Marić (Banja Luka), Miro Mladenović (pravni odgovorni urednik), Svetlana Pazar (kultura), Stevan Ristić (krajiska kronika), Dejan Šobanić (Nedjeljni Glas), Zora Šamara (zemlja/svijet). Redakcijsko-telefonski glavni i odgovorni urednik 12-032, dešt 12-078, 12-084, daktilografi 12-004, telefaks 12-032. Oglasno u Ulici Borisa Kidriča 1. Telefon: telefaks 11-948, rukovodilac Poslovnice 11-964, Telefaks 45-208 JU „Glas“ Dinarske uplate: žiro-račun broj 10500-601-12456, kod SDK Banja Luka. Uplate na devizni račun broj 10500-620-71000-622, kod Banjalučke banke DD Banja Luka.

Glavni i odgovorni urednik: Miro Mladenović Direktor: Josif D.R AKIĆ

KOPIJU UPLATNICE ZA PRETPLATU POSLATI NA OGLASNO

Na osnovu mišljenja Ministarstva za informacije SRBH br. 04-021-88-45/91, od 15.2.1991. godine, „Glas“ se oporezuje po stopi od 3 posto iz listinog broja 8, Zakona o privremenim mjerama o porezu na promet proizvoda i usluga. Službeni list SFRJ, br. 4/91. Adresa: AVNOJ-a 93. Telefoni: centrala (078) 12-294, 12-366, 12-360, 12-409, 12-414, direktor Preduzeća i pomoćnici direktora Preduzeća 12-263, 11-658, Telefaks 12-282. Za RJ „Grafika“ Boro LUBURIC

IZJAVA DR BRANKA KOSTIĆA „ILUSTROVANOJ POLITICI“

„VOJSKA SE NEĆE POVUĆI IZ BiH“

● Sve dok bude u funkciji člana Vrhovne komande, rekao je, između ostalog, u intervjuu ovoj beogradskoj reviji dr Kostić neće potpisati odluku o povlačenju JNA iz BiH-te da tu činjenicu treba da prime k znanju svi oni koji misle da će se na toj teritoriji ponoviti scenarij iz Slovenije i Hrvatske

BEograd, 15. februara (Tanjug) — „Dok sam u funkciji člana Vrhovne komande neću nikada potpisati odluku o povlačenju JNA iz Bosne i Hercegovine“ — izjavio je potpredsjednik Predsjedništva SFRJ dr Branko Kostić u intervjuu koji objavljuje „ilustrovana politika“ u najnovijem broju. To neka prime k znanju svi oni koji misle da će se ponoviti scenarij iz Slovenije i Hrvatske na teritoriji BiH. Naravno, sve ovo pod uslovom da se za to ne izjasne sva tri konstitutivna naroda u ovoj republici, mada je neretno predpostaviti da bi srpski narod u BiH mogao pristati na to — precizirao je Kostić.

Postavljeno je i pitanje da li je Armija prije godinu dana bila spremna da zavede vanredno stanje i da je od toga odu-

stala poslije devetomartovskog mitinga u Beogradu. U odgovoru Kostić je rekao da je Armija predložila zavođenje vanrednog stanja poslije mitinga na Trgu Republike i da nimalo da je taj miting na to bitnije uticao. Taj miting je pogubno djelovao u tom smislu što je stvorio utisak kod onih koji su radili na rasuranju Jugoslavije da je u Srbiji došlo do krupnih političkih podjela i da u takvim podjelama mogu neuporedivo lakše nastaviti sa svojom prljavom radom i ostvarenjem svojih ciljeva secesije — dodao je Kostić.

Taj 9. mart, nastavio je on, i kasnije djelovanje nekih političkih partija imali su pogubne posljedice na održavanje borbene gotovosti Armije (defetizam, odbijanje poziva, štetno djelovanje u samim jedinicama i slično)...

Upitan o dolasku „plavih šljemova“ Kostić je izrazio uvjerenje da će to biti veoma brzo. U tom kontekstu je bilo i pitanje o mogućnostima da konstitutivni narodi dobiju pravo na samoopredjeljenje odnosno da srpske krajinje dobiju međunarodno priznanje. Ako se polazi od političke situacije u Evropi, mislim da bi bilo neretno očekivati da sada riješimo i politički status srpskog naroda u Krajlinama, odgovorio je Kostić.

Što se Bosne tiče, vjerujem da će to ipak biti poštovan princip prava na samoopredjeljenje. A potpuno sam siguran da će u traženju političkog rješenja za srpski narod u Krajlinama biti priznato i njegovo pravo na samoopredjeljenje, samo što će taj proces potrajati dosta dugo, dodao je on.

DE MIKELIS O UPUĆIVANJU „PLAVIH ŠLJEMOVA“ U JUGOSLAVIJU

Put do političkih pregovora

● „Moja partija je insistirala na potrebi integracije u Jugoslaviju: ne smijemo dopustiti da 9 miliona Srba bude neprijateljski raspoloženo prema Italiji...“

RIM, 15. februara (Tanjug) — Italijanski ministar spoljnih poslova Dani de Michelis izjavio je danas da je Italija mnogo učila da „plavi šljemovi“ krenu u Jugoslaviju, ubjeđujući ovih posljednjih dana svoje prijatelje Hrvate.

De Michelis je rekao da je odluka generalnog sekretara UN Boutrosa Galiya da predloži Savjetu bezbjednosti slanje mirovnih snaga u Hrvatsku „jedna velika dobra vijest“.

On smatra da će „plavi šljemovi“ ubrati prekid vatre i tako pomoći da se nađe mirno rješenje.

Ova odluka otvara put političkim pregovorima za rješavanje krize. Griješili su svi koji su me optuživali da sam optimista“, rekao je De Michelis.

Italijanski ministar pripada Socijalističkoj partiji Italije. Sinoć je izjavio da je ova partija odigrala značajnu ulogu u rješavanju jugoslovenske krize, jer je ispravljala greške koje je činila Demokrićanska partija.

„Instalirali smo na konkretnim inicijativama, ne potrebi integracije u Jugoslaviju. Ne smijemo dopustiti da 9 miliona Srba bude neprijateljski raspoloženo prema Italiji“, rekao je de Michelis.

U ČEŠKOSLOVAČKOJ

ISTRAGA PROTIV BREŽNJEVA

PRAG, 15. februara (Tanjug) — Kontroverzni rezultat i praktičan promašaj skoro dvogodišnje istrage, koja je trebalo da otkrije domaće kolaboracioniste i njihovu ulogu u invaziji Čekoslovačke, avgusta 1968, nisu obehtrabirali istjednike.

Pomoćnik vrhovnog tužioca Vladimir Nehanicki najavio je novu istragu, ovog puta protiv „za sada nepoznatih stranih zločinaca — političara koji su odućili o vojnoj intervenciji“.

Glavni osumnjičeni su, prema izjavi Nehanickog, lideri zemalja Varšavskog pakta čije su trupe okupirale Čekoslovačku — Leonid Brežnjevi, Todor Živkov, Janoš Kadar, Valter Ulbricht, Vladislav Gomułka i drugi“.

Prva istraga, kojom su bili obuhvaćeni čekoslovački građani osumnjičeni da su „inicirali vojnu intervenciju“, prekinuta je „usljed nedostatka dokaza“.

Brane RADULOVIC

PRNJAVOR — LICITACIJA O KOJOJ SE PRIČA

MINISTRI VOZE OPROŠTAJNI KRUG?!

● Dvojica članova Izvršnog odbora Skupštine opštine Prnjavor u nečasnoj prodaji motora iz opštinskog voznog parka

PRNJAVOR, 15. februara — Nedavna licitacija rashodovanih mopeda iz voznog parka Skupštine opštine mogla bi koštati karijere dvojicu članova opštinske vlade. Ukoliko i ostanu na čelnim funkcijama svojih sekretarijata, izvjesno vrijeme biće izloženi neugodnostima i sumnjama u ispravnost vlastitog ponašanja. Moćice im se prigovoriti jer su pogriješili, što sami ne osporavaju.

Služba zajedničkih poslova opštinskih organa uprave raspisala je licitaciju za prodaju „zastave 750“ i šest mopeda marke „APN 6“. Formirana je tročlana komisija, koja je bila zadužena za provođenje licitacije. Uzakazano vrijeme pojavili su se potencijalni kupci, a među njima i nekoliko opštini bliskih ljudi. Njihova zainteresovanost i kasnije utvrđivanje pazara bacilo je ljagu na kompletan posao prodaje. Naime, dva mopeda kupili su Ivan Steč,

radnik u opštini Esmir Brković, sekretar Opštinskog sekretarijata za opštu upravu i društvene djelatnosti. Oni su bili i jedine mušterije za ta dva motora, što znači da nisu ispoštovana osnovna pravila licitacionog postupka o prisustvu najmanje tri kandidata. Još dva opštinarata takođe bez konkurencije kupili su druga dva mopeda: Nedeljko Rupar i Nedim Đokić.

Za ove nečasne radnje ubrzo se saznalo, pa se o problemu raspravljalo i na posljednjoj sjednici Izvršnog odbora SO. Na udaru su se našla dvojica članova vlade, kupac Esmir Brković i direktor zajedničke službe, Mirsad Pećkić kao najodgovorniji za propuste u radu komisije za licitaciju.

Zbog grešaka kakve i nije teško dokazati licitacija će najvjerojatnije biti poništena a mopedi vraćeni opštini. Međutim, sada je novi problem na vidiku.

Naime, ministar Brković spreman je da to uradi, ali traži da mu se plate rezervni dijelovi koje je u međuvremenu o vlastitom trošku ugradio na famozni moped.

Bez motora bi mogli ostati još trojica opštinarata jer se nisu sjetili da naruče još po nekoliko „učenika“ licitacije, odnosno poznanika koji bi formalno pokazali interesovanje za kupovinu. Tada bi se izbjegla sfera od koje najveću štetu po vlastiti ugled imaju članovi izvršnog odbora, Brković i Pećkić. Opštinska vlada je ipak imala izvjesnog razumijevanja za grijehe dvojice ministara, jer je kompletan slučaj predala novoformiranoj tročlanoj komisiji, čija će obaveza biti da još jednom ispita sve okolnosti pod kojima je sporna licitacija održana.

SKUPŠTINE SRPSKE NARODNE OBNOVE USVOJILA DEKLARACIJU

Protiv komadanja srpskog prostora

BEograd, 15. februara (Tanjug) — Srpska narodna obnova će se svim političkim i oslobodilačkim sredstvima suprotstaviti nasilnom komadanju srpskog etničkog i državnog prostora i svaki režim koji se unutar njega nastoji uspostaviti smatraće okupatorskim i prema njemu se tako odnositi. To se izjavi u Deklaraciji koju je danas usvojila ova stranka na svojoj velikoj Skupštini u Beogradu.

Taj prostor, precizira se u Deklaraciji, ograničen je na jugozapadu i jadranskom obalom od Bokane do Senja, na zapadu i sjeverozapadu — linijom Senj-Gospić-Karlovac-Kupa-Durđevac, a na istoku i jugu granicom bivše Jugoslavije. U ime srpskog naroda niko nema pravo da prizna bilo koju nespisku državu na pomenutom prostoru, jer će se to smatrati činom izdaje, zeključuje se u Deklaraciji.

BUDIMPEŠTA: KONFERENCIJA ZA ŠTAMPU VUKA DRAŠKOVIĆA

VIŠE PRAVA MANJINAMA

BUDIMPEŠTA, 15. februara (Tanjug) — „U Mađarskoj se nelazim u ime cijele Srpske demokratske opozicije, u nastojanju da srpsko-mađarski odnos budu ne samo bolji nego što jesu, već i najbolji mogući“, izjavio je predsjednik Srpskog pokreta obnove Vuk Drašković na današnjoj konferenciji za štampu u Budimpešti.

Odgovarajući na pitanja, u prisustvu znatnog broja novinara, Vuk Drašković je ocijenio da je u razgovorima u Budimpešti bilo dominantno pi-

tanje položaja manjina, istakavši pri tom stav SPO da manjine u demokratskoj Srbiji moraju imati sva nacionalna prava. Kada je riječ o manjinama u dvjema zemljama, Vuk Drašković se založio za njihovu teritorijalnu, samopopravnu ili personalnu autonomiju, zavisno od broja njenih pripadnika. Srbi u Mađarskoj, rekao je, nemaju uslova za teritorijalnu autonomiju, ali moraju imati personalnu, dok bi Mađari u Vojvodini mogli imati i jednu i drugu...

U BEOGRADU, 18. FEBRUARA, SKUP U ORGANIZACIJI CRVENOG KRSTA

UJEDINJENI ZA HUMANOST

BEograd, 15. februara (Tanjug) — „Ujedinjeni za humanost“ naziv je skupa koji 18. februara u Beogradu zajednički organizuju Međunarodni komitet Crvenog krsta i Crveni krst Jugoslavije.

Skup je namijenjen, prije svega, domaćim i stranim novinarima, a cilj je da se predstavnici sredstava informisanja detaljno informišu o aktivnostima ovih humanitarnih organizacija i načinu djelovanja.

Na sastanak su pozvani i predstavnici savezne i srpske vlade, ambasade kao i međunarodnih i domaćih organizacija.

ПРОПАЛИ ЧЕШКОСЛО-
ВАЧКИ
ДОГОВОРИ

Компро- мис - далеко

ПРАГ, 15. фебруара (Танјуг) — Коментатори чешких листа данас не скривају огорчене и према словачкој владајућој гарнитур — која „води преговоре ради преговора, а фактички не жели заједништво“, и према чешкој коалицији — која „мора да призна да је стигла до крајње границе постојеће федерације и могућности даљих уступака“.

„Више нема о чему да се преговара“ — истичу „Лидове новине“ а „Чешки денник“ категорички закључује да „једини пут који преостаје — то је подјела државе“.

Тачно на годишњицу првих покушаја председника Вацлава Хавела да приволи чешке и словачке лидере да се договоре о „заједничкој држави на новим основама“, свима је постало очигледно да су сви досадашњи покушаји да се постигне споразум пропали. Неки то признају и жале за изгубљеним временом. Други још гаје „слабашни оптимизам“, али се више нико не нада да ће неки нови компромис могао бити постигнут прије општих избора, предвиђених за јун ове године.

НА РЕЛАЦИЈИ КОПАР — ДРАЧ

Укида се бродска линија

ЉУБЉАНА, 15. фебруара (Танјуг) — Бродска линија Копар-Драч биће укинута 24. фебруара, свега мјесец и по након што је отворена. Очекивања да ће та морска повезаност Словеније и Македоније, преко Албаније, постаћи пут за транспорт робе и привредну сарадњу изјавила су се. Брод „Петра“, који је саобраћао

СЈЕДНИЦА СОБРАЊА
МАКЕДОНИЈЕ

ЗАКОНИ ПОД ЛУПОМ

СКОПЈЕ, 15. фебруара (Танјуг) — Собрање Македоније је данас наставило јуче прекинуту сједницу расправом о међународној активности македонског руководства у вези са признавањем суверености и независности те републике.

Независни посланик Тодор Петров је затражио од македонске владе да призна независност свих пет република бивше Југославије и понуди им потписивање протокола о сарадњи, пријатељству и ненападању. Петров је такође затражио да се република влада обрати свим међународним институцијама са захтјевом да се блокира целокупна имовина бивше СФРЈ а да се двоја обави под надзором међународне арбитраже.

Собрање Македоније данас треба да усвоји неколико закона, међу којима о личној крти, држављанству и о кретању и боравку странаца у Македонији и да донесе и одлуку о оснивању македонске информативне агенције „Мис“.

између Копра и Драча попуњавао је само десетину својих капацитета, и то већином албанском робом. „Сплошна пловба-Пиран“ иницијатор тоу пропалог подухвата, за чији се пословни промашја још није покренута одговорност, планира да крајем мјесеца отвори пробну линију Копар-Драч-нека грчка лука.

ништво Драгомира Секулића. Ова „застава 750“ потпуно је изгорјела, а усљед високе температуре оштећени су возила „Југо 45“ и „вартбург“, новосадске регистрације.

Такође је запаљена и „застава 850“ у Балзаковој 37, власништво Радослава Манџића, на којој је изгорно унутрашњи тапедирунг и сједишта, а на истој локацији запаљен је и „фића“ власништво Стевана Анојчића из Каћа.

Нешто касније у Балзаковој 55 запаљен је „фића“ Живка Тубића који је потпуно изгорно, а ватра се пренијела и на „рено 4“ који је такође потпуно уништен.

Посљедње ватрено пудовање одиграло се послје 5 часова када је на паркингу у Шекспировој улици запаљен још један „фића“, власништво Анђе Бошковић. Том приликом оштећено је и возило „застава 128“, власништво Станимира Јаничког.

НА ПУТУ ДОБОЈ — ТУЗЛА

НОВЕ БАРИКАДЕ

ДОБОЈ, 15. фебруара (Танјуг) — Већ трећи дан обуслатљен је саобраћај на путу Добој—Тузла. Послје синоћне деблокаде у мјестима Ораховица, Лохиња и Стјепан Поље, јутрос су никле нове барикаде у знак протеста што нису деблокирани локални путеви ка озренским селима. На магистралном правцу Добој—Тузла постављена нова препрека на раскрсници за село Карановац. Екипа Радиотелевизије Сарајево покушала је јутрос да направи извјештај о разлозима обуслуге саобраћаја. Међутим десетак наоружаних цивила — принудило је сниматеља да им преда снимљени филм.

ФИСКАЛНИ СИСТЕМ У СРБИЈИ

ЕВРОПСКИ ПОРЕЗ НА ПРАЗАН ЦЕП

БЕОГРАД, 15. фебруара (Танјуг) — Усвајањем преостала четири закона, до средине године треба да се комплетира нови порески систем у Србији, по узору на Европску заједницу и већину држава из фамилије ОЕЦД. Два од будућа четири закона пријемљивала би се, међутим, за двије — три године, када порез на додатну вриједност треба да замени (изузев „трошаринских“ пореза — на течна горива, алкохол, дуван и путничке аутомобиле).

Да ли ће, упоредо с до-

ношењем преосталих, успиједити и корекција неких од шест, већ усвојених, пореских прописа још се поуздано не може одгонетнути. За то су се прошле сриједи у Новом Саду на саветовању о примјени новог пореског система здушно залагали економисти, укључујући и неке чланове радног тима за припрему пореске реформе.

Нико није порицао да јенови порески систем сличан модерном европском, али је узлозоровано да економски услови за његову примјену нису ни налик на европске. Јер, дочекују га празни уел-

ови у условима све масовнијег сиромаштва, суноврата производње и размаха инфлације.

Без пардона, економисти су протресли порески „пакет“, али с намјером, како су углавном напомињали, да се он побољшава, приведе реалности и посљедњи привредни опоравак, а поготово приватни бизнис и приватизацију друштвеног власништва. Замјерено је и што није изведена реформа читавог фискалног система, већ само једног његовог сегмента — пореског.

ПОЉСКА

Контрола границе

ВАРШАВА, 15. фебруара — Пољска ће појачати своје војне снаге дуж границе за Заједницом независних држава да би спрјечио уочљив пораст шверца и из страха од евентуалне масовне имиграције житеља бившег Совјетског Савеза, саопштио је главнокомандујући граничних јединица Пољске, пуковник Макрек Лисецки.

Како преноси Франс прес, пуковник Лисецки је такође, најавио формирање двије нове бригаде граничних јединица, чиме ће се број тих бригада удвостручити. Он је такође рекао да ће бити основано 15 нових јединица за осматрање дуж границе, а да ће постојеће бити ојачане.

Пољски министар унутрашњих послова, Антони Мацшеревић је саопштио да посвећује „посебну пажњу“ граници са Заједницом независних држава, јер је на тој граници ситуација нестабилна.

У АЛБАНИЈИ

ИЗБОРНА ТРКА

ОХРИД, 15. фебруара (Танјуг) — Тек што је албански председник Рамиз Аљбија расписо пријевремене парламентарне изборе, изборна трка је у овој земљи кренула својом жестином. Владајућа социјалистичка партија организовала је митинг у Тирани, док је председник најјаче опозиционе странке — Демократске партије Албаније доктор Сали Бериша сазвао конференцију за штампу.

Социјалисти су у кампању ушли девизом „у Европу — равноправни међу равноправнима“. Председник партије Фатос Нано позвао је на национално уједињење и помирење. По његовим ријечима идеали социјалиста су демократија и слобода. Вјерује у ентузи-

јазам Албанаца и изборну побједу.

Побједу је обећао и председник ДПА, Сали Бериша. „Наша је партија убијена да ће ове изборе добити“, рекао је Бериша. Он је говорио и у име удружене опозиције која ће 22. марта дефинитивно побједити те да ће Албанија ступити на пут напретка и демократизације.

Бериша је одбио сваку сарадњу са владајућим социјалистима, односно бившим комунистима, а јавио је коалицију са „истинским опозиционим партијама“. Конкретно је рекао да ће демократи, у неким зонама заједно наступити са социјалдемократима и републиканцима“.

МИТИНГ У КУМАНОВУ

За међународно признање Македоније

КУМАНОВО, 15. фебруара (Танјуг) — Данас је на главном тргу у Куманову одржан митинг под мотом „за самосталну Македонију, без алтернатива“, који су организовали политичке партије — Лига за демократију, ВМРО — ДПМНЕ, МААК, Земљорадничка и Демокришћанска партија.

Говорници на митингу, коме је присуствовало око 3.500 грађана, истакли су да се сада испуњавају вјековне тежње македонског народа, који се ина референдуму прошле године изјаснио за самосталну Републику Македонију.

Куманово је одувјек био македонски град и остаће у Македонији, наглашавали су говорници. Осуђен је захтјев пројугословенски оријентисаних партија Куманова за Македонију у Југославији.

Са митинга је европском парламенту, Министарској конференцији Европске заједнице, Организацији уједињених нација и владама Србије, Грчке и Албаније упућен меморандум са захтјевом да се призна Македонија.

НА ПОДРУЧЈУ БИХАКЕ ОПШТИНЕ

ГЛАД КУЦА НА ВРАТА

БИХАК, 15. фебруара — На подручју бихаке општине тренутно се налази око двије хиљаде избјеглица које су под вихором рата своја привремено уочиште пронашле код својих познаника и пријатеља.

Већина од њих је у тешком материјалном стању. Према подацима Општинске конференције Црвеног крста у Би-

хаћу, у 950 овдашњих породица, у којима су привремено смјештене избјеглице, стање је веома критично. Дневно у транзиту између 400 до 500 лица дође у просјечно Црвеног крста тражећи било каква вид помоћи, јер су грађани на иницијалди. Нажалост, и ова хуманитарна установа не може да помогне јер нема откуда.

У Сарајеву се налази око 450 пакета међународне хуманитарне помоћи намијењених за Бихаћ, али, нажалост, ову помоћ не може да доведе Црвени крст Бихаћа јер нема својих возила, а овдашњи приватни превозници траже велике паре за своје услуге.

НА КРИЗНИМ ПОДРУЧЈИМА ХРВАТСКЕ

СПОРАДИЧНЕ ПРОВОКАЦИЈЕ

● Репортери Танјуга, позивајући се на војне изворе, јављају да је на појединим дијеловима фронта било спорадичних провокација уз дејство пјешадијског наоружања и минобацача

ЗАГРЕБ, БАЊА ЛУКА, ТРЕБИЊЕ, ШИД, БИХАР, 15. фебруара (Танјуг) — На већини кризних подручја у Хрватској током протекле ноћи и данас прије подне влада мир. На појединим дијеловима фронта, међутим, било је спорадичних провокација уз дејство пјешадијског наоружања и минобацача, јављају репортери ТАНЈУГ-а позивајући се на војне изворе.

На западнославонском дијелу фронта, како се сазнаје из војних извора у прес-центру Бањолучког корпуса, хрватске оружане формације су јутрос у 7,50 часова отворале ватру из рејона Медарски виногради. У том нападу испале су пет минобацачких мина на положаје ЈНА око Нове Градишке. Повријеђених нема, а на ватру није узвратило. Након ове провокације, оружје је умукло и влада затишје.

Протекле ноћи на овом дијелу фронта било је спорадичне пуцњаве. Војни извори наводе да, хрватске оружане формације у Пакрацу, Липику, Добровцу и Кписи паде и минирају напуштене српске куће.

Хрватски радио, за који важи уредба предсједника Републике о цензури, тврди, међутим, да „ноћас на новоградском ратишту није било оружанх инцидената“.

Јутрос је, како је јавио тај извор, код Машина озбиљно нарушено примирје. Из

права Медара, како каже радио, отворена је снајперска ватра на положаје хрватске војске, а два борца су рањена. На дубровачко-херцеговачком ратишту протекле ноћи, од 2 до 2,30 часова, хрватске оружане формације у више наврата отворале су појединачну и рафалну ватру из стрелачког наоружања из рејона Руњине, села Дријен, са острва Локум, залива Бистрине и објекта Велар, по положајима јединица Армије, саопштено је данас у прес-центру Друге оперативне групе ЈНА за Херцеговину, чије је сједиште у Требињу.

Хрватски радио, позивајући се на дубровачко заповједништво одбране из Орашца, јавио је да је протекле ноћи и јутрос друга страна испалила најмање седам граната на острво Колочеп.

Према саопштењу информативне службе ЈНА у Шиду, из правца Винковаца хрватске формације су пола сата прије поноћи испалиле четири мине из минобацача 120 милиметара по положајима јединица ЈНА и то у рејону села, Церић, неколико киломе-

тара источно од Винковаца. Међу припадницима ЈНА и ТО није било губитака.

У Винковцима је ноћ протекла мирно, јавио је Радио.

На ратиште источне Славоније, тврди Радио, „стигле су специјалне терористичке формације непријатељске војске“. Према радију јуче је „група од десетак терориста преобучених у униформе припадника хрватске вој-

ске заробила три борца приликом редовног патролирања на положајима код шуме „Томин хрст“.

У задарском залеђу протекле ноћи из села Доњи Земуник и Глоговац отворена је полчасовна ватра, од 19,45 до 20,15 часова, на положаје ЈНА и то на аеродрому Земуник. Међу припадницима армије нема повријеђених, а на оружану провокацију је кратко и ефикасно одговорено, саопшти је прес-центар ЈНА у Бихаћу.

Хрватски радио у приједонским емисијама ништа није јављао о тим чаркама.

ЗАПАДНА СЛАВОНИЈА

НАРУШЕНО ПРИМИРЈЕ

● Хрватске снаге у околини Нове Градишке и даље нарушавају примирје

смећа, неколико километара источно од Босанске Градишке.

Повремених провокација имају на подручју Пакраца Липлика, али су оне малих размијера, док се примирје највише поштује на фронту, источно од Новске. Према информацијама којима тренутно располажемо у том крају више од мјесец дана није било озбиљнијих провокација.

Садашње оружане провокације са хрватске стране на које се са положаја ЈНА не одговара, пролазе без људских жртава, али на ратном подручју и око њега расте неизвјесност и материјално стање грађана стално се погоршава. Избеглице се нерасло одлучују на повратак у своја села, јер не вјерује Парагиним пристапцима, којих на западнославонском ратишту тренутно има неколико хиљада—и то углавном у околини Нове Градишке, Славонске Пожеге и Славонског Брода.

Са обе стране ријеке Саве—у западној Славонији и овом дијелу Босанске крајине већина грађана, а тако је и у редовима ЈНА, прижељкује што скорни долазак плавих шљемова, јер би то коначно требало да отвори пут преговорима о статусу и положају српског становништва у славонским селима.

БОСАНСКА И НОВА ГРАДИШКА, 15. фебруара—Минобацачко и снајперско дјеловање хрватских снага, западно и југозападно од Нове Градишке, свакодневна је појава, а синоћ су се оглашавали и топови. Поједини екстремисти, који, нажалост, чине језгра у неким јединицама Збора народне гарде, не „слушају“ заповиједи свога врховништва и стожера. Напротив, они свакодневно минирају примирје, у то су се увјерили многи грађани на босанској и славонској страни.

Обично почињу снајперском и митралеском ватром, а завршавају минобацачима и зoljaма. Највише кршења примирја до сада је забиљежено у рејону Медара и Драглића. На та села, која држе јединице ЈНА хрватски екстремисти протеклих дана, затим јуче послале подне и синоћ, испалили су више десетина мина, и то из рејона Пољана, Првче и Љупине, а латини пјешадијским наоружањем пуцали су из Мартиновца и Славонског Мачковца према босанскоградичком селу Мачковцу. Неколико минобацачких мина пало је и у рејон Бок Јанковца недалеко од депоније

КОРДУН

Ипак се пуца

ВРГИНОСТ, 15. фебруара — Прејуче је на дијелу кордунашког ратишта уз ријеку Купу, који бране борци Четврте кордунашке бригаде дошло до нарушавања примирја од стране хрватских паравојних јединица, чије се снаге налазе на лијевој обали Купе. Тога је дана у два наврата Туђманова војска из рејона Средичко отворала ватру из пјешадијског наоружања на положаје армије и територијалца општине Вргинност, желећи изазвати браноце Кордуна да узврате на провокације. Том приликом је лицем из снајпера рањен територијалац Миле Гаојић из Дугог Села.

И јуче је у вечерњим сатима поново нарушено примирје од стране Туђманових бојовника, но,

● Изснајперског хицарањен територијалац. Уочени покрети и прегруписавање из хрватске паравојске

снаге ЈНА и територијалне одбране ни у једном случају нису одговарале на провокације хрватске војске. О нарушавању примирја на овом дијелу ратишта, преко надлежне команде обавијештена је и комисија за праћење примирја, која се ових дана налази у посјети Кордуну.

Прошле ноћи су у рејону Томасовића примјењени покрети хрватских снага, које се даноноћно будно прате, с обзиром на то да се примирје сав чешће и озбиљније крши на осталим ратиштима у Крајини.

Љ. Ч.

Г. ШЕРБУЛА

ЈЕДАН ЗАКОН — РАЗЛИЧИТИ АРШИНИ ЗА ОТКУП СТАНОВА

Муке по „обичном раднику“

● Зависно од тога да ли је неко функционер или „обичан радник“ разлика у цијени квадратног метра стана који се откупљује може да буде двострука

БЕОГРАД, 15. фебруара (Танјуг) — Скупштина Југославије, Савезно извршно вијеће и државно Предсједништво су на сасвим различите начине утврдили критеријуме за откуп станова и поред тога што за све њих важи исти, Савезни закон о куповини крова над главом. Зависно од критеријума који се, користи, као и од тога да ли је неко функционер или „обичан радник“, разлика у цијени квадратног метра стана може да буде двострука.

О овим различитим аршинима примјењује Савезног закона, који је, као што је познато, у цијени доста повољнији од оног у Србији у току су измијене прописис „ускорје ће се расправљати у надлежним тијелима савезног парламента. Захтјев за расправом о откупу станова и стамбеним проблемима у савезним институцијама, недавно је поднијет и на сједници одбора за буџет федерације.

Као карактеристичан примјер наводе се станови у новобеоградским блоковима 70 и 30 који су грађени осамдесете, односно 1978. године. Цијена квадратног метра приликом откупа у блоку 30 је 15.000 а у блоку 70 око 35.000.

То се дешава због тога што један стан припада радној заједници „обични радници“ а други административној комисији Скупштине, која брине о функционерима и руководиоцима. Има примјера да се у једној те истој згради станови откупљују по сасвим различитим цијенама, упозорава група службеника Скупштине која сматра да је тиме оштећена. У административној комисији, међутим кажу да разлике настају зависно од тога да ли се приликом откупа, примјењује „сам закон“ или „упутство о примјени закона“ које је донијела савезна влада.

Према „самом закону“ ревалоризација откупне цијене морала би се обављати годишње а упутство СИБ-а говори о мјесечној ревалоризацији, што је откуп почео раније.

Административна комисија, дакле, тврди да закон не познаје подјеле на функционере и обичне службенике. За све су, по њој, криви различити критеријуми примјене Закона које би, како се истиче, што прије требало уједначити.

Они, пак, службеници Савезне скупштине, који су се нашли погођени примјењеном различити аршина, не могу да прихвате чињеницу да појединци из исте фирме на сасвим различит (знатно повољнији) начин откупљују станове. Стога траже да се нађе некако праведно рјешење. У Стамбеном фонду Савезне скупштине налази се око 230 станова и 30 службених станова. СИБ располаже са око 7.000 станова.

НАСТАВЉЕНО ЗАСЈЕДАЊЕ ОПЕК-а

ИСХОД ПОД УПИТНИКОМ

ЖЕНЕВА, 15. фебруара (Ројтер) — Министарско засједње 13-члане организације земаља извозница нафте (ОПЕК) настављено је данас у Женеви „из затворених врата“, али се, како јављају агенције, ни четвртог дана радна не назире жељени компромис.

Учесници састанка се слажу да садашњу производњу ОПЕК-а од рекордних 24,2 милиона барела нафте дневно треба смањити, како би се спријечило колапс цијена на међународном тржишту, тим прије што предстоји и уобичајени годишњи пад потражње.

Оно око чега, међутим, не постоји сагласност је питање за колико смањити укупно производњу.

ОНЕМОГУПЕН МИТИНГ „МАКЕДОНИЈА У ЈУГОСЛАВИЈИ“

Битољски трг претворен у арену

БИТОЉ, 15. фебруара (Танјуг) — Митинг под мотом „Македонија у Југославији“, који је требало да се одржи данас у подне у Битољу у организацији Савеза комуниста — Покрет за Југославију, онемогућен је јавио самог почетка.

Умјесто митинга, централни битољски трг претворен је у арену вербалних партијских конфронтација, а било је и физичких обрачуна међу припадницима различитих странака.

Организатор је овај митинг највишекомунитарно манифестацију се које би требало да се упуту захтјев европској и савјетској јавности о признавању суверенитета Маке-

доније, али и захтјев републичком руководству да независна Македонија ступи у савез суверених држава Југославије.

Чланови других партија, међу којима је предњачила група ВМРО-ДПМНЕ, овај скуп су охарактерисали као провокацију Бројаче надвојној и уз партијске заставе и лероле, припадници других партија је запосјели су трг а затим покушали да одрже и свој скуп.

Због востујних нередова, милиција је послале двадесетак њихова затржила да сва грађани напусте Трг Гоце Делчева, што су они и учинили.

PRED DOLAZAK
„PLAVIH ŠLJEM-
OVA“

FINALE RATNE DRAME

Gotovo je izvjesno da jesamo pitanje dana, a ne više nedjelja, kad će 10.000 pripadnika mirovnih snaga Ujedinjenih nacija kročiti na tle Jugoslavije da razdvoje dve zaračene strane. Reklo bi se u zadnji čas jer je sarajevsko primirje postalo sve manje otporno na učestalo narušavanje. Poslije mnogo zavrzlama, neodmjerjenih i provokativnih izjava prvostolnih vrhovnika Butros Gali, generalni sekretar UN odlučio se za slanje mirovnih snaga. Novoprečeni lider srpske krajine, kao da gubi tlo pod nogama i čini posljednje trzaje da svojim potezima produži kolikotoliko svoj opstanak na vlasti, a ne toliko da ugrozi dolazak mirovnih snaga u Jugoslaviju. Očigledno da u ozbiljnoj stvari, kao što je pitanje rata ili mira, očajničko ponašanje lokalnog lidera niko od mjerodavnih — međunarodnih autoriteta ne uzima više ozbiljno.

● **Trajni mir, koji će kontrolisati vojnici sa plavim šljemovima, treba da omogući nastavak Konferencije o Jugoslaviji**

Tako će se ipak srećno okončati možda i posljednji čin da se na ovim prostorima uspostavi mir i omogući nastavak političkog dijaloga o pitanjima koji su i doveli do strahovitih razaranja i uništavanja života. Praktično, ponovo smo tamo gdje smo i bili na početku rata, ne računajući poginule, ranjene, raseljenje i njihove razorene domove.

Trajni mir, koji će kontrolisati vojnici sa plavim šljemovima, trebalo bi da omogući nastavak Konferencije o Jugoslaviji, tako da na scenu ponovo stupa, u jednom trenutku gotovo poklekl, lord Karington. Hrvatska i Slovenija jesu dobile međunarodno priznanje od članica EZ, ima nagovještaja da će i Makedonija uskoro biti priznata od ove grupacije, ali ta činjenica na sreću neće moći da ih „oslobodi“ odgovornosti za učešće u radu Konferencije, gdje bi trebalo da se na globalan način riješi pitanje bivše Jugoslavije. To je možda već i osjetilo Hrvatska, koja je praktično pod direktnom prijetnjom njemačke diplomatije, morala da bezuslovno prihvati mirovni plan Sajrusa Vensa. Pripadali suverenitet ne donosi potreban kapital, pa će na prvi pogled „pobijedeni“ međunarodni faktori, kojisu u jednom trenutku zaista ustuknuli pred domaćim iracionalnim bogovima rata, ipak biti ti koji će diktirati uslove i ponašanje.

REPUBLIKA SRPSKA KRAJINA NA RASKRSNICI

SVE DUBLJE DIOBE

● **Vensovim planom o mirovnim operacijama u Jugoslaviji podijeljen do sada prilično jedinstven srpski narod Krajine na babićevce i paspaljevce** ● **Lider Krajine dr Milan Babić gubi političke pozicije ali i armiju svojih pristalica** ● **Šta će pokazati referendum zakazan za 22. i 23. februar**

Vukan DUBOČANIN

Svi su izgledi da će lider Republike Srpske Krajine dr Milan Babić uskoro izgubiti političke pozicije pa čak i vlast. Oni koji su mu pomogli da se popne na političku scenu i održavali ga na vlasti, očito je, već imaju scenarij za njegovo rušenje.

Pitanje je samo dana. Jer, teško je povjerovati da će Babić izdržati sve veće pritiske i druge „političke metode“ koji se u ovom slučaju primjenjuju. Ne ide mu u prilog ni podijeljenost krajinskog stanovništva na paspaljevce i babićevce, jer je armija njegovih pristalica sada u najmanju ruku prepolovljena. Uostalom vidjelo se to i minute sedmice na dupliranom sjednicama krajinskog parlamenta.

KRAJINA PLANOM PODIJELJENA

U Glini se prošle nedjelje okupila gotovo dvotrecinska većina poslanika u Skupštini krajinske republike. Nema sumnje, mnogi su došli iz radoznalosti ili možda čak da vide uživo jugoslovensku političku i vojnu elitu. Jer, glinskom zasjedanju krajinskog parlamenta prisustvovali su dr Branko Kostić, Jugoslav Kostić, general-pukovnik Blagoje Adžić, Stanko Cvijan i još neka jugoslovenska zvučna imena koja je narod

šljemova najbolje rješenje bez koga nema trajnog mira na ovim prostorima.

— Ja sam u početku među prvim bio protiv mirovnog plana jer sam uočio njegove manjkavosti koje ne odgovaraju srpskom narodu Krajine. Međutim, kada sam od Predsjedništva Jugoslavije dobio dodatne garancije da Srbi neće biti prevareni i ostavljeni, odlučio sam da umjesto odsutnog predsjednika, potpiše dokument o prihvatanju mirovnog plana. Jer mislim da nam je to bolje nego da ratujemo. Šta će nam zemlja za koju se borimo ako izgineмо — rekao je Mile Paspalj, predsjednik Supštine Republike Srpske Krajine.

Kninska sjednica krajinskog parlamenta, međutim,

UTICAJ VOJSKE

Nema sumnje Vensov mirovni plan je podijelio stanovnike Krajine, iako su te podjele čini se i odranije tinjale. Stanovnici Banje, Korduna i najvećeg dijela Like su prihvatili ovaj mirovni plan, pod uticajem Beograda, iako su neki i u ovim krajevima izgleda tek sada postali svjesni da on nije najsretnije rješenje za srpski narod. Ni ovdje se ne mogu pomiriti sa činjenicom da sastav milicije u zoni pod kontrolom mirovnih snaga Ujedinjenih nacija odgovara nacionalnoj strukturi stanovništva prije rata. Jer će na primjer u opštini Slunj tek svaki treći milicioner po tome

krajinskog parlamenta koji su krenuli u Knin vraćati ih s pola puta. U Kninu se mogla čuti i priča da su navodno poslanici iz Kostajnice, pred polazak u Knin na brzinu mobilisani.

Bilo kako bilo, činjenica je da većina pripadnika JNA i teritorijalne odbrane u Republici Srpskoj Krajini vjeruje u mirovni plan Sajrusa Vensa. Pokazala je to i anketa koju je provela komanda Prve brigade Teritorijalne odbrane Krajine u kojoj se čak 93 odsto boraca izjasnilo da prihvata dolazak plavih šljemova i započinjanje mirovne operacije.

Ali iza ovog u Kninu imaju svoje objašnjenje. Lazar Matura, ministar za informisanje u Vladi republike Srpske Krajine, smatra da se i vojni vrh koristi metodom ispiranja mozgova borcima koji su u dobroj mjeri ovisni od te armije.

POSLEDNJI ADUT

Većina krajinskih žitelja smatra da je odlazak jedinica JNA s ovih prostora neprihvatljiv. Nekisada spominju to da armija ovađajni narod oblači, hrani i daje visoke plate, od kojih se i na ovoj skopci može pristojno živjeti.

Međutim, i pored toga lider Krajine dr Milan Babić, bar za sada neće odustati od svojih namjera. On će sigurno pokušati da učvrsti svoje političke pozicije i ako je to ikako moguće zadrži vlast. To je

Mile PASPALJ za govornicom „glinske skupštine“. Dobio sam dodatne garancije Predsjedništva SFRJ da Srbi neće biti prevareni

Hoće li Republike Srpska Krajina biti svadena na područje „nacionalne manjine“, bez Kolektivnih prava: Milan Babić na zasjedanju „Kninske skupštine“

Kninske krajine do sada imao priliku vidjeti samo na malim ekranima.

I još kada je dr Branko Kostić, potpredsjednik Predsjedništva Jugoslavije, istakao da se zalaže za mir i prosperitet jer je kako reče i to bolje od rata i korijenja, bilo je jasno da narod u Kninskoj krajini ima samo dvije mogućnosti rat ili mir.

Naravno niko, pa ni narodu Krajini nije za ratnu opciju jer mu je ratovanja, nema sumnje, dosta. Za to su „beogradske manipulacije“ Vensovim planom u Kninu protumačene kao svojevrsna ucjena krajinskog naroda i boraca. Međutim, najveći dio stanovnika Like, Korduna i Banje ne misle tako. Smatraju valjda da je dolazak plavih

protekla je bez elitnih jugoslovenskih političara, i u znaku novoprečeni poslanika iz na brzinu formiranih novih opština u Kninskoj krajini. Cinici tvrde da je Babić, da bi zadržao povjerenje naroda primijenio ovaj recept i na sjednicu u Knin doveo više poslanika nego što u tim novoformiranim opštinama sada ima stanovnika.

Ali na prostorima Republike Srpske Krajine ovih dana ima i mnogo drugih apsurd. Priča se, naime, da su neki poslanici krajinskog parlamenta bili i glasali i na glinskom i na kninskom zasjedanju u Glini za prihvatanje mirovnog plana, a u Kninu protiv.

biti Srbini. Obični ljudi, oni koji su daleko od politike, nakupili su dosta straha pa razmišljaju drugačije. Pitaju se zašto su se borili kada će dolaskom mirovnih snaga ponovo morati bježati sa tih prostora.

Izgleda da samo idealisti smatraju da ne mogu biti izigrani i da je zbog toga najbolje rješenje prihvatiti mirovni plan i omogućiti početak mirovne operacije u Jugoslaviji. Priča se da su zbog takvog stava Vrhovne komande i jedinice JNA na ovim prostorima dobile precizne instrukcije o tome kako da se ponašaju u ovim uslovima. Ako je zalista tako, čovjek se pita da li su i koliko daleko od istine priče koje su se u Krajini mogle čuti da su, navodno neke jedinice JNA, zaustavljale poslanike

svrha i referenduma zakazanog za 22. i 23. februar.

— Prema planu Sajrusa Vensa stanovnici u Republici Srpskoj Krajini se svode na nacionalnu manjinu bez kolektivnih prava, što u krajnjem vodi diskriminaciji srpskog naroda. Eto i to je, od strane onih koji u stvari ni o čemu ne odlučuju, okarakterisano kao naše opredjeljenje za ratnu opciju. Mislim da im neće uspjeti da uvjere srpski narod na ovim prostorima da je on za rat, niti da smo mi bilo šta radili na štetu naroda koji predstavljamo, kaže dr Milan Babić.

Referendum je dakle posljednji adut krajinskog lidera Milana Babića. Hoće li on biti predstavljati njegovu političku pobjedu ili odlazak s političke pozornice, za sada se može samo nagađati.

BOSANSKOHERCEGOVAČKI REFERENDUM I OKO NJEGA

Logikom agonije i ekstaze

Referendum u Bosni i Hercegovini može da počne.

Zivio referendum!

No, da ti je sve baš tako?

Listajući „Službeni list SRBIH“ broj 2/92 — dio koji se odnosi na Odluku o raspisivanju referenduma o utvrđivanju statusa BiH — nisam se mogao oteti utisku da u rukama držim jedan od posljednjih primjeraka izumirućeg „samizdata“, slučajno uvezenog istočnoevropskim švicarskim kanalima.

Odluka o be-ha referendumu zaista možda se shvatiti i kao dio istočnoevropskog pluralističkog bofa, nastalog iz želje da se „prečkom“ uhvati ritam sa demokratskim vibracijama evropskog zapada i da se što prije napusti infantilni, stakleni pejzaž istočnoevropske komunističke bajke.

POVRATAK VREMENU

Prvi put nakon 70 godina vrijeme je prestalo da otkucava sekunde, godine i stoljeća preostale do ispunjenja Velikog sna i nastavilo da teče brzom mjerom trajanjem jednog ljudskog života. Drugim riječima, omarovljenom čovjeku se pružila prilika da napokon postane individua. Referendum i pitanje o suverenosti, samostalnosti i nezavisnosti BiH postaje neka vrsta testosterona u tijelima probuđenih bivših komunističkih država. Izlazak na referendum daje iluziju o uspješnom uklapanju u evropski politički mozaik i stvara osjećaj da je decenije demokratske apstinencije moguće svesti na samo jedan neprijatan trenutak.

Sama odluka o nelegalnom raspisivanju referenduma, donesena na sjednici „krmeg be-ha parlamenta“, bez učešća poslanika SDS i bez utvrđenog kvoruma, jasno pokazuje u čemu je ovdje riječ.

Sve što je nekada zagovarano o transformaciji Jugoslavije u jednu demokratsku građansku državu, naravno, nije prihvaćeno s jednim-jednim razlogom „Srbi su najbrojniji“. Ta formula spasa Jugoslavije nije primijenjena, ali je zato dobro došla za spas BiH. Za to se svesrdno pobrinula bosanskohercegovačka Skupština, koja od konstituisanja uspješno funkcionise logikom „agonije i ekstaze“. Poslanike uzbuđuje goča demokracija zato što im trebaju dani i mjeseci da učine korak dalje od pasivnog posmatranja svijeta koji se ruši oko njih kao kula od karata. Teška, rekao bih katastrofalna i gotovo bezizlazna ekonomska situacija nije ih opametila da se pozabave onim od čega se živi.

● **Nelegalno donošenje odluke o referendumu u BiH i posljedice takvog neustavnog čina** ● **Avanturisti se polgravaju sa narodima u BiH, poništavajući njihov nacionalni identitet** ● **Kako se prva nacionalna stranka stvorena u BiH — SDA — zalaže za „građansku državu“!?** ● **Jesu li to čista posla?**

Piše Slavko JOVIČIĆ

Zato se i moglo desiti da mirotvorni prijedlog SDS BiH o nepotrebnom referendumu u BiH parlamentu nije mogao da probije ideološku barijeru u glavama „ostatka ostataka“, sistema preglasavanja i neprekidne majorizacije, i tako postane zalag mirnog sna svih naroda i narodnosti koji žive na ovim prostorima.

U višenacionalnim evropskim zemljama gdje su antagonizmi među narodima veći nego kod nas — postoji jedan racionalan metod kojim se međunacionalne netrpeljivosti drže na uvijek jednakoj udaljenosti od tačke ključanja. Tajna je, ipak, u pozitivnom zakonodavstvu i poštivanju važećeg Ustava, koji se graniči sa uputstvom za dobro ponašanje, što ima dugu tradiciju u tim stvarima i omogućava zapadnjacima da se mrže — ali kulturno Evropljane, na njihovu sreću, niko nije uljudivao bajkama o bratstvu i jedinstvu. Umjesto toga, njihove su vode odabrale put urazumljene netrpeljivosti i posljedica toga vidna je u parlamentarnom sistemu, koji je u stanju da omogući narodni i građanski mir i da blokira nasilje onog trenutka kada prijati da ugrozi funkcionisanje sistema, odnosno opstanak jednog naroda.

„SVEGA PO MALO, NIČEGA DOVOLJNO“

Gospoda poslanici be-ha parlamenta: SDA i HDZ, a pogotovo vode SDA, umjesto politikom bave se naučnom fantastikom kada donose zakone za suverene građane, a ne za proste, ali ne uvijek i jednostavne Srbe, Muslimane i Hrvate. Nažalost ili na sreću, mislo najprije Srbi, Muslimani i Hrvati, a tek onda nekako, ili počesto: nikako, građani. Romantična evropeizacija, koja u našem slučaju znači zatvaranje očiju pred stvarnošću koja nas neprekidno tušira hladnom vodom, nije put koji vodi do stabilne i nadasve mirne Bosne i Hercegovine — suverene i nezavisne — pogotovo — NE.

Bilo bi smiješno da nije „surovo“ zastupali tezu građanske republike i to od strane profornirane nacionalne stranke (SDA) u BiH.

Sliku potencijalnih „pijanih brodolomnika“ upotpunjava i jedan

„ostali“, koji veselom društvu treba da pribavi demokratski legitimitet. Pogodili ste, radi se o „osvjedočenom Jugoslovenu“, koji je toj istoj Jugoslaviji radio ponajviše o „nenoj glavi“. Taj i tekav Jugosloven (!) Ejup Ganić, član Predsjedništva SRBiH i koordinator paradržavne institucije kakav je Krizni štab, o predstavljanju „ostalih“ slikovito svjedoči o odsustvu jasnog demokratskog standarda i poštenoj primjeni principa građanske ravnopravnosti: kao oblika političke artikulacije i volje naroda i narodnosti. Svoj zastupljen dio kovača pripadnici nacionalnih manjina u BiH (predviđeni Srbi, Hrvati i ostali!?) neće dobiti u nekoj unitarnoj, a pogotovo ne u suverenoj, samostalnoj i nezavisnoj Bosni i Hercegovini. Princip ravnopravnosti svih u svemu postoji još samo kao ostatak emdemske „bošnjačke“ kolektivne svijesti, koja alarmira autocenzorski mehanizam svaki put kada njen vlasnik odbije da igra ulogu katolika većeg i od samog pape.

Politička alhemija koja je nepotrebno zakomplikovala stvari oko be-ha referenduma, kada je on ovoj republici zaista nepotreban, krivac je i za nedopustiv amaterizam u rješavanju problema nacionalne ravnopravnosti i paritetne moći odlučivanja u višestranačkoj be-ha parlamentu. Naravno, radi se o koalicionom bloku (SDA i HDZ), koji, kako trenutno stvari stoje, postoji još samo kao mjehur odsapunice na stražnjem vjetrometini. Zato i ponudena rješenja o statusu BiH liče na varijantu „svega pomalo“, ničega dovoljno“. I umjesto da dobije karakter džentlmentskog sporazuma među strankama (SDS, SDA i HDZ), umjesto da bude predmet nedvosmislenog raspleta teške političke agonije on postaje smiješan potez i krajnje neizvestan put za izlaz u vremenu sumraka nekih vladajućih autoriteta.

IZLAZAK PRED „SVOGA BOGA“

Zato, pošljite svega i pitanje — ima li nade za BiH — nema alternativu. Pesimisti će reći nema, a opti-

misti i nema i ima. Prirodni zakoni, zakoni fizike o privlačnosti suprotnih polova (čitaj suprotnih stavova) ovdje nemaju primjene. Suprotna gledanja i različite opcije u razrješavanju be-ha problema još više komplikuju ionako tešku situaciju. Može li je onda riješiti referendum? Odgovor je potpuno jasan i kratak. Ne može. Zato što aktuelna bosanskohercegovačka vlast ni u sadašnjoj vrlo „poželjnoj demokraciji“ ne vlada na cijelom prostoru „cijelovite“ Bosne i Hercegovine. Kako bi to izgledalo u „novostvorenoj demokraciji“ uvažavanjem volje samo svog (većinskog) naroda svima je potpuno jasno. Zbog toga i pozivanje na razum ima ogromnu cijenu kako bi se izbjeglo ono najgore. Hoće li do ovakvog raspleta doći, ostaje da se vidi — da svi zajedno ne bismo vidjeli „svoga boga“.

Čak i neupitni posmatrači stiču dojam da najviši državni organi u

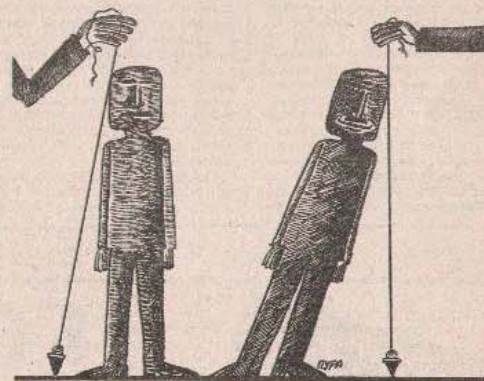
BiH nemaju prećih (gorućih) problema od referenduma jer se gotovo sve republičke aktivnosti svode na što bolje i uspješnije provođenje ovog za neke (SDA) sudbinskog pitanja. Možda je postavljeno (i već odštampano) referendumsko pitanje i jasno, no, odgovor će sigurno biti mnogo komplikovaniji, pogotovo ako dođe do ultimativnog i agresivnog nastojanja (SDA) da on mora uspeti po svaku cijenu. Da li je to rješenje za sve narode u BiH kako bi se udovoljilo Evropskoj zajednici i „skinuto“ sa faltera evropske prijavnice za međunarodno priznanje nezavisne BiH, ostaje da se vidi.

Kome je stalo do suverene, samostalne i nezavisne BiH, ako je poznato da za njenu samostalnost i državni kontinuitet (na duže staze), nisu pravljene nikakve analize o realnosti takvog projekta o stvaranju nove države!

Hoće li strahovi medijske i propagandna agresija na prosječnog gledaoca, slušaoca i čitaoca oslavit utisak sreće i blagostanja samostalne države. Znaju li to be-ha avanturisti koji se polgravaju sa „svojim“ a i „tudin“ (drugim) narodima i gdje je kraj takvim eksperimentima.

Referendum se približava, a postaje.

BEZ RIJEČI

Rajko Pušić

U MEĐUVREMENU

Balkan, 1991.

Piše Dragoljub JEKNIĆ

Čudestan je ovo komed zemlje, jedan od najčudersnijih.

Ovdje su, na ovom poluostrvu što nosi ime poplanini, ko zna kako i zašto, ovdje su rođene riječi, riječi koje danas znamo, koje izgovaramo, i smisao riječi, i ljudski smisao, naš, civilizacijski, o tome šta te riječi jesu, šta znače.

Baš odavde se prvi put, bar za nas, čulo: Vasiona, Vaseljena, Kosmos, Suština, Filozofija, Demokratija, Dijalektika, Socijalizam.

Pred ljudima su se naglo otvarali neslušeni prostori, gotovo da prije tih riječi, tog smisla koji nose, nije bilo ni prostanstva.

Čuderno je, jedno od najčudersnijih ovo parče Zemlje. Upravo samo ovdje kroz petuse prima snaga, snaga od Zemlje — majke, u do-

licaju. I to je vječnost. Mjera ljudske vječnosti.

Samo ovdje su živjeli bogovi koji su silazili i među ljude, koji su se bavili ljudskim životima i sudbinama, koji su od drugih bogova krali vatru za ljude, nudili zlatna runa, scile i haridbe, magnetnu rudu, jednooke divove, i jednog Sifiza koji nas ne napušta.

Čuderno je ovdje, na poluostrvu ovom, ali i strašno. Strašne su, u nebeskoj visini, okate zvijezde, i, između njih, ponori beskraja.

Strašni su vrhovi balkanskih planina, prodoli između vrhova, dna jama.

Najprimitivnije kurve rađaju se ovdje. Najveći zločinci takođe. Najdivulčniji tipovi, Strašne izdajice.

I divlje zvijeri su ovdje drugačije.

I stoka.

Dok protaziš putem, vrebaju tevo ili ovan, pa i krava, i tele, da te ubodu, da te gurnu, da te strogolave sa puta, sa staze.

Pas gleda da te podmuklo, bez najave, bez režanja ili lavezja, iz čista mira, ščepa za nogu, za ruku, za leđa, za vrat, i ujede.

I zmija pored puta, ispod lišća, balkanska, nabijena žestokim šarama.

I osa s divljeg šipka, šipuraka

Čak i glaviti bumbar!

Ovdje nikada nisi naćisto ko te vreba, ko ti sprema zamku, ko ti masti omću, ko za te oštri kamu.

Ovdje su najveća bezakonja i najiracionalnije mržnje.

● **Ovdje nikad nisi naćisto ko te vreba, ko ti sprema zamku, ko ti masti omću, ko za te oštri kamu.**

Mrzi se iz prošlosti, iz predanja, iz mitskih stovjeja postojanja.

Mrzi se iz vjerskog ubjeđenja, iz dubine nesvijesti, iz nemoći da se ne mrzi.

Mrze se čak i planine i jedne strane i planine sa druge strane rijeka i dolina. Borovi iz jednog kraja i oni iz drugoga. Lišće sa jedne grane i lišće sa druge grane bukve.

I sve je vijekovima, milenijumima isto. Bogotv kienu na Olimpu, Sifiz gura kamen.

Oni koji sve to posmatraju, od vremena Mikene navomo, Hefesta i Prometeja, mnogo godina prije rođenja Hrista, samo su zaplivači i slabi bdjelci pod vaseljenskim šumovima, na balkanskom vjetru.

Dragoljub JEKNIĆ

КАКО ЋЕ СЕ РАЗВЕЗАТИ БОСАНСКИ ЧВОР?

УСКЛАЂИВАЊЕ АРШИНА

Горан ТРКУЉА

— На састанку представници три националне странке, који је данас почео у Сарајеву, разговорама који се воде о будућности Босне и Херцеговине, председава представник Португалије, земља која је ове године преузела улогу председавајућег Европске заједнице.

Овај папус, који је изрекла спикерка Омладинског програма Радио-Сарајева, у четвртак последице подне, указује на одређен начин на сав апсурд тронационалне власти у Босни и Херцеговини и државе на чијем су челу. Он, заправо, указује и на суштинско питање БиХ у овом тренутку: може ли се питање уређења будућности грађана и народа који живе на територији која има још само географско објашњење, јер је ознаке државе — републике изгубила, ријешити без арбитраже „неутралног и компетентног“ посматрача? Или, још конкретније, могу ли Изетбеговић, Караџић и Бобан, с обзиром на удаљеност поларних позиција, постићи компромис који ће свима бити по мјери?

МУСЛИМАНСКА (СДА) ОПЦИЈА

Стратешка позиција Странке демократске акције еволуирала је у току прошле године од, условно речено, паובה федерације до потпуне самосталности Босне. Након неуспјешног завршетка серије „самита шесторице“, од Сплита до Сарајева, Алија Изетбеговић, који представља неприкосновеног лидера (босанских) Муслимана, одустао је и од платформе коју су предлагали он и Киро Глигоров, а која је подразумевала, у основи, савез суверених држава. Послије „хашког краха приједлога“ о царинској и монетарној унији, Изетбеговић је, чини се дефинитивно, стао на позицију апсолутног суверенитета БиХ и успостављања њене државности. Све до састанка „средњишнице“ ХДЗ БиХ у Ливну изгледало је да ће та идеја, и поред противљења непристајања СДС, ипак на мала врата, проћи. „Рedefиниција“ меморандумског питања, које од суверености грађана иде ка суверености народа, чини се

да је дефинитивно „абортирала референдумско недоношче“.

Посматрано о принципнијелих позиција, идеја о грађанском референдуму и грађанској држави има макар једну, али непремостиву, препреку. Изет-

једио, до тада, невјероватно решење. Двије докраја супротстављене стране запријетиле су да развију чвор заставе везаних још у предизборно доба. Скуп општинских челника ХДЗ у Градама и оставка Стејпана Кљујића

У односу на програмска опредјељена и поларне позиције, све три владајуће, националне, странке у Босни и Херцеговини доживјеле су, најблаже речено, модификације — дали је неки облик кантонизације могући аршин који би омогућио спасоносни компромис

беговић и СДА немалу легитимитет за проглашење „грађанске БиХ“ јер своју изборну побједу нису добили од грађана него од Муслимана. Другим ријечима, ни СДА нити остале двије „партнерске“ странке у власти немају морално право позивати грађане, раднике, пензионере, сељацима, да подрже неко од њих предложено решење него само (и искључиво) Муслимане, односно Србе и Хрвате. У том контексту, хтио то неко да призна или не, досљеднији су представници СДС и ХДЗ, без обзира на бескомпромисне и, често, неприципијелне ставове.

ГЕНЕЗА СРПСКЕ (СДС) ПОЗИЦИЈЕ

Од залагања за цјеловиту Југославију, преко идеје о „остатку Југославије“, политика СДС се, изгледало је коначно задржала на опцији Српске Републике Босне и Херцеговине, која би била гарант остваривања српског народа у једној држави. У том смислу проведени су и плебисцит српског и других („жупилистички“) народа за остваривање Југославије са „свима који то желе“. Одговор на питање шта са онима који „то не желе“, а „нају се“ у таквој држави, није дат, а управо се у њему крио суштински недостатак српске опције. Јер, исто питање (на самоопредјељење) које себи пријављиваш, не можеш негирати другима.

Одлазак Кољевића са Борасом код председника Хрватске, Туђмана, најавио је да је на видико

као „сувише босанског Хрвата“, најавили су „реформулашу референдумско питање“, којим се, заправо, киде једно, доскоро, нераскидиво национално-политичко јединство. Очигледно, оно што су Срби (СДС) помудрили Хрватима (ХДЗ) било је довољно примамљиво да се „пресичије Гордијев чвор“.

Од тог тренутка (у међувремену се десило и један одлазак београдско-хрватске делегације код Милошевића) и у СДС се чини благи заокрет. Приједлог о регионализацији, инхиран из Бачке Луке, поново добија на актуелности напуштањем зајак политички трапава опције о „српској БиХ“. Њиме је и самоизација, изгледа, коначно отишла у прошлост.

ХРВАТСКИ (ХДЗ) САПТО

Иако се декларативно држала „линије СДА“, Хрватска демократска заједница је, и поред залагања за суверену БиХ, „припремала терен“ и за другу могућност — поделу републике. Формирање су такозване „хрватске заједнице“ Средња Босна, Херцег-Босна. Без много буче у западној Херцеговини је уведена Хрватски динар али и хрватски грб. Око обуке ХОС-оваца за „коначни обрачу“ дигла се већа или мања прашина, али је оптика ипак била на Аријуу Устипак СДА Братској ХДЗ или нешто другог?

Политички сапто (да ли морале?) у босанскохрватској ХДЗ добио је епилог оставком Стејпана Кљујића. Иако се у самој странци од јавности хтелио сакрити шта је стварни разлог Кљујићевој оставци, и политичким лаицима било је јасно о чему је ријеч — напуштање босанске опције у генералном курсу ове странке истрошен је Кљујићев мандат. Он постаје „бивши“, након што је своју улогу одиграо докраја. Као „будући“, у овом тренутку се намеће један „прави Хрват“, Мато Бобан, председник ХЗ Херцег-Босна и потпредседник ХДЗ БиХ. Његово поларности је јасно — сувереност Хрватског, као и српског и муслиманског народа, у њиховим националним кантонима. Скица за будућу поделу БиХ је више него јасна, а „ко ће коме“ само је „техничко питање“. Отим „деталима“ господин Бобан је хтио да разговара у Сарајеву.

ЕПИЛОГ

О суверености Босне и Херцеговине као грађанске државе мислим да се не може расправљати — рекао је пред почетак разговора у Сарајеву, као „конјак“ Алија Изетбеговић. Референдум, са одштампаним питањем, међутим, тешко ће бити проведени на територији цијеле Републике, а врло је спорно да ли би, и ако се проведе, на њега изашла потребна натполовина већина становништва. Потом, наравно, долази и питање, колико ће гласа „ЗА“, и тако даље.

Ако у цијелој овој рашомој нацији националне поделе БиХ, односно њене цјеловитости, има нешто позитивно, онда је то свакако измишља да су карте, коначно, на сону. Као у свакој партији покреа, одлучивање и жднци јер у тој игри не добија увијек јача карта. По свему судећи, највише разлога за нестрпљивост Алија Изетбеговића, а у најповољнијем положењу се нашао Караџић, који треба само да „прети“ новог партнера. До које висине улога ће бити Бобан, не знамо, али је јасно да у рукама државе адуте.

Има, међутим, још једна „ситница“ на коју свата три играча морају рачунати. Посматрачи ове партије, сва три народа, глјадни су. Колико још могу издржати прије него што поцијенјају карте и „поједу“ угоса сона?

ЗАПИСИ С ПОВОДОМ

Још једном, по ко зна који пут, с говорнице Хрватског Сабора речено је да су Срби на „светој хрватској земљи“ гости да се морају понашати у складу с тим својим статусом. Све док Срби, као гости, уважавају право домаћина да својој земљи уређује живот по својем, унапређујући своју вјеру, свој језик и своје обичаје, све долге њих нико неће дирати. Још једном, дакле, речено је Србима да су непожељни на земљи гдје су рођени и гдје би хтели да живе. Стара фашистичка крилатица „Или се поклони, или се уклони!“ Тиме је постављена морална принцип и закон у највишој законодавној кући Хрватске.

Много је ствари спорно у наведеној изјави о гостима и домаћинима. Покушајмо их освијетлити, не мислећи да ћемо тиме испрцисти сва њихова значења. Када би Европски парламент из Стразбура послао своју делегацију у хрватски Сабор, тешко да би освједоченим демократима ништа остало скривено у свој улурици од демократије. Када би, кажемо, ико знамо да том парламенту не пада на памет да провјерава хрватску и словеначку демократију на лицу мјеста. Разговор о тлу и крви, поријеклу и досјељеницима већ дуго није демократски разговор иако му прибјегавају многе европске државе, покушавајући се заштитити од свјетских несрећника који бјеже од тоталитарних режима у својим земљама, или од глади. Свјетски поредак и мир највише

су угрожени управо преогромним разликама између богатих и сиромашних. Ко би, данас — сутра, могао да заустави помагани фашизам. Стога не чуди пораст пристапца овог екстремног погледа на друштвено уређење у многим земљама.

Шта да учиним ако једног дана на моја врата закуца мени непознат човек и каже да се губим из Бачке Луке јер сам насветом простору његових предака? Ко је он, уштају га про, Илир, Келт, Трјачини, Грк, Римљанин, Хрват, Србин, Турчин... Поваљају се на међународни суду Хагу, некамо одлуче коме припада ова земља по праву првенства. Поменућу му ратове и морије последице којих на овој земљи својет земљи није било чак ни птице, а камопи човека. Јесу ли инсекти тада остајали ту као домаћини? Неук сам, нека ме улупи у материју. Једини предмет мога интересовања последњих година јесте истина и само истина (тако ми Бог помогао) и не жалим жртве само да дођем до ње. Ако треба, покупићу ово мало ствари које стежок и просвјетлићу се у неку баруку коју ми одреди као привремено решење.

Али, прије тога, требало би неизбежно утврдити одакле потику моји преци, како бих могао отићи на њихову свету земљу и с ње отјерати касније досељенице. Само тако биће и вуц ст и козе на бруу. Знама да су историцари ондашње НДХ (а ускоро ће

сигурно и ове) говорили да потичу од Визигота, али ми није докраја јасно шта су хтели тиме рећи. Јер су та господара варвари стигли на овај простор послје Илира, Келта и Трјачана. Као такви, они прије или касније морају да скупе своје пређе и да се сепе тамо одакле су кренули да кољу и пљачкају. Знам да ће европски простор убрзо остати прилично празан, али је томе нећу бити крив, сами су тражили.

Плаши ме шта ће бити с преогромном Панионом? Кад се иселе Мађари, чији су преци били најкрволочнији „доброши“ на овом простору, ко ће заузети тај простор, пошто су они послали ондашњим боговима на исповијест све домаћине? Помеђајули се увијек притиснути и неким нишом сиром, Срби изи, све нису остављали тако крвав траг. Чак ни Турци, Суворов Хуна и Татара превазилази све што би се могло замислити данашњим мозгом. Ни Визиготи нису много заостајали за њима. Значили то да њихови „државни“ наследици нађебују право и на ту суворост. Знамо нам је како су се у другом свјетском рату удружени „домаћини“ на овом простору односили према, по њиховом мишљењу, досељеници и неваспитаним Србима. Нешто слично стигло је Јевреје и Цигане, или, да не будемо претјерани локалисти, Индијанце, Маје и Астеке.

Хоћемо ли дочекати дан да с ове плуралистичке сцене, коју политичке будале на-

Питам се, помало реченице у којима режи мржња као скрутнућу правштину, како то да у овој толико католичкој земљи нема никога да са саборске или катедралне говорнице каже да смо сви ми гости на овој земљи, пропљани као магла, или облак, тек да заслужимо вјечни живот! Како то да толике прошевије и здравемарије нису у тврда срца ових тешких националиста унијели нешто од љубави према човеку, без обзира на поријекло, јер је он наш брат у Христу! Шта је ту наопако, учене или учитељи? Чак и Свети отац Римске цркве говори о границама Чинија? Људски ли? Својим? Вјерским?

Нека наше једине границе буду наша памет и наша људскост!

ГОСТИ НА СВОЈОЈ ЗЕМЉИ

Пише Ранко РИСОЈЕВИП

ЕПИСКОП БАЊОЛУЧКИ Г. ЈЕФРЕМ О АКТУЕЛНОЈ СИТУАЦИЈИ, ОДНОСИМА СА ДРУГИМ ВЈЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА И ОБНОВИ ЦРКАВА НА ПОДРУЧЈУ БАЊОЛУЧКЕ ЕПАРХИЈЕ

Преосвећени епископ бањолучки Г. Јефрем владика је велике епархије на чимјим просторима већ дуже вријеме духовни живот води „битку“ са стварношћу, оптерећеном још и последицама рата. То је већ довољан разлог да му се обратимо са молбом да коментарише нека од актуелних збивања.

Епархија којом управљате неколико мјесеци је подручје изузетно великог интересовања

ОКРЕНИМО СЕ РЕАЛНОСТИ

Пише Татјана ТАПАВИЧКИ

обликују догађаји из прошлости. Треба знати да нема веће несреће за један народ него када национализам и шовинизам постану његова покретачка снага. И Срби и Хрвати често су робовали истим идеологијама. У скорије вријеме комунизму, данас национализму. Сама по себи, национална свијест је добра, али само ако је оплемењена хришћанским сазнањем своје нације

да нас у томе сљеде. Слично је и у односима према другим вјерским заједницама у граду.

Судећи по последњем броју „Православља“ и по садржају светосавске поруке, чини се да Српска православна црква даје већу тежину националној држави Срба него некој Југославији. Да ли је то и Ваш утисак?

— Велика је срећа за државу која има један народ и једну

очекујемо да они буду кориговани. За поимање православног вјерника отаџбина је сувише велика светиња да би се на њу могло атаковати. Отуда наша појалност према властима. Издајствитих високих патриотских начела за нас је највеће проклетство. Црква, ипак, задржава право да, као и до сада, реагује на све негативне догађаје и поступке, не мијешајући се при томе више него што је потребно. Осудићемо грјех, а не грешнике.

Да се вратимо раду епархије. Вјероватно најзначајнија акција која предстоји је обнова Саборног храма. Шта она значи за епархију?

— Обнова катедралног храма Свете Тројнице наша је света обавеза. Отуда све потешкоће, на које наилазимо везане за ову обнову, сматрамо ништакним. Ријеч је о катедралном храму бањолучких епископа, симбола српског историјског присуства на овим просторима, који је, као што знамо, уосталом, архитектонски амбиентални дио урбаног центра града. Поред тога, Саборни храм је највећа светиња нашег народа на овом подручју, али и доказ нашег страдања и покушаја пиквидације свега што је православно и српско.

На обнови овог храма нећемо поустати. Радује нас што је много наших вјерника изразило жељу да помогне у овој акцији, као и то да постоји много грађана Бање Луке, припадника других конфесионалних заједница, који нас у томе подржавају.

Ипак, дио становништва на овим подручјима сматра да је обнова православног храма политичка, а не духовна акција. Како то коментаришете?

— Таквих је мало. Тешко је вјеровати да би таква неистина могла имати више присталица. Духовну потребу да обновимо оно што смо имали не може нико назвати провокацијом. Такво право не споримо ни другим народима. Нека свако обнови оно што му је рушено, ако има таквих објеката. Ми ћемо се радovati. А треба рећи да су Срби најбројнији народ, а имају најмање молитвених храмова. Други народи, процентуално много мање присутних, имају на десетине својих храмова. Против тога никада нисмо били, али исто право имамо и ми. Нама је потребно за нормалан рад епархије, најмање десет молитвених храмова у Бањој Луци.

Питање враћања црквене имовине још је актуелно. Мислите ли га и даље подржавате на исти начин или најмање раде покретну ширу акцију у том смислу?

— Црквена општина у Бањој Луци била је ратним и партизанима догађајима не само духовно већ и материјално „ликвидирана“. У гринтовим и катастарским књигама црква није имала никакве непокретне имовине. Много тога јој је порушено. Много тога узето. Очекујемо да се бар дио тога врати и неправда тако исправи. Православна црквена општина имала је и пре 123 грађу власништва, већина их је у центру града и изузетне су вредности. Надамо се да ће се ускоро приступити рјешавању припретних проблема. Нама је у овом моменту важно да нам се врати једна зграда, како би се епархијски двор могао наслетити тако започети обнова ове зграде. А када се то ријешу, вјерујемо да ће се питање враћања одузете имовине постепено рјешавати у нашу корист. То је једног изуслов да се нормализује рад православне цркве у граду.

● Ако други народи Југославију више не сматрају својом отаџбином, не треба да жалимо. Морам се окренути реалности и објединити српски народ у једну државу, али тако да се сутра не стидимо својих „националних прољећа“

● Црква не жели никакву велику, али ни малу отаџбину свог народа. Она жели више хришћанског смирења, покајања и страха Божијег...

савјетске политике и свјетске духовности. Како то утиче на народ у епархији?

— Црква увијек живи с проблемима народа. Она и јесте народ обједињен вјером. И свакако да све ово што се догађа на нашим просторима има директан утицај на живот народа и цркве као организације. Много је изабјеглих, много рањених, много мртвих, много инвалида. Иако нисмо у зони директних ратних сукоба, народ ових крајева је ангажован у овом рату. Црква, сасвим сигурно, није имала, нити то може бити по својој суштини, на такву реалност. Она изузетно тешко доживљава муку свог народа и саосјећа са народним стварним интересом. Свејеси смо позадине тог интересовања за наше проблеме које исказује свјетска јавност, али и тога да арбитражирање Европе и Уједињених нација не може ријешити наше проблеме, ни ваљано трајно. И да је њихово ангажовање подстакнуто сопственим интересом. За нашу цркву је страшно сазнање да још нисмо отклонили последице другог свјетског рата, а да нас стижу у нова разарања. Тако и пре свих пет епархија у Хрватској су напуштене. Јер је наших владикама онемогућен боравак у епархијским дворцима. Како се све то рефлектује на живот цркве наше епархије, није тешко закључити.

Распространено је увјерење да важан дио одговорности за такво стање православног цркве у Хрватској носи Ватикан, који од почетка отворено подржава католичке вјерске заједнице и сесесионистичке центре у Загребу и Љубљани. Утиче ли то на односе епархије и бискупије у Бањој Луци?

— Нажалост, Ватикан стално води експанзионистичку политику на овим просторима. То је чинио кроз историју. Чини то и данас. О томе сведоче мале, тзв. унијатске цркве на свим рубним

просторима гдје се православље сретало с католицизмом. Никада обрнуто. Јер, православље нема својих унијата из редова бивших католика. То је уосталом, и камен спотицања у нашим односима. Чини се да Ватикан и у овом моменту хоће да искористи тежак положај православне цркве у Источној Европи. Поставаља бискупе на подручјима гдје их никада није било, у Москви, Новосибирску... с циљем прозе-

литетског дјеловања. Православље тешко то преживљава. Сматрамо то, нехришћанским и неморалним чином. Ватиканско отворено арбитражирање, при чему се увијек држи страна једном, а осуђује други, такође је неприхватљиво. Црква се, по нашем увјерењу, мора априори гадити на моралним и духовним принципима, а никакво учествовањем у дневној политици — посебно не на такав начин.

Ипак, наши односи с бискупијом у Бањој Луци су коректни. Много тога научено је из историје, па нас искуства руководе у смијеру сазнања да се сопствена срећа не може гадити на туђој несрећи. И наша епархија и католичка бискупија у том смислу ваздистављају вјернике. Благодарни тој чињеници, ми имамо релативни мир на овим просторима.

Истакнути католички свештеници у својим јавним наступима отворено оптужују српску цркву, називајући је непријатељем, пљачкашом и убицом... Није ли то отворен напад на православље?

— Екстремизам је, нажалост, увијек присутан. Сваком поштедном вјернику и човеку тешко је схватити да се у једном вјерском листу име Божије не помене ни пет пута, а „велико Срби“ „Србо четници“ и слични погрдни називи попињу стотинама пута. Очигледно, дио људи у цркви није имун на дневну политику. Сматрам да су то, ипак, изузеци. Област дјеловања цркве у духовној сфери „програмирана“ је Светим писмом, васељенским саборима и учењем светих отаца. Ако то понекад није тако, онда је то знак духовног застрањања.

Проблеми у односима православне и католичке цркве у Хрватској постоје још од тзв. хрватског прољећа. Шта је суштина тих проблема?

— Тачно је да наше односе

Епископ бањолучки Г. Јефрем: Страшно је сазнање да још нисмо отклонили последице другог свјетског рата, а да нас стижу нова разарања

(Снимио Д. МОМЧИЛОВИЋ)

и отаџбину. Пошто то код нас није тако, имамо овоса чиме смо суочени — мржњу, несхватање и нехришћанско понашање. Присутну нацију, вјери и отаџбини анхрон је и мислим да ћемо се врло брзо стидјети наших „националних прољећа“ и „демократија“.

Крстићи, иконице, бројанице о врату злочинаца страшна су злоупотреба вјере и вјерског Одувијек је тога било. Зато сматрам да нам је свима потребно много више хришћанске скромности, смирења и покајања, више страха Божијег...

Ипак, настојања да се успостави екуменски однос је било. Могу ли се таквим покушајима назвати и недавно одржани заједнички молитвени скупови бањолучких конфесија?

— Екуменски сусрета било је много. Својевремено их се комунистичка власт пласира, сматрајући нашу сарадњу упереном против себе. Ми, у православљу, сматрамо нерозвољеном сваку сарадњу која би била уперена против некога. Изузеве против зла.

У Бањој Луци имамо, тврдим, богату попуљеву екуменску традицију. Гадити су је наши претходници, епископи и бискупи. Ми који данас управљамо православном и католичком црквом сматрамо својом светом обавезом наставити тај пут сарадње и поштовања. У том смислу позивам наше вјернике

вјеру. Југославију смо сматрали добром заједницом, с обзиром на нашу националну измијешаност, али ако други народи то не сматрају својом отаџбином, ми не треба да жалимо. Морам се окретати реалности живота — објединити српски народ на свим његовим историјским и етничким подручјима у једну државу. Црква не жели никакву велику, али ни малу отаџбину свог народа. Она жели да та земља буде реално стање које би створило претпоставку за праведно рјешење свих националних интереса. Не можемо дозволити цијепљење српског организма на више мањих. Нити то желимо другоме народу.

Зато су национални програми и обећања појединих политичких лидера неогворан чин и нерепално сјегледавање стварног стања. Политичке амбиције треба да буду у складу са стварним националним интересом српског народа.

Према ријечима митрополита загребачко-љубљанског Г. Јована, изреченим на последњем Сабору, неће бити пројена на репацији црква — држава. Колико је то добро?

— Црква се није оградил од званичне власти ни у Србији ни у Југославији. Наша црква, сматрамо да је то легално изабрана власт, али, уједно, пратио шта се у држави догађа. Од одређених поступака се оградимо и

MOŽE LI SE NAPRASNO PROMIJENITI KARTA BOSNE I HERCEGOVINE

DRŽAVA, U PAR LEK

Neodmjerena izjava, kuršius ili „politička diverzija“? Upravo takva pitanja nameću se nakon izjave Vinka Stupara, predsjednika Srpskog nacionalnog vijeća, koju su objavila sredstva javnog informisanja. Naime, Stupar je najavio za iduću petak sjednicu Ustavotvorne skupštine Bosanska krajina na kojoj bi se usvajanjem Deklaracije o državnosti Bosanske krajine zapravo promijenila politička karta Bosne i Hercegovine a Krajinski dobili svoju državu.

Sudeći prema Stuparovi izjavi gdje se kao organizator za proglašenje krajiške republike pominju Srpsko nacionalno vijeće, ostvarena je saradnja sa Zajednicom opština Bosanska krajina i da je gotovo sve stvar formalnosti.

Prema njegovom „scenariju“ nakon Ustavotvorne skupštine i proglašenja republike, nova bosanskohercegovačke samostalne političke zajednice, uslijedilo bi formiranje vlade i ostalih državnih organa.

Zakoni ad acta

Kako su novine prenijele, Stupar kaže: To praktično zna-

či da će na prostoru Krajine prestatiti da važe zakoni Bosne i Hercegovine pa će tako biti spriječen i referendum koji priprema Alija Izetbegović, pri tom napominjući da je regionalizacija BiH jedino realno rješenje za srpski narod u ovoj republici.

Pored toga Vinko Stupar najavljuje i pomjeranje „političkog centra“ Srba iz Sarajeva u Banju Luku, komentarišući to da se politika Srba koji žive u Bosni i Hercegovini neće voditi i ne vodi niti u Sarajevu niti u Beogradu.

Predsjednik Srpskog nacionalnog vijeća u Bosanskoj krajini ocjenjuje da je SDS, u čijem je formiranju i sam učestvovao, dosta izgubila na političkom planu vodeći politiku po principu: „Da vidimo šta će Alija da uradi, pa ćemo reagovati“.

Stranka je zastavila Krajinu zaboravljajući pri tom da je upravo Bosanska krajina „iznijela“ izbore SDS-a u Bosni i Hercegovini, smatra Stupar.

Međutim, njegova izjava koja odide „apsolutnom saglasnošću“ organa vlasti i političkih organa Bosanske krajine, iznenadila je nemalo većinu srpskih aktivista.

● Vinko Stupar, predsjednik Srpskog nacionalnog vijeća za Bosansku krajinu, najavio proglašenje krajiške države, suspendovanje bosanskohercegovačkih zakona ● Predsjednik Skupštine AR Krajina Vojislav Kuprešanin nije upoznat ● Nema ni govora o zabrani referenduma

Piše Zoran PEJIČIĆ

I Vojislav Kuprešanin, predsjednik Skupštine Autonomne regije Bosanska krajina, je u najmanju ruku iznenađen. Čak je u dilemi otkuda takve izjave i čemu one vode.

Pravo na vlastito mišljenje

— Srpski narod je demokratski narod. Svaki pojedinac je suveren i ima pravo da misli i iznosi svoje mišljenje. Ipak, o sudbini srpskog naroda u Bosanskoj krajini odlučuje najviši organ vlasti, odnosno Skupština Autonomne regije u koju srpski narod ima apsolutno povjerenje. O tome hoće li Krajina biti republika ili federalna jedinica može odlučivati jedino narod preko svojih legitimnih organa vlasti a u dogovoru sa

Skupštinom srpskog naroda BiH, kaže Vojislav Kuprešanin, ističući da kao prvi čovjek najvišeg organa vlasti on ipak nije upoznat sa aktivnostima Srpskog nacionalnog vijeća i da očito ne rade na zajedničkom projektu.

Naravno, kaže Kuprešanin, logično je da nakon želje SDA i njenog vođe Alije Izetbegovića da stvori muslimansku državu na ovim prostorima i srpski narod povuče određene poteze koji će zaštititi njegov suverenitet i osigurati mu slobodu.

Što se tiče Stuparove najave suspendovanja zakona Bosne i Hercegovine u Autonomnoj regiji Bosanske krajine smatraju da u BiH postoje zakoni koji su identični ili poštiju savezne i to odgovara srpskom narodu i nema potrebe da se suspenduju. Komentarišući izjavu Vinka

Stupara da će se zabraniti provođenje referenduma o statusu BiH, Kuprešanin ističe da bi to bilo apsolutno nedemokratski čin i da srpski narod nema namjeru bilo koga sprečavati u provođenju njegove volje. Uostalom, i pored „rjetkećih“ upozorenja iz republičkih organa vlasti i političkih centara moći, ni srpski narod niko nije, ipak, spriječio u provođenju plebiscita, koji je u potpunosti uspio.

— Srbi su demokratski narod i tu nema spora. To svjedoče i poprilčno neusaglašene izjave političara, brojnost stranaka i dijametralno suprotne stavovi. O sprečavanju iznošenja volje drugog naroda nema ni govora, kaže Kuprešanin, još jednom naglašavajući stav da Srbi žele da žive u jednoj državi ali da do toga do konačnog rješenja srpskog pitanja ne mogu doći

TEME ZA DILEME: HOĆE LI DOĆI DO PRIPAJANJA SAO SJEVERNE BOSNE I SAO SEMBERIJE AUTONOMNOJ REGIJI KRAJINA

DEMOKRATSKI, ALI KADA?

Piše Anđelko ANUŠIĆ

● O čemu se razgovaralo na sastanku najviših predstavnika srpskog naroda u Doboju? ● Proces homogenizacije naroda na jugoslavenskom prostoru je logičan, opravdan i nezaustavljiv, smatra Vojo Kuprešanin ● Sjeverna Bosna po ekonomskoj snazi odmah iza Bosanske krajine, tvrdi Nikola Perišić

Na sastanku najviših predstavnika srpskog naroda u Republici srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, održanom nedavno u Doboju, bilo je riječi, pored ostalog, i o teritorijalnom definisanju sjeverne Bosne u regiju (kanton), o eventualnom pripajanju ovog područja AR Bosanska krajina.

— Prostor sjeverne Bosne jest teritorijalno nedefinisana, kaže nam Nikola Perišić, predsjednik Skupštine SAO Sjeverna Bosna, i izato je na sastanku u Doboju bilo tek govora o mogućnostima njegovog čvršćeg definisanja. Zato nisu doneseni ni nekakvi određeni stavovi, jer ovome činu treba da predošte neki drugi veoma važni poslovi. Po moje mišljenje, treba najprije izvršiti odvajanje srpskih teritorija na prostoru sjeverne Bosne, zatim formirati nove srpske opštine u onim dijelovima sjeverne Bosne ili na području drugih opština gdje srpski narod nije većinski, odnosno gdje je kompaktan. To su osnovni kriteriji za teritorijalno definisanje regije sjeverne Bosne. Na primjer, u ovome bi smislu trebalo odvojiti srpske opštine (dijelove ili teritorije) u opštinama Derвента, Modriča, Bosanski Brod i Bosanski Šamac, dok se kompaktan srpski teritorij nalazi (kompaktan i u statističkom smislu) u opštinama Gradačac, Orašje i Brčko. To je zaista veliki prostor čiji bi se centar nalazio u Pećigradu. Takođe je kompaktan i područje Ozrena na kome živi 70.000 srpskog žiljve. Inače, prostor sjever-

ne Bosne zaprema tri i po hiljade kvadratnih kilometara.

Govoreći o razlozima teritorijalnog definisanja, odnosno teritorijalnog odvajanja sjeverne Bosne, Nikola Perišić navodi da je to zbog strateškog položaja ovog regiona (povezivanje zapadne Bosne, kao i Kninske krajine sa Srbijom), zatim sjeverna Bosna je na drugom mjestu po ekonomskoj snazi, odmah poslije Bosanske krajine, a ne treba zanemariti ni činjenicu da je sjeverna Bosna veoma razvijeno poljoprivredno područje, bogato šumama, rudom i mineralnim vodama. Sjeverna Bosna je, takođe, i važno saobraćajno čvorlište.

Na naše pitanje da li je za to da se sjeverna Bosna odmah pripoji AR Krajini, ili da se to odloži za kasnije, nakon realizacije najnužnijih predradnji — Nikola Perišić je odgovorio:

— Mi smatramo da bi ovo pitanje trebalo riješiti u sklopu rješavanja kompleksnog srpskog pitanja, i zato bi možda u ovome trenutku bilo najbolje da sjeverna Bosna ostane samostalna. Naravno, sasvim je sigurno da ćemo mi biti cjelina sa Bosanskom krajinom. Mi to već sada jesmo, jer se jedni na druge „naslanjamo“ u najprijednijim trenucima, ali bi to ipak trebalo ostaviti za kasnije, kad se ispune nabrojani preduvjeti.

Vojo Kuprešanin, predsjednik Skupštine AR Krajina o tome kaže: — Kao što vidimo, proces homogenizacije naroda na jugoslavenskom

prostoru je nezaustavljiv, i on je logičan i opravdan. Svako zaustavljanje tog procesa može da bude kobno po sve narode u Jugoslaviji. Zato je sasvim za očekivati da se srpski narod iz srednje Bosne ili iz Hrvatske — seli u Krajinu. Osim, dakle, ovih se oba koje su prirodne, postoji, takođe, i mogućnost dogovora o preseljenju određenih dijelova naroda, ili recipročnog rješavanja njihovih prava. Što se tiče pitanja pripajanja sjeverne Bosne ili Semberije, Romanije, itd. AR Krajini — mislim da sve ono što se mora i može uraditi danas — da se to danas i uradi, da se ne čeka, i ne ostavlja za sutra, kategoričan je Vojo Kuprešanin.

Miloš Milinčić, predsjednik SO Srbac, o istom pitanju razmišlja na ovaj način: — Budući da je želja srpskog naroda da živi zajedno — srpska Bosna ostaje kao cjelina. Iako će ona biti podijeljena na kantone. Po mom mišljenju, sjeverna Bosna, kao i Semberija, trebale bi da ostanu samostalne regije-kantoni, barzasada. Potom bi trebalo učiniti neke nužne predradnje — ekonomske, političke, upravno-pravne, kulturne i druge — pa tek onda pristupiti pripajanju sjeverne Bosne i Semberije AR Krajine. Mislim da ne bi trebalo stihijski pristupiti ovome pitanju, jer za to nema potrebe, mišljenja je M. Milinčić.

Nebojša Ivašanin, predsjednik SO Bosanska Gradiska, izjavio nam je sljedeće:

— Srpski narod u BiH, okupljen oko SDS, kao što vam je poznato, od samog početka je bio za opciju federalne Bosne i Hercegovine u saveznoj državi Jugoslaviji, čime bi bio zadovoljen jedan prirodan zahtjev srpskog naroda da živi u jednoj državi. Uostalom, za to se srpski narod borio u dva svjetska rata. I tu terminu je izbio, pomažući nesebično i drugom jugoslavenskim narodima da, ostvare svoje nacionalne ciljeve. Sada kada je na djelu secesija u Jugos-

laviji, srpski narod, čiji se ulog u zajedničku državu ne poštuje ni u granicama elementarne pristojnosti, ne želi nikoga ko s njim neće da živi zajedno. Ali, on ne može dopustiti ni da ga neko izvede iz zajedničke države protiv njegove volje. Što se tiče srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, on taj svoj interes trenutno ostvaruje kroz Republiku srpskog naroda BiH i njenu Skupštinu. Autonomna regija Bosanska krajina je integralni dio Republike srpskog naroda BiH. Tako je i sa ostalim autonomnim oblastima srpskog naroda u BiH. Premia tome, prirodno je da se sve

srpske autonomne oblasti, sv srpske zemlje, ujedine u savez, zajedno sa ostalim narodima koji to žele, i da tako formiraju novu federalnu državu. O tome kakve veze i odnose će međusobno imati pojedine regije i autonomne oblasti srpskog naroda, u konkretnom slučaju AR Bosanska krajina sa SAO sjevernom Bosnom i SAO Semberijom — treba demokratski i svojom voljom da odluče zainteresovane regije. Interes čvršćih veza ove tri regije srpskog naroda je prirodan. I one će ga sigurno umjeti ostvariti, kaže na kraju N. Ivašanin.

KAKO ALBANSKA ALTERNATIVA NA KOSMETU ZAMIŠLJA RASTURANJE JUGOSLAVIJE

ZGRABI

Rukovodioci nacionalnog sindikata Albanaca sa Kosmeta bi da učestvuju ravnopravno kao, kako misle, konstitutivni činioci federacije u krčmi i diobi kolača Jugoslavije. Ne pitaju više ništa, nego preračunavaju šta treba da dobiju, „jer su mnogo dali“. Bilo bi neozbiljno kada bi oni to istinski tako i mislili, već se sve to više podvodi pod neki političanski i šćarčijski trik. Kome i Vlada republike Kosova, koja je samu sebe proglasila, što je postalo pravo pomodarstvo, ima iste zahtjeve iako se nalazi u izgnanstvu — negdjeju Hrvatskoj, ili u najboljem slučaju u Njemačkoj.

Zastanimo kod toga što bi to Kosovo trebalo da dobije od Jugoslavije, kada dođe do idobnog bilansa? Koliko je dosadašnja Jugoslavija uložila u Kosovo, a koliko je i šta ono delo toj Jugoslaviji, ustvari koliko toga je od silne pomoći materijalizovano, što bi sada trebalo ponovo Kosmetu da se vrati? Albanci poimajući društveno kao ničije

(kao uostalom i većina Jugoslavija), znali su društvena preduzeća i pare od pomoći za jedinice da arče u privatne svrhe (čitaj vikendice i vile), a kada su sami radili privatno imali su sasvim drugačiji odnos prema radu. Neki analitičari su iz takvih postupaka izvlačili zaključak da se svjesno sabotira rad u društvenom sektoru koji se hito u obliku nekog „bijelog štrajka“ razoriti, a preko ekonomije, i društvo i država. To se prije svega odnosilo na Srbiju. Analizirajući samo te obidjene antiprivredne antidržavne postupke kroz privredavanje i ekonomiju i sada neke zahtjeve da i Kosovo, bolje rečeno alternativa, omrsi brke od zemlje od koje je mnogo toga dobiveno je u krajnje nemoralan i neprimjeren čin.

Ta ista samozvana vlada traži postavljanje jasne granice između Srbije i Kosmeta? Već tu teritoriju proglašavaju republikom, a od međunarodne javnosti traže suverenitet i nezavisnost. Kažu, takva obedi-

CIJA

parcijalnim rješenjima. Srpski narod ima svoje predstavnike i svi zajedno će donijeti konačnu odluku, pa i o tome gdje će u BiH biti srpski, glavni grad, riječi su Kuprešanina koji iznosi i svoj stav po kome u BiH Srbi mogu imati dva glavna grada. Za jedan dio Sarajevo za drugi Banja Luka.

Jedno je gotovo sigurno. Is-hitrene izjave, odbijanje pojedinih rješenja od strane srpskih političara govore o prisustvu nerovoze, nestrpljivosti pa i straha. Nečekivani „izlet“ političara rezultatu su u podsvjesti nakupljenog pritiska naroda koji očito želi radikalnije poteze i čist račun i zvanične politike. Tome svakako doprinose i mnogi „iznudeći politički potezi“ koje narod jednostavno ne razumije. Možda ni sami akteri.

Dugotrajan hod po žici, defanzivna politika, disonanca. Ali i to je dio demokratije i jedna od lekocija iz praktične politike.

Ipak, nesumljivo je da iz defanzivnog valja preći na ofanzivno djelovanje. To ne znači da nešto od ovog što je Vinko Stupar rekao neće da se desi ali će o svemu konačnu riječ dati legalno birani predstavnici srpskog naroda.

ARMIJA ĆE OVDJE I OSTATI

Piše Đuro KOZAR

Predstavnici JNA su do sada pokazivali dosta volje, razumijevanja i želje za saradnjom sa najvišim državnim organima Bosne i Hercegovine, ali upravo iz tih organa nije im istom mjerom uzvraćeno

Evo, na početku ove hronike, jedno pitanje čitaocima. Znete li — čija je ovo izjava: „Ako Armija ne bude poštovala odluke civilnih organa Bosne i Hercegovine, mi ćemo je proglasiti okupacijskom i tražiti da napusti BiH?“

Ukoliko ste pomislili da bi to mogao reći gospodin Irfan Ajanović, pogodili ste. Jedino on i njemu slični mogu tako nešto javno govoriti. Citirana rečenica je zabilježena na

konferenciji za štampu (12. februara) u Strenci demokratske akcije. Pa, iako smo se od tog muslimanskog portparola navikli svašta čuti, ovo o JNA je, ipak, pravičljivo svaku mjeru ne samo političkog oportuniteta, nego i lijepog ukusa i, naravno, ne može proći bez komentara.

Ko ne sluša

Povod da kaže to što je kazao, Ajanović je našao u stavu koji je iznio komandant Sarajevskog korpusa JNA general-major **Vojislav Đurđević**, na Televiziji Sarajevo, u „Klubu '92“, da Jugoslovenska narodna armija, ni u kojoj varijanti, neće napustiti područje Bosne i Hercegovine. Prethodno je, podsjetimo, i penzionisani general-pukovnik **Anton Lukežić** na jednom skupu u Sarajevu (8. februara), pozivajući se na izvore u Komandi Druge vojne oblasti ustvrdio da Armija neće sama napustiti BiH, niti će dozvoliti da bude otjerana. O tome je, zašto da krijemo, komandant te oblasti general-pukovnik **Milutin Kukanjac** obavijestio i predsjednika Predsjedništva SR BiH **Aliju Izetbegovića**. I, dakle, nema tu ništa nejasno.

Predstavnici JNA su do sada pokazali dosta volje i razumijevanja za saradnju sa najvišim državnim organima Bosne i Hercegovine, ali upravo iz tih organa nerijetko nije, istom mjerom odgovoreno, kad je najviše trebalo nije bilo — ni volje ni razumijevanja. Zašto? Zato što su se gospoda kao što su Izetbegović, **Ganić** i još neki miješali u vojne stvari, vršili pritisak na određene komande, tražili dase služenje vojnog roka skratiti, dase regruti i pripadnici rezervnog sastava JNA iz BiH ne odazivaju na pozive vojnih pošta, da jedinice JNA maltene za bilo šta traže odobrenje Predsjedništva SR BiH itd. Pošto JNA ima svoju vrhovnu komandu, a ni njeni sastavi i komande nemaju ama baš nikakvu obavezu prema republičkom rukovodstvu, ovo miješanje iz BiH shvaćeno je kao antir-mijska kompanija koje je imala one efekte koje su neki na visokim položajima u BiH i očekivali.

Komandant Druge vojne oblasti Kukanjac je, došavši na ovo mjesto, ispoljio veliku dozu kooperativnosti prema Izetbegoviću, premda bi se na predsjednika Predsjedništva BiH mogao i ljutiti, jer mu ovaj direktno onemogućava popunu ljudstva. Obrazac je jasan: **nemojte vi nas dirati, pa nećemo ni mi vas — neka svako radi svoj posao, pa BiH neće boljeti glava zbog JNA**. Neke potonje zbivanja u Živinicama i pred Komandom te iste vojne oblasti su pokazala da civilni organi BiH ne mogu kontrolisati poteze pojedinih stranačkih prvaka u opštinama i da sada, izgleda, ko god hoće može protestovati pred prozorsima oficira, čak i onda kad za protest nema razloga ili je motiv takav da se nad njim svako civilizovan mora čuditi!

Opasne teze

Armija, dakle, ne misli da poklekne u BiH — i to je mnoge građane na ovim prostorima jako obradovolilo i ohrabrilu, mogu mirnije spavati. To je shvaćeno tako da će JNA raditi svoj posao, a to znači da neće dopustiti da krene narod protiv naroda i ravna ko zna kakve račune. **Vojsciće u BiH do mira i on će**

ga nastojati da održi, uprkos paravojsci kojoj, očito, nije do mirnog života.

Teze o JNA kao nekakvoj okupacijskoj vojsci nisu nepoznate. Čule su se kao uvertira u rat koji se, nakon toga, i desio u Sloveniji, a zatim i u Hrvatskoj. **Otuđa je vrlo indikativno da se tom opasnom tezom služi i Ajanović i to baš u ovo napeto vrijeme**. Je li Ajanović svjestan težine i posljedica te teze? Ozbiljan političar morao bi voditi računa o tome kakve će efekte imati to što izjavljuje kao portparol jedne stranke na vlasti. Nažalost, živimo u vrijeme kad se politikom bavi svako, pa ne treba da čude i razne neuravnotežene izjave.

Irfan Ajanović nije nikakav slobodan strijelac, niti on govori u svoje lično ime, nego uvijek u ime stranačkog rukovodstva u kome je (u SDA) i on član Glavnog odbora. Ništa, dakle, nije slučajno, već rekli bismo vrlo namjerno. **Ono što je, možda, odučao izelbega, kad je riječ o JNA, izrekao je novinarima Ajanović, pa je što se tiče SDA sva došlo na svoje.**

Kao da su sami

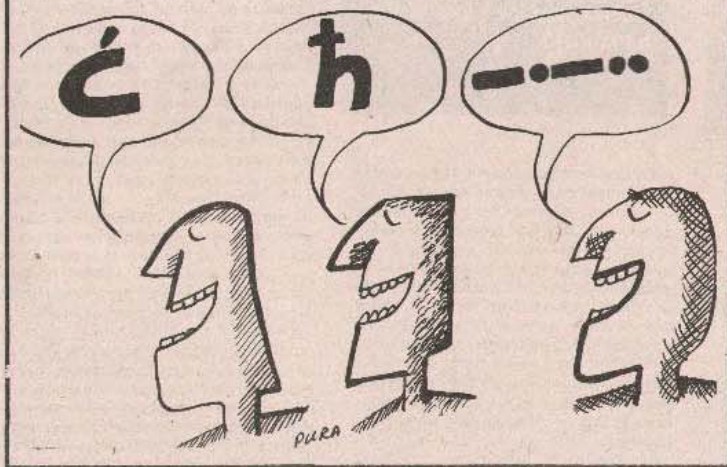
Više nikoga u BiH ne može ostaviti ravnodušnim to što se rukovodioci SDA, u posljednje vrijeme, naročito, ponašaju kao da u BiH živi samo muslimanski narod i kao da su svi Muslimani baš u redovima te stranke. Muslimanska Stranka demokratske akcije, putem svojih poslanika u Skupštini, zakazuje referendum bez predstavnika Srba, neće da mijenja referendumsko pitanje iako na tome insistira Hrvatska demokratska zajednica, a sada još, iz usta svog portparola, najavljuje kako bi SDA mogla Armiju proglasiti za okupacijsku i istjerati iz BiH? Što je mnogo — mnogo joj! Pa, pobogu, ovdje žive i drugi narodi koji (još) nisu manjina i imaju, ili bi trebalo da imaju, isto toliko prava kao i Muslimani. U BiH imaju još političkih stranaka koje bi trebalo da se pitaju onoliko koliko i SDA, no, u svojoj zaslijepljenosti, u rukovodstvu SDA se na sve gleda kao na opoziciju, ustilu — ko nije a nama, protiv nas je.

Građane koji nisu Muslimani, a i Muslimane koji nisu u SDA već hvata strah od loših agresivnosti funkcionera Stranke demokratske akcije i oni pitaju: nismo li mi to već u nekakvoj islamskoj Boanil Hercegovini, a da toga nismo ni svjesni? Fakat, ovdje se mnogo toga odvila po scenariju SDA čiji predstavnici u Skupštini Predsjedništva BiH i Međi, pošto imaju najviše svojih članova, po metodi nadslaganja rade šta im je volja, ignorirajući srpske interese, a uskoro će i hrvatske zastupnike. Jedna od osnovnih prepreka da nakon muslimanskog referenduma i formalno preuzmu svu vlast je Armija i otuda, po istom scenariju, treba stvoriti psihozu o tome da je to (ako ne bude po čemu tim scenarijima) „okupacijska armija“, kojoj nije mjesto na bh području. Srećom, svi žitelji BiH još uvijek ne misle tako pa mogu racionalno promišljati i prepoznati ono što se kuha, a to znači i „kubinju“ i „kuhare“.

Varaju se oni koji misle da će u BiH — iako sa Armijom: Irfan Ajanović može da mašta koliko mu je volja, ali je realnost drugačija. Za sada podalako od fanatizma koji bi htio da se nametne, kao dominirajući

BEZ RIJEČI

Rajko Pušić

ŠTA STIGNEŠ

Piše Nenad NOVAKOVIĆ

J opštem rasulu albanska alternativna pokušava da učičarja i vojski se trudi da joj u tome pomogne međunarodnoj javnosti koja je već dosta negativno naelektrisana prema Srbiji

anja imaju od Turske, a za Albaniju je to već gotova stvar. Kao posebnu sigurnost za sebe još traže da se na toj njihovoj liniji razgraničenja postave mirovne snage UN da ih štite od Srbije.

Ta ista vlada traži i da se Albancima prizna status državljanstva naroda i izvan granica Albanija, tj. na Kosmetu, ali i u svim onim dijelovima gdje Albanci žive. Republika i status državljanstva naroda mnogo bi značilo albanskoj alternativni u ostvarivanju njihovih zamisli koje nismo nisu skromne. Na osnovu tog zelenog cilja već traže „samoodređenje naroda“. Tako bi sobom ponijeli i dio teritorija koje pripadaju u slučaju Kosmeta Srbiji, ali traže i teritorije Srbije, Crne Gore i Južne Srbije. A sve to aminuju Ramiz Alija i Turгут Ožal, kako kažu albanske alternativne vođe.

Podržavaju i podgrijavaju lažne nade a znaju da će se oko teritorije na Kosmetu, još lomiti koplja.

Sada već više javno, iako se to stidljivo najavljivalo, vlada u egzilu najavljuje da je neophodno osni-vanje i svih paralelnih državnih institucija u pokrajini kako bi se onemogućilo djelovanje legalnih organa vlasti. To je u nekim oblastima već planirano i pokušano ostvariti, ali ne uspješno. Prije svega se to htjelo proturiti preko obrazovanja kao najosjetljivog pitanja koje će tek dobiti na značaju u periodu koji predstoji.

Institucionalizacija paralelnih nacionalnih organa vlasti na Kosmetu je pokušaj dokazivanja od strane alternative da pravne države na ovom prostoru nema i ona se mora na taj način nadomjestiti. Za-

to se svakako i veoma žure, jer pred međunarodnom javnošću treba stvoriti takav utisak i već je pola posta gotovo. To se prvi ispoljivo pokušalo ostvariti preko dječakole i nastavnih planova i programa.

U opštem rasulu albanska alternativna pokušava da učičari, a svojski se trudi da joj u tome pomogne međunarodna javnost koja je već dosta naelektrisana sa negativnim nabojem prema Srbiji. Alternativci baš to koriste i žele da se nametnu kao faktor čiji se zahtjevi moraju rješavati preko reda, jer za boga Srbija uništi albanski život, a on se samo za posljednju deceniju, od kada govore da se nad njima vrši tortura od strane Srbije, uvećao za punih 90%, a Srba je na Kosovu manje za punih 8%.

Dok se ozbiljno i sa činjenicama ne počne govoriti i sa Kosovom, postojće samo dvije suprotstavljene strane koje će se međusobno optuživati i sumnjati u svakip naj-dobronamjerniji gest.

ŽIVOT I POEZIJA A OTAC NOSI ŽIVOTA BREME

Piše: Ismet BEKRIĆ

Kada sam god zajedno s Rankom Risojevićem učestvovao na književnoj večeri ili nekom susretu sa učenicima, i kada bih, po ko zna koji put, čuo riječi njegove pjesme „Moj otac“ - „Moj otac je bio mrak, i riječi u mraku...“ - osjećao sam uvijek neku čudesnu i neuhvatljivu unutrašnju strepnju, gotovo jezu, jer je to poetska isповijest o njegovom ocu, sinteza decenija u kojima oca nema, a uvijek je prisutan, kao svjetlo i mrak, ali istovremeno i moguća poetska riječ o mome ocu, i ocu Ranka Preradovića koji u životu i istihovima traži „grob oca svoga“, i ocu Kemala Coci čije biće živi. sve više, u njegovim pjesmama.

Da li Ranko Risojević osjeća toplinu očeve ruke na vratima svoga stana? Ranko Preradović je, možda, pronašao oćev grob među zvijezdama... A Kemal Coci svojim pjesnički osjetio očeve korake okolo svoje kuće, i njegove riječi u zraku, da popravi krov ili ulazno stubište...

Očevi su, čutke, nosili breme svoga života, nosili i naš dio, nosili i nastage decenija, i legobe svoje svakodnevice. Nisu se mnogo žalili niti bunili, bili su srećni ako za nas i za sebe zarade lonac supe ili variva s malo mesa, koru kruha i ležaj u toploj sobi. Njihove žrtve su bile prevelike, ali bi i za njih i za nas, danas, bilo bolje da su se manje žrtvovali a više zahtijevali, pomicali granice skromnog življenja.

Svi se mi možemo prisjetiti dana kada su očevi malo govorili, i kada su i majčini pogledi bili zabrinuti. One riječi koje nisu izgovorili, i sebi i drugima, sada su, možda, ostale nama, da ih mi, na svoj način, u svome prostoru i vremenu, kažemo, da i naša čutnja bude manja, a breme lakše, podnošljivije.

Sada smo i mi već uveliko očevi. I mi imamo svoje breme. Prtmo ga, i za sebe, i za svoju djecu. Breme je sve veće, i sve teže, sprečava

nas da uspravno hodamo i pravo gledamo. Da li ćemo i mi više čutati nego govoriti? Čutnja nije uvijek zlato, ona je često odobravanje onoga sa čime se ne možemo pomiriti. I tako, breme je naše, mi ga ne možemo tek tako jednostavno odbaciti, pretovariti na druga pleća, ali i riječi su naše, i treba ih svakodnevno dostojanstveno koristiti, upućivati jedni drugima, da bi naše zajedničko breme bilo lakše zajednički i nositi kroz dane koji traju i godine koje dolaze. A godine će sigurno doći, bol je je da ih zajednički dočekamo, sa što manje tereta života.

Neka riječi iz mraka izadu na svjetlo. Neka „očevo breme“ bude sve manje, kako bi naš budući hod bio što više uspravan.

Da li ćemo jednostavno prihvaćati sudbinu oca iz ove moje pjesme?

OČEVO BREME

Moj otac čudan običaj ima, začuti, i tako - satima, satima.

Dok mu prsti lutaju u mojoj kosi, osjećam, prevelik teret nosi.

Prsti se grče, to ruka bori, da otac sam se, u sebi, bori.

U klupko godina svija se vrijeme, a otac nosi života breme.

I tako troši svoj život cijeli, a breme neće ni skim da dijeli,

Moj otac čudan običaj ima, začuti, i tako - danima, danima.

A čemu riječi, te prazne lutke, kad otac najviše kazuje čutke.

IZMEĐU KRAJINA

DJEČAK SA ZOLJOM

Piše: Rado DIMITRIJEVIĆ

Kuku, kuku ovom kukavnom narodu! Vidjeh dječaka sa spaljenom zoljom o rame-nu u dvorištu polurusene kuće, nadomak sela Roždanik. Dan bijaše neobično lijep za ovo doba. Dječak sa zoljom je dijete samom rastom. Oči mu smeđe bez djetinje, lice glatko, čisto i preozbiljno. Ispod šarene beretke viri mu smeđi čuperak.

— Zdravo vojniče, kažem osmjeujući se, a on otpozdravi kratko, odriješito gledajući ravadu-no. Zelio sam s njim popričati, našaliti se, poigrati, da odbaci on zolju, a ja pušku, da mi se pogne na rame, da mi nad glavom zablista dječiji smijeh. Od toga ne bi ništa. Dječak se zaboravio igrati i smijati. Stisnem zube i nastavljam put, a on za mnom u stopu. Zastanem, i on se zaustavi. Mislim priti me snebivajući se da zatraži metak. Ili pušku i pištolj, hoće da razgleda. Ne bih ga odbio. Ne znam kako steci njegovo povjerenje. Lutim se na sebe. Iдем sve sporije. Utišnuh njegov koraci. Okrenem se, a dječak stoji zamijšen i neodlučan. Susretoše nam se pogledi. Pridoh mu a on odahnu duboko i prozbori:

— Je li istina da nas vi napuštate?
— Ne! - kažem - od koga si to čuo?
— Priča se, odgovori - i na televiziji pričaju.
— Pusti te priče. Nije sve istina što čuješ.
— Znam ja - uzvratit dječak - znam da ću iznova bježati.

— Pravi vojnici ne bježe. Ti si vojiniča, vidim, vidim ja, ni tenka se ne bojiš.
— Šališ se, vojniče, ja sam dijete. Ućutao sam za tren osjećajući da on od mene očekuje više od šale, više od krhkog obećanja, više od onoga što mu mogu pružiti.

— Znaš drugar - rekoh - brineš bez razloga.
— I moj tata je zabrinut. Ustaje noću, hoda po kući i puno puši.
— Eh tata! Tatin je posao da o svemu misli. Kako će kuću popraviti, gdje će se zaposliti, i tako raznorazne brige imaju tale.

— Jeste, ali to je drugo. Njega sad brine što će nas ovdje ostati malo.

— Neće neće, mi smo s vama
— On me gleda prodornim pogledom, vjeruje i ne vjeruje, osmijeh mi ne uzvraća, št, nema više šta reći. Pruži ručicu na podrav i ode sa svojom brigom poput starčica.

Sutradan poslije sureta sa dječakom koji je nosio zolju, s druge strane Save vidio sam mnogo mladih, bezbrižnih, veselih tata. Kako šetaju svoju djecu gradom obasjanim suncem. Bijaše nedjelja i učinilo mi se da sam sletio u neki daleki svet. A samo predoh most. Most je veliki među nama. Kad ćemo se sresti?
Kad davo dođe po svoje.

IZ DNEVNIKA JEDNE MALE RATNE

Helikopteri nisu komarci

Nekako u isto vrijeme kad je počeo junijski slovenački rat petogodišnja lva upitala je svoju mamu - STA SAM JA? Predškolski debati u dvorištu zgrade mama je dodala nove epitepe - ti si jedna curica, ljepotica i srećica. Ništa nije pomoglo, ostala je petogodišnja dilema, jer - Harris kaže da sam ja Srb.

Isti Harris, isto poslijepodne pitao je svoju nenu kako će u teći nacrtati Jugoslaviju kad ode Slovenija. Zabunu je, pogotovo, unio daidža Isko koji mu je obećao „adidaske“ iz Trsta - „Nemoš proč. Stavili nove table. Druga država“.

Kako se lieto primicalo zenitu, nervoze u kući bilo jesve više. Direktan tv-prenos rata smijenilo je crtane filmove, otac je psao- vao majku političarima, a majka na balkonu lutirala uniformu, kojoj je naftalim oduzeo poštovanje. Kada se saznalo da od ljetovanja na moru nema ništa, što zbog para što zbog rata, u dvorištu su počele nove ratne igre. Barikade pred ulazom u zgradu nicalu su danju, na zidovima stubišta osvanjivala neke nove šifre: SDS, SDA, HDZ. Optužbe su jednog Dadu dovele do suza; niko nije znao da li je Srb ili nešto treće, ali

svi su znali da baš on ima takav sprej u boji. Septembar su dočekali sa oduševljenjem, počinje rat, nema škole! Jednoj Ani nikako nije bilo jasno da postoje zakoni po kojima se škole i slične važne kuće ne smiju bombardovati. Utjehu je donijelo važno obavještenje direktora škole: nastava je skraćena, školski čas traje trideset minuta.

Prvi helikopteri, koji su poput velikih komaraca počeli najavljivali svoj dolazak sa sjevera, tamo od Save, i u pravinom krugu lagano spuštali sranjenike na gradski stadion, prekinuli su sve igre. Dan je bio sve kraći, prvi sumrak prekidao igru, pucnjava sve češće prekivala san. Ujutro su dešifrovali putanju zvuka - rafal nije, „papovka“ jeste, „skorpion“ nije, „zastava“ jeste. Ako nije bio siguran u zvuk, Srdan je bio potpuno siguran da je pred „Boskom“ vidio Ramba: „Ima sve isto, oružje, čak i hoda k'o Rembo“.

Tek kada je na školskim vratima osvanula smrtonosnica i kada su vidjeli uhljence kako plaću jer i na ratu u poginuo njihov nastavnik istorije, znali su da je sve drugačije. Pogotovo lekcije iz istorije: kako se moglo desiti da njihov omiljeni nastavnik Šipraga

SEDAM DANA YU — PRESSA

Zavadi pa zahvati

Znani tabloid, kojeg neki smatraju neozbiljnim, drugi ga uvrštavaju u „žutu štampu“, a neki mu „pripisuju biljestok bivšem CKSK BiH“, prokazani „AS“ je najbolji „barometar“ političkog stanja i trajanja u još uvijek dražoj nam BiH. Znao se donedavno (sada se više to ne

zna, ali se koješta drugo slutiti) šta, otprilike misle čelnici SDA, šta HDZ, pase otuđivši zaključak koliko su za sve postojeće i moguće u nas krivi ti prokleti Srbi. Sada, eto, to - što se slutilo - novo je „poglavlje“ novog leta „AS-a“. Ovak sarajevski tabloid je prvi „posvadao“ poslušne hrvatske i bosanske novine: tekst s naslovom „Tuđman planira invaziju na BiH i Sloveniju“, a kao protistekao iz „materijala“ koga je glasoviti dr Ejuj Ganić pod kraj prošle godine donio iz Slovenije, gdje su muse deželni čelnici žalili na tu Tuđmanovu nakanu, „pokrenuo“ je cijelu lavinu „odgovora“ u zgračabačkom tisku, napose u „Večernjem listu“ i „Vjesniku“.

Istog dana kada izlazi „AS“, u prošlu srijedu, „Vjesnik“ je tempirao svoj odgovor s naslovom: „Opeka laž sarajevskog „Asa“, i ako je „AS“ insinuirao, ako je šta proizvoljno kazao, možda „dosolio ili presolio“, čisti je „amater“ za veliki „Vjesnik“. Toliko proizvoljnosti, izmišljotine, gluposti u vidu odgovora da je, ako je i od ovakvog lista kakvu poslušnost „gaji“ kao novu vretu sredstava informisanja, brate, premnogog je. Jer, u najnovijem „AS-u“ ima drugog nastavak „priče iz Slovenije“ o invaziji na tu državu i Republiku BiH s naslovom „Plan je odgođen“, što je nepobitno: šta da odgovori „Vjesnik“ zbog čega su se tako „pokurili“ sastati Kučan i Tuđman? A stoji činjenica da su se sastali između dva broja „AS-a“, između dvije srijede, te da su „raspravljali“ i o „insinujacijama u tabloidu“. Za čudno kako se sve ovo među njima tamo događa, a da mi ni jednom riječju izgovoreno; u tom smislu, uopšte nisu krivi - Srbi!?

● Je li stvarno „smišljena“ invazija Hrvatske na Sloveniju i BiH? ● Čudnovati „demanti“ dr Ejuj-pa Ganića ● Ko lo tamo prepisuje „ST“?

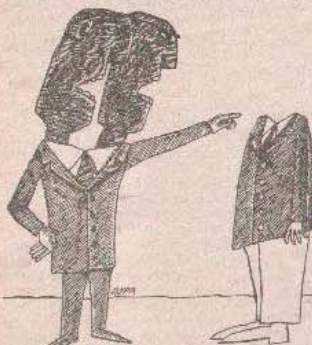
Piše: Ranko PRERADOVIĆ

„Vjesnik“ ide toliko daleko da nam pocjenjuje, posve, našeg vrlug Jugoslovena, dr Ejuj-pa Ganića, „ustvrdivši“ da je nepismen čovjek; same je, naime, usmeno novinaru „Vjesnika“ priopćio demanti na pisanje „AS-a“, ne umjevši to napisati svom tabloidu ili, pak, ovaj to nije „htio“ objaviti? „Vjesnik“ kaže da je Ejuj kazao: „U ljubljani sam doista bio potkraj prošle godine, ali nisam sudjelovalo u bilo kakvim razgovorima izvan konteksta gospodarskih problema, niti je bilo tko pokušao da me u nešto slično uvuče.“ A da redakcija „AS“ i gospodin Ganić nisu „na ratnoj nozi“, već, naprotiv, govori fotografija s naslovnice tabloida od prošle srijede na kojoj se lijepe (i nasimjani) vide lord Karington, dr Ejuj Ganić, glavni „AS-a“, Mensur Osmović, E. pa, sada, ko koga ovdje u pravu farbu? Umjesto odgovora, evo naslova sedme strane „Vjesnika“ varjalu na sve moguća i nemoguća pitanja: „Bosna i Hercegovina ostaje naša domovina“ (uzvuklje: navodno, hrvatski narod i njegov HDZ u BiH), „TV-duhovi Mile Stule“ (to je ona koiegnica što je Tuđman rekla istorijsko „ne“), „Rilindija“ se ponovo rada“ (naravno, prijelikuju na Kosovo), „Zamagljene armijske konačne namjere“ (logično: tekst iz Skoplja, iz Makedonije, zna se o čemu).

„Slobodni tjednik“ ne bismo pominjali, niti je to razumno buduću da se o njegovom srbomržnju i ustašoidnosti sve zna, ali kad već takav, ogavan „ST“ neko „ozbiljno“ uzme, pa ga „prenosi“ kao ono beogradsko „Vreme“, onda je to više nego li da se „izjednače“ ta dva „slobodna, neovisna, neutralna“ lista. A „Vreme“ je, nedavno, iz „ST“ prenijelo nešto što je potpisnika ovih redova „natjeralo“ da kupi tje, prvi zabranjen hrvatski list. Riječ je, naime, o intervjuu koji je novinaru „ST“, Edi Jurkoviću, dala „slavna“ Nela Erzišnik. Pročitavši intervju koji od ozbiljnosti čovjeka tjera na povraćanje, a i sam mu je naslov takav: „Sto mladih Hrvata dovela sam u policiju!“ - pa otud i razumljivanje da je, možda, „Vreme“ htjelo baš time što prenosi tako nešto da se „kokaže“. Tu bljuvotinu su premije i još neke novine!

Kada bi čovjek „iz daleka“, a poznavalac neгдаšnjeg našeg, jugoslovenskog stanja, branuo iznenada, pa sjeo da nam čita novine od Maribora do Đevdellje, sigurno je da ne bi izdržao dugo, ne samo da bi u nesvijestipao, nego bi poželio da nikada tako nešto slično ne dopadne mu rukama, svijesti i obima. Šta sve kao novine pišu naše - novine? Totiko ludosti na tako malom prostoru!

BEZ RIJEČI

Ranko PUŠIĆ

IZ NOVIH RUKOPISA

Mehmed - Paša Sokolović

ova noć mi krvavo svijest drabi
istorodne krvi
boli živa rana

što noć ai — kadra noć je iskobi
kidiše na čula
i saznanja rana

nose pomute carigradskog sjaja
plivaju kvotokom
kote zmije

sklupčan vapaj u oku očaja
pomoć bi od neba
da svijetla otkrije

noć dogorijeva u mojoj svijesti
otrovi su s izvorišta
na srcu kame

zaoštajem proboden na noćnoj cesti
mrazak mi raznose
slavenske osame

Slobodan BOSKOVIĆ

GENERACIJE

Nada PUVAČIĆ

pagine baš onda kad je na redu bila nova
lekcija — stvaranje nove Jugoslavije?

Da je svedručije znali su i onda kad su
ih mame istjerale iz dnevnih soba da ne
gledaju na televiziji atrakne slike. Širokim
ledim zaklanjale su im vidik, spašavajući
bar malo predstojeći san. Njega je, ipak
prekidala sve žesća novembarska pucnja-
va, koja je Banjo Luci bila sve bliža.

Za prve izbjeglice koje su na traktorima
iz Slavonije stigle u Banjo Luku skupljali su
u razredu novac, a po kući igračke i
okračale jakne da poklone pridošlicama.
Roditeljima, prikovanim za televiziju, u go-
ste niko nije dofazio. Prava radost javljena
je telefonom da je čika Mladen stigao iz
Okučana, na par dana odsustva: veliki su
bučno raspravljali ko je koga izdao i šta je
to genocid, a mali su, poslije dugo vrema-
na igrali „monopoli“.

Zimski školski raspust bio je duži no
obično, i snijega bilo više no obično. Ali,
sve je nekako prošlo bez veze. Kao da više
nikome nije do igre, a i snijeg nije bio onak-
o bijel kao prije.

Za jednu malu, ratnu generaciju više ništa
ta neće biti kao prije.

INTERVJU: NEBOJŠA DUKELIĆ, SELEKTOR FESTA

Piše: Oleg St. ADOLJEV

NISAM FILMSKI VEGETARIJANAC

U mojim godinama sve više sam sklon mišljenju da se
uspješan profesionalizam bazira na najboljim mogućim
kompromisima

Sa Nebojšom Dukelićem prvi put
sam razgovarao prije dvije godine,
kada je ovaj poznati televizijski rad-
nik i filmski popularizator preuzeo
funkciju selektora Festa. Taj Fest,
godina je bila 1990. bio je najava
bolje budućnosti ovog festivala,
koja se desila veoma brzo — već
iduće godine. Fest je imao jedno od
svojih najboljih izdanja uopšte, sa
jasno profilisanom koncepcijom, i
što je najvažnije, sa izvršenjem plo-
nirskog zadatka u predstavljanju
novih filmskih imena. Tako smo
prošle godine temeljno upoznali
dva evropska reditelja — Pedra Al-
modovara i Akiju Kaurismakija —
od kojih je ovaj prvi danas prvome
evropskog filma, dok je Kaurismaki
doživio da mu, recimo, Džim Džar-
muš odaje filmske posvete (peta
priča iz omnibusa „Moć na zemlji“).
Džima Džarmuša posvećena je u
potpunosti Akiju Kaurismakiju).

Ove godine Dukelić je imao ub-
jedljivo najteži posao — trebalo je
osmišljati filmski festival u trenutku
kada je bavljenje takvim stvarima
tragično neprimjereno našoj, ta-
koda, tragično stvarnosti. Zato sam
i ovaj intervju započeo s jedecim
pitanjem.

Fest je od uvijek bio simbol
„boljeg života“, luksuza koji bi us-
koro mogao postati svakodnevnica.
Bile su to bezbrinje godine, u koje
se Fest dičio sloganima poput:
„hrabri novi svet“ i „više od života“.

Kako smo, prema tome, od tih am-
bicioznih lajt-motiva, a preko
„zheračkog“ „povratak u blokop“,
došli do „lako čitljivog“ „ovogodn-
jeg — „novi otvorenih očiju“?

DUKELIĆ: To je stvar koja spada
u domen „kopi rajtinga“, odnosno,
delatnosti koja podrazumeva da u
promotivne, propagandne svrhe
predstavi neku manifestaciju, ili bi-
to koji proizvod. Slogani spadaju u
takozvani „advertajzing“, oglašava-
nje, i uzimaju sebi za slobodu da
na taj način — pokušavajući da ne-
kim simtgama objasne šta je to
čime se oni bave — prodaju proz-
vod. Bio sam zamoljen od organi-
zatora Festa, da iskoristim malo
svog znanja „advertajzinga“ i da u
tradiciji ovog festivala izmišlim no-
vi slogan. U ove posljednjari Festa,
na kojima sam selektor, lansirao
sam varijacije dva slogana: „
„povratak u biskop“, prvi i drugi
deo, a novi je „snovi otvorenih oč-
ju“. Pošto smo mi upravo na ovom
Festu videli jedan Vendersov film
 („Do kraja sveta“ op.a.), koji ima

ovaj festival učini glamuroznim.
Mada se taj glamur razlikuje od
onog klasičnog jer se, na primer,
Džoni Dep ovde ponašao kao tina-
džerska rok-zvezda, koji se pojav-
ljivao namerno raščupane kosu i re-

zani na Festu, koje biste vi, kao gle-
dalac, a ne kao selektor,
preporučili?

DUKELIĆ: Ja se u ulozu selektora
ne trudim da zavedem diktatora
sopstvenog filmskog ukusa. To je
najpogubnija koncepcija za svaki
festival na svetu — da jedan čovek
samo po svom nahođenju, ukusu i
estetičkim kreira program. Mora se
neizbežno ulaziti u kompromise. U
mojim godinama sve više sam

Nebojša DUKELIĆ: „Za mene uživati u filmu ne znači ići principom „ili-ili“ nego principom „i-i“

lativno neugledno odeven, što od-
govara njegovom rok-imidžu. To je
bila dodatna atrakcija Festa, koga
ne čine samo filmovi i kompono-
vanje programa, nego i ti događaji,
koji, inače, bez festivala ne postoje.

Šta ste planirali a niste uspjeli
ostvariti na ovom Festu?

DUKELIĆ: Zao mi je što je kon-
cepcija koju sam započeo da kri-
stališem prošle godine, sa jasno
profilisanim programima, bila ovaj
put bitno ugrožena. Na prošlom Fe-
stu imali smo deset programa, a ove
godine trebalo je biti slično. Predvi-
dio sam, recimo, selekciju novog
danskog filma (trao toga je film „E-
ropa“ Larsa vona Triera), program
nezavisnih mladih reditelja (poput
prikazanog filma Džosifin Murhauz,
„Dokaz“), retrospektiva američkog
refisera Džona Sejsla (videli smo
samo film „Grad nade“). Zapravo,
ideja mi je bila da ponovo domaćoj
publici otkrijem nekog autora,
kao što smo to prošle godine učinili
sa Almodovarom. Džon Sejsl je bio
idealni izbor.

Od onih filmova koji su prika-

sklon mišljenju da se uspješan pro-
fesionalizam bazira na najboljim
mogućim kompromisima. Kom-
promis je jako lepa stvar, mada je
kompromitovana reč u našoj sredi-
ni, još iz vremena komunizma. A ce-
le gradanska kultura je, zapravo,
kultura kompromisa. Za mene uživa-
ti u filmu ne znači ići principom
„ili-ili“ nego principom „i-i“, dakle,
i jedno i drugo, ako nisu iste vrste.

Nisam nikakav filmski vegetarij-
nac. A kao gledalac i ljubitelj filmo-
va izdvojio bih film „Grad nade“
Džona Sejsla, „Sklopi mi oči“ Sti-
vene Poljakofa i „Telmu i Luiz“ Ri-
dija Skota. Naravno, kad bih imao
dovoljno vremena ponovo bih po-
gledao kompletan program „Kaje
Di Sinema“ (riječ je o retrospektivi
najboljih filmova francuskog no-
vog talasa, prikazanog u čast četr-
desetpetogodišnjice ovog prestiž-
nog filmskog festivala op.a.), a po-
sebno „Frenc Kan Kan“ Renoara te
dva filma koja su me najviše uzbu-
dila kad sam bio dečak. „400 udara-
ca“ Trifoa i „Do poslednjeg daha“
Godara.

POVIJEST IZUMI I LOG AMERIKANCA (10)

KASTER, JUNAK DALEKOG ZAPADA

Piše: Velimir BOJKO

Između sigurnosti i opasnosti Kaster je
odabrao život na divljoj granici • Zadatak
Sedme konjice u ljeto 1876. g. • Kasterova
greška uoči bitke

bovati u nekom od mirnih garnizo-
na Istoka, ali ambiciozni Kaster je
htio na Daleki zapad. Potovinom
sedamdesetih, Kaster se našao kao
komandant Sedme konjice, koja je
bila smještena u isturenoj tvrđavi
Linkola u Dakoti. Misli se da je Ka-
ster u to vrijeme zapravo bio pukov-
nik, a da je generalom unaprijeden
„post mortem“.

XXXXX

Amerika je 1876. obilježavala
stotu godišnjicu nezavisnosti. Vla-
da u Uočinjtonu je ljeto te godine
odlučila da konačno „smiri“ pre-
ostala borbena indijanska pleme-
na, za koja su stizali podaci da se
okupljaju na području Montane i
Uajominga. Ovaj zadatak nije do-
bio onaj ko ga je znao, već onaj ko
ga je želio obaviti, a to je bio Kaster,
odnosno njegova Sedma. Zvanič-
no, cilj Kasterovog pohoda je bio —
kazniti Indijance, pošto su prevrli-
svaku mjeru, napadajući desetlje-
ke i rudare u Crnim planinama. A
sušna Kasterovog zadatka bio je:
zakupiti Indijance, ubijati ih i ra-
zoružati, te otpremiti u rezerve.
Kasteru su date široke mogućnosti
procjene i odluke.

Uz zvuke „Geri Quin“, himne
Sedme konjice, Kaster je krajem ju-
na se ukupno 680 ljudi izjahao iz
tvrđave Linkola i uputio se prema

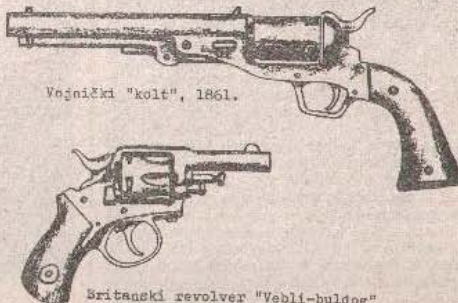
Montani. Pod njegovom koman-
dom bili su generali Teri i pukovnik
Gibson, te kapetani Rinoi i Bentin.
Istovremeno, iz grada Sent Luisa is-
plovio je uzvodno parobrod-
lopatuš Daleki zapad“, koji je bio
ploveća sanitetska stanica za prih-
vat ranjenika. Kapetan parobroda,
Grent Meri, imao je da uspostvi što
je moguće dalje uz Mišipli i Mizuri,
te rijeke Jeloustour i Big Horn, za-
tim da ladu veže i čeka ondje gdje se
čekivao sukob s Indijancima.

a po drugim, koristio je lovačku
pušku-jednometku i dva kratka
britanska revolvera „vebli-buldog“.
Stigavši 24. juna ne odođite
gdje bi mogao očekivati Indijance,
Kaster, precijenivši svoje snage,

načinio je grešku — razdvojio je
trupe. Gibsons, Terija, Rinoai Ben-
tina, sa više od dvije trećine ljudstva
i mitraljezima, uputio je da traže In-
dijance ondje gdje ih nije bilo. Mo-
da je to učinio zato, da bi slava po-
bjeđe kasnije pripala samo njemu?
Za sebe je Kaster zadržao pet čes-
titskonjanika. Zajedno sa Arklariz-
vičcima, čitacima tragova, luma-
čima i konjovcima, imao je ukup-
no 220 ljudi. Uz Kastera su bili in-
joga braca Boston i Tom, kao i tri
novinara iz Uočinjtona, pa je bitka
na Little Big Hornu mogla da počne.

Što god kazala istorija ili legen-
da, Kaster je bio — junak.
Džordži Armetronog Kaster
(1837-1876), završio je poznatu
vojnu akademiju West Point. Ista-
kao se u borbama u građanskom
ratu, iz kojeg je izašao u činu majo-
ra. Poslije je mogao lagodno služ-

Vojnički „kolt“, 1861.

Britanski revolver „Vebli-buldog“

Kasterova Sedma nije imala artil-
jeriju, ali je ušla mitraljeze. Muni-
cijiu, hranu i drugo togilje su maza-
i konji. Konjanici su bili naoružani
standardnim vojničkim puškama
„springfield-elin“, a nekoliko civila
revolverima „kolt“ i puškama
„vincester“. O ličnom naoružanju
Kastera podaci su suprotni, jer su
Indijanci-pobjednici poslije bitke
pokupili i odujeli gotovo sve. Po
jednim povijesnim izvorima, Kaster
je imao sa sobom dva vojnička „kollia“.

**РАДОМИР КОНСТАНТИНОВИЋ,
ПРЕДСЈЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА УДРУЖЕЊА
НЕЗАВИСНИХ
ИНТЕЛЕКТУАЛАЦА БЕОГРАДС-
КИ КРУГ**

Слични клаустрофобичарима

Радомир Константиновић, председник Управног одбора Удружења независних интелектуалаца Београдски круг, образлаже намере овог удружења: „Интелектуално-морална разградња и разарања су истовремено постали разградња и разарања људских тела. Нико нема права, док се комадају људи, да се понаша као нека уверљива госпођица, уз то запрепаћена. Ми смо позвани да учествујемо у томе и ми ћемо се том свом позвању одавати. Ако се одазовемо, то ће значити да ипак у овим просторима постоји могућност за стварање једног аутентичног,

новог хуманитета. Независни интелектуалци су слични клаустрофобичарима: воле да су на отвореном и не боје се промаје. Наравно, ово је идеална слика. Ако се називамо независнима, не значи да смо ту независност потпуно оставили, а да је други немају. Ту реч треба овде пре схватити као вредност до које нам је стало и као тежњу да се ради у складу са њом. Дакле, независност је истовремено пожељна одлика оних који се у Београдски круг укључују, и циљ тог удруживања“.

МОМО КАПОР, КЊИЖЕВНИК

Као Оливер Твист

Момо Капор, књижевник, овако коментарише чињеницу да никада није добио НИН-ову награду за књигу године: „Једина награда коју сам заиста желео да добијем, била је НИН-ова награда за роман године. Седам пута био сам у најужем избору! Једанпут, сасвим близу, оне године када је та награда убила Скендера Куленовића. Јер му је одузета у последњи час. Побеђивали су ме класик Јуре Франчевић Глочар са романом „Вир“ у коме се храбро доказује да су и комунисти били људи, а такође и Петко Војнић Пурчар са романом чијег се наслова не сећам. Када ме је победио и Павло Павличић, одвоо сам њега и Игорa Мандића на вечеру у Клуб књижевника, да то прослаavimo! После, десет пуних година, нисам ни имао роман у конкуренцији, па нисам ни могао да добијем ту награду. Још се осећам као Оливер Твист српске књижевности...“

ПРОФЕСОР ЉУБОМИР ТАДИЋ, АКАДЕМИК

Спиритистичке сеансе

Професор и академик Љубомир Тадић мисли да не постоји притисак власти у Србији на пацифисте и демократе: „Не знам у чему власт врши притисак на њих. Кад би то власт заиста учинила, био бих спреман да је жестоко осудим. Али, ако ви испред Председничког зграде палите сваког дана и сваке ноћи свеће и приређујете спиритистичке сеансе, онда се стварно питама на који су начин та господа угрожена. Да ли је неко неког од тих независних интелектуалаца натерао да мисли или да се понаша другачије него што он то жели? Таквог система каква је био систем Јосипа Броза, више нема. То је разлика коју желим да истакнем. Ти пацифисти су могли митинговати, могли су и много говорити и писати кога су хтели и шта су хтели. Нико, рецимо, од њих није удаљен с посла, бар колико ја знам“.

АНИЦА ДОБРА, ГЛУМИЦА

Чир на желуцу

Аница Добра, глумица, у интервјуу у „Осмиси“ тврди да је оптимиста: „Без обзир на то што неко покушава да нам наметне да не можемо да се држимо, што је у нашем данашњем случају више сила, нико ме не може ограничити на простор, нико ми не може диктовати у шта је треба да верујем и како нешто треба да изгледа. Живимо у времену када се поставило олесно питање имамо ли прво на оптимизму? Данас борбе за оптимизам на крају стрефи чир на желуцу. Не учествујем у стварима које су ван мог домета, а моја дејанза је: имати енергије, и то добре, и веровати. Да би наш посао био здрав, ми треба да живимо у здравом друштву, са свакојаким људима, у малим и великим местима. Ако се ограничимо само на себе, добићемо до изражавања“.

МАХМУТ МЕМИЋ, ПОСЛАНИК У СКУПШТИНИ СРБИЈЕ

У надлежности савезних органа

Махмут Мемич, први посланик у Скупштини Србије који је искључен из матичне странке (СДА), сматра да тврђе водећих људи СДА о окупацији Санџака од стране полиције и јединица ЈНА нису тачне: „Не мислим да су те тврђе тачне. После најаве руководства СДА да више неће признавати легалне органе власти и да ће основати „државу у држави“, појачан је милицијски састав и извршена је смена руководиоца СУП-а у Новом Пазару. Тачно је и да је војска повучена из касарни и да су наоружање и опрема купљени депом из средстава општинског буџета територијалне одбране. На посланичко питање које сам поставио у вези са тим догађајима одговорено ми је да је то било у надлежности савезних, а не републичких органа. Слично се, чујем, дешава и у другим градовима, па и тамо где је већинско становништво српско“.

ХЕЛМУТ ШМИТ, БИВШИ ЊЕМАЧКИ
КАНЦЕЛАР

Европски дух против диктатуре

Хелмут Шмит, бивши њемачки канцелар, за разлику од Анице Добре, није оптимиста: „Читаваог живота настојао сам да се клоним оптимизма иако нисам песимиста. Политички лидер мора да није рушења бољшевичке власти присуствујемо обнови европске цивилизације. То се види у уметности, музици, науци, али и у жељи за индивидуалном слободом. Напокон, није ли тај европски дух, прије петнаест година, навео Португалце и Шпанце да се отарасе диктатуре? Потом је дошао ред на Пољацима, Мађарима и друге, све док се прошлог љета у Пењинграду (који је у међувремену постао Петроград) у Москвинису отарасили оних који су државним ударом покушали да обнове комунистичку диктатуру. Колико ће, међутим, времена бити потребно Пољској, Чешко-Словачкој и ономе што смо звали Советски Савез да се прилагоде? О томе не знамо ништа. У сваком случају, погледајте колико се унапредовало од шездесетих година, погледајте колико се унапредовало од шездесетих година и Брежњевљеве диктатуре. Али, доста је било, не желим да огрезнем у оптимизму“.

РУКОМЕТ

РУКОМЕТАШИ БОРЦА У НЕДЈЕЉУ ДОЧЕКУЈУ ПЕЛИСТЕР ИЗ БИТОЉА

ПРЕКИД „ЦРНЕ СЕРИЈЕ“?

● Због озбиљније повреде ни овог пута неће играти Ацо Кнежевић, док ће се, по свему судећи, у најбољу поставу вратити Самир Незировић ● Недјељни двобој почиње у 17 сати

БАЊА ЛУКА — Дали ће првотимци бањолучког Рукометног клуба Борац у недјељу успјети да прекину серију тешких првенствених пораза, тек треба да се види. Међутим, реално гледајући, недјељни противник Пелистер из Битоља не би требало да представља озбиљнијег противника.

— „Морамо „поломити ноге“ морамо максимално „грести“, напосто изгинути на терену да бисмо забиљежили побједу и прекинули „црну серију“ пораза на пет узастопних првенствених мечева — прича Самир Незировић, који је тек данас, након озбиљније повреде колена, почео да тренира. — Нисам сигуран да ли ћу моћи даigram, али ако се појавим у екипи, обећавам да ћу све учинити да не доживимо нови пораз. Јесте, у кризи смо, мало тога нам полази за руком, али морамо промијенити однос према игри. Само максималним ангажовањем и пожртвовањем можемо учинити нешто више. Стога позивам наше навијаче да дођу у дворану „Борик“, помогну нам да заједно пребродимо кризу и испливамо са самог дна првенствене табеле.

Мирза Шариф: Може ли најмањи донијети прокрет?

Снимко Р. ОСТОЈИЋ

Завјесно је да против Пелистера неће играти Ацо Кнежевић, али је зато Давор Перић дефинитивно са-

нирао повреду, а млади и перспективни Мирза Шариф прехладу.

Утакмица између Борца и Пелистера игра се у недјељу у 17 сати, а суде је Гулишија (Суботица) и Нешовић (Црвенка).

М.Ј.

ШАХ

ПЕТ МИНУТА СА АЛЕКСАНДРОМ САВАНОВИЋЕМ, ОМЛАДИНСКИМ ПРВАКОМ БАЊЕ ЛУКЕ У ШАХУ

ПРВА ТИТУЛА

Финиш овогодишњег омладинског првенства Бање Луке у шаху био је узбудљив, готово драматичан. Нови првак се није знао ни након завршетка последње партије јер су „кротки“ заједно прошли мајсторски кандидати Александар Савановић и Самир Беглеровић, са по 8,5 поена из девет сусрета. Тек на основу „фото-финиша“ како би се то рекло тлетским жаргоном, званични побједник је постао Александар Савановић. Била је то његова прва званична титула и довољан разлог за краћи разговор.

— Када се бавиш дрвеном игром?

— Прими шаховским потезима научио ме је тата, а након тога 1986. године почео сам играти активније у ШК „Руди Чајавец“

Касније сам постао сам члан ШК „Никиша Павлић“, чије боје и данас браним. Било је то 1989. године када сам освојио и титулу мајсторског кандидата.

— Кратак коментар тек завршеног омладинског првенства? — Заиста је борба између Самира и мене за прво мјесто била узбудљива и неизвесна до самог краја. Нас двојица смо клупски другови, али и велики пријатељи. Тек додатни критерији (успјех по Бухолцу) одлучили су да мени припадне пехар, али сматрам да је неким случајем Беглеровић побједио, да би и његов тријумф био потпуно заслужен. Хоћу да кажем да су побједника одлучили детаљи, па ако хоћете и срећа.

Узур у шаху?

Побједник: Александар Савановић

— Моји шаховски узорци су бивши шампион свијета Михаил Таљ и стари амерички мајстор Нелсон Пилсбери. Широј шаховској публици Пилсбери је мање познат, али је он у својој игри демонстрирао оригиналан начин напада, који и данас одушевљава. О Таљу не треба трошити ријечи, јер је он својом појавом обичао једну читаву шаховску епоху.

Планови? — У другој половини фебруара треба да наступим на Олимпијском турниру „Приједор '92“, након тога спједио сениорско првенство „Никиша Павлић“. У априлу планирам наступ на „домашем терену“, на Олимпијском турниру „Бањалука '92“, који се одржава поводом 22. априла — Дана ослобођења града. А ту су обавезе и у школи.

Тако говори Александар Савановић, осамнаестогодишњи ученик Електо-школе и овогодишњи омладински првак Бање Луке у шаху, по многима сјајан таленат, од кога бањолучки шах у будућности много очекује.

Н. ПАКИЋ

ЗАВРШЕНО ПРВЕНСТВО ШК МЛАДОСТ — ЗАЛУЖАНИ

КАПЕТАНОВИЋ ПРВАК

На овогодишњем сениорском првенству Шаховског клуба Младост-Залужани, члана Међубошњачког шаховског лиге Бање Луке, наступио је тридесет такмичара. Такмичење је одржано по Бергеровом систему, а највише успјехом изјавио је мајсторски кандидат Насир Капетановић, који је са 11 поена освојио прво мјесто.

Четворица првопласираних уручене су награде, а специјална награда као најбоље пласираним омладинцу припала је Марију Мршину.

Судијску улогу на овом такмичењу провео је Томо Пукенда, регионални шаховски арбитар.

Коничан пласман: Н. Капетановић 11 поена, В. Раногојац 10, Лукенда 9, Букајловић В. Хасанагић 7,5, Бундало 7, Биличић 5,5, Мршић 5, Ј. Раногојац 4,6, Н. Раногојац 4, Шалић 3,5, Акушић 2 и Блажевић 1 поен.

Н.П.

БОКС

СА СУЂЕЊА БОКСЕРСКОМ ШАМПИОНУ

Трамп вади Тајсона из затвора

ЊУЈОРК, фебруара (Ројтер) — Амерички магнат Доналд Трамп спреман је да понуди нагодбу вриједну више милиона долара да би бивши првак свијета у боксу Мајк Тајсон избегао одлазак у затвор. Тајсон је у понедјељак проглашен кривим за силовање и насилничко понашање, и сада чека пресуду, која ће бити објављена 6. марта. Очекује се да би могао добити казну од око десет година затвора.

Данашњи „Њујорк Пост“ наводи да би Трамп могао да употрежи своју моћ и милионе долара да избави боксера са робије. Аутор текста Синди Адамс каже да Трамп планира да створи два фонда од по неколико милиона долара. Један би био намињен за помоћ силованим женама широм Америке, а други за дјевојку коју је Тајсон силовао.

Све евентуалне издатке Трамп би, наравно, веома лако надокнадио уколико би Тајсон успио да „ескивира“ затвор. Сасвим је сигурно да би прије или послје боксовао против актуелног шампиона вандера Холифилда и да би му тај меч донио приход од најмање 15 милиона долара.

„Уколико Мајк оде у затвор, онемогућиће му се да зарађује. Тачно је да ће то за њега бити казна, али је тачно и да од тога нико други неће имати никакве користи. Ако му се допусти да боксије, зарађиваће милионе, а велики дио тог новца може да се употрежи за помоћ онима којима је помоћ потребна. Мислим да је тиме што је изведен пред суд и што је проглашен кривим Тајсон већ довољно кажњен. Жртва је добила сатисфакцију“, рекао је Доналд Трамп.

КОШАРКА

ТАКМИЧЕЊЕ ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИ КУП

Борац са ЈУБА -лигашима

● У полуфиналној групи завршних борби за Југокуп са Борцем су Раднички Годел, Слобода Дита и Ужиче, сви ЈУБА-прволигаша ● Турнири се играју 6. и 7. марта ● У Борцу у дилеми да ли да буду домаћини

БАЊА ЛУКА — Међу 16 екипа које су се пласирале у завршне борбе такмичења за Југословенски кошаркашки куп је и екипа Борца. То је до сада незабијежен успјех бањолучких кошаркаша! Све екипе су сврстане у четири полуфиналне групе, а побједници група иду на финални турнир, гдје ће се одлучити коме ће припасти велико признање - Куп!

Борац је за противнике у својој, другој групи, добио ЈУБА-прволигаше Раднички Годел, Слобода Диту и Ужиче. Није ли то предзнак „загријавања“ за ЈУБА-лигу?

У првој групи су Босна, Војводина, Слога и Кикинда. Трећу полуфиналну групу чине Црвена звезда, Спартак, Инфос РМТ и Ловчен, а четврту Партизан, Раднички, Будућности и Косово Поље.

Редослијед имена екипа у групама је битан, јер први игра са четвртим, а трећи са другим тимом по редослиједу. Значи, Борац ће за противника имати Раднички Годел.

Полуфинални турнири играју се 6. и 7. марта. Мјеста одигравања? О томе смо више појединости дознали од Борислава

Ђаковића, председника Борца.

— Ко жели организовати полуфинални турнир, мора послати пријаву Кошаркашким савезу Југославије. Могу се кандидовати и мјеста која немају учесника на турниру. Услови су прилично строги, траже знатнија материјална улагања, одређени финансијски ризик. Још се нисмо дефинитивно одлучили, првимо „рачунице“, окупирани смо редовним такмичењима и борбом да остваримо циљ, али смо и свјесни да би одржавање турнира у „Борцу“ била добранавијација гледалаца, могућности првог ужитка љубитељима спорта, а посебно кошарке. У тренутној ситуацији ово има своје предности и недостатке - Каже нам Борислав Ђаковић.

Борац је већ постигао огроман успјех: водиће борбе са ЈУБА-прволигашима, присилиће их да се припремају за међусобни меч.

Борац улази у „звјездану орбиту“, а љубитељи спорта се надају да се звјезда неће брзо угасити!

Е.Г.

FUDBAL

FUDBALSKI KLUB BORAC U OČEKIVANJU NASTAVKA PRVENSTVA PRVOLIGAŠA

EVROPA, ZAŠTO NE!?

BANJA LUKA — Nakon dvomjesečne pauze fudbalski prvoligaši ovog vikenda nastave se prvenstvenim mečevima u aktuелnoj sezoni. Podmladena ekipa banjolučkog Borca pred velikim je iskušenjima, ali i sa velikim ambicijama. Prvi strateg ligaša s Gradskog stadiona Zoran Smileski to ne krije. Kratko kaže:

- Evropa, zašto ne? Borac može izboriti plasman koji će ga odvesti u Kup UEFA!

Koliko je opravdan optimizam trenera Smileskog, za sada je nezahvalno prognozirati. No, i letimičnim pogledom na prvenstvenu tabelu, odnosno sastave ostalih prvoligaša, jasno je da Borac s razlogom može juriti na visoku poziciju. Tim prije što u proljetnom dijelu takmičenja ima utakmicu više na domaćem terenu, što, na primjer, u gostima igra sa velikim favoritima, sastavima Crvene zvezde i Partizana. Ili što kvalitet igrača Borca nije ništa slabiji od većine ostalih prvoligaša koji su u konkurenciji za visok plasman. Staviše, i podmladena ekipa Borca kadra je da načini dobre rezultate i na kraju stigne do mjesta pod rednim brojem četiri, koje vodi u Evropu.

Da bi se do toga došlo, neophodno je skupiti još 18 bodova, odnosno nastaviti sa sjajnim igrama, kao u jesenjem dijelu prvenstva, kada su Banjolučani od 17 izgubili samo pet utakmica, kada su na gostovanju osvojili čak sedam bodova, uz samo četiri poraza i gol-razliku 7:12. Baš gol-razlika dosta toga govori. Na kraju jeseni iznosila je 13:13. Samo tim vodećeg Partizana je bio bolji, tako da odbrana Borca spada među najjače u zemlji. Podsjetimo, Milan Si-

● Iz banjolučkog prvoligaša najavljuju borbu za vrh prvenstvene tabele, četvrtu poziciju koja vodi u Kup UEFA, što nije nerealno kada se zna sastav i kvalitet prvoligaškog karavana, ali i fudbalera Borca ● Prva prepreka Pelister iz Bitolja ● Utakmica se igra danas, sa početkom u 13,30 sati

meunović je na Gradskom stadionu u Banjoj Luci primio samo jedan gol, što je kuriozitet za sebe.

Trener Smileski, i pored 12 kontrolnih mečeva i nastupa čak 27 igrača, ponovo se opredijelio za tim koji je jesenas iznio najveći teret. Tako je u prvij postvi već odavno uigrani kvartet (Malbašić, Mataja, Bilbija, Lupić), koji u novijale čini ponovo jaku cjelinu. Ne treba zaboraviti na kvalitete napadača Mirze Golubice i Vitomira Štavljanina, sve boljeg Aimira Filipovića, standardnog vezistu Fudsa Šašivarevića, koji će ovog proljeća pomoć imati u odličnom Turku Vukoviću, novijiji Vladanu Radosavljeviću...

Posebno poglavlje zaslužuju fudbaleri koji su proteklih mjeseci stigli na Gradski stadion. Vinko Marčević iz Kozare, Sabahudin Agić iz Slobode (Bosanski Novi) i Amir Kalkić iz Prijedora. Sva trojica su, uz Lupića i Radosavljevića, takođe novijije, pokazali da se na njih s pravom može računati.

- Biće teško - ne krije Smileski. - Tim prije što je 1991. godina po rezultatima do sada jedna od najboljih u istoriji kluba. Ne treba zaboraviti da je Borac prošlu sezonu završio na sjajnom

četvrtom mjestu, stigao u njoj među četiri najbolje ekipe u Kupu Jugoslavije i na kraju imao do sada najbolju jesen među prvoligašima sa 16 osvojenih bodova. Biće teško ponoviti takvu sezonu, no vjerujem u ove mladiće koji sada nose dres Borca. Mislim da smo kadri nastaviti uzlaznom putanjom.

DOŠLI-OTIŠLI

Minule zime na Gradski stadion stiglo je pet novijija: Senad Lupić (Sarajevo), Vladan Radosavljević (Mooren Crvena zvezda), Vinko Marčević (Kozara, Bosanska Gradiska), Sabahudin Agić (Sloboda, Bosanski Novi), Amir Kalkić (Prijedor). Dakle, golman, koji treba ovih dana da se vrati iz JNA i Samir Habibović, sada već bivši junior FK Borac.

U zimskom prelaznom roku Borac su napustili: Ivan Adžić (Crvena zvezda), Željko Babić (Minnen), Franko Bogdan (vratilo se kući u Split). Nešto ranije iz kluba su otišli: Željko Burač (Rotvajs, Erfurt), Thodor Dragolević (vratilo se kući u Rijeku), Branislav Stojanović (Napredak, ali bez potrebne dokumentacije), Zdravko Barišić (Njemačka), Filip Trivan (vratilo se kući u Bosansko Grahovo) i po svojoj prilici Saša Glavač (Hajduk, Split).

Ostaje da se vjeruje stručnom štabu sa Smileskim na čelu, ali i tehnikom Husnijom Fazlićem, da će Borac nastaviti s dobrim rezultatima. Prva prepreka je tim Pelistera iz Bitolja. Osvajanjem dva boda već u nedjelju Banjolučani bi načiniili veliki korak ka ostvarenju postavljenih ciljeva. Jer, najteže je na početku, a kasnije, tvrde igrači, biće sve mnogo lakše. Susret Borac-Pelister igra se na Gradskom stadionu sa početkom u 13.30 sati. Glavni sudija će biti Ljubila Mihajlović iz Beograda. Dakle, sve je spremno za otvaranje nove fudbalske sezone. Ostaje otvoreno pitanje navijačima i svim pristalicama fudbala da se ponovo vrate na tribine Gradskog stadiona, da bodrenjem pomognu svojim ljubimcima, ali i da uživaju u najljepšoj sporednoj stvari na svijetu.

Uzeli PAŠALIĆ

„TROFEJ GLASA“

Minule jeseni u borbi za „Trofej Glasa“ nadmetala su se 23 fudbalera Borca. Ujedinio vodi golman Milan Simeunović sa prosječnom ocjenom 7,18 sa 17 utakmica. Dalje slijede: Golubica 6,90 (10 utakmica), Bilbija 6,87 (16), Adžić 6,66 (15), Šašivarević 6,63 (11), Mataja 6,56 (16), Štavljanin 6,41 (17), Malbašić 6,41 (12), Bogdan 6,37 (16), Šušić 5,76 (12).

Redoslijed fudbalera koji imaju manje od 50 odsto odigranih mečeva: Šarčević 7,00 na 4 utakmice ima ocjenu, u ukupnoj je nastupio 9 puta, Lipovac 6,83 (3), Šušić 6,66 (3), Vuković 6,60 (8-10), Čerčić 6,12 (8), Burač 6,00 (7), Đukić 6,00 (5), Filipović 6,00 (2-5), Dragolević 6,00 (2-3), Pranjić 6,00 (1-2), Stojanović 5,50 (4-5), Z. Barišić 5,00 (1), Peulić 5,00 (1).

RASPORED PROLJETNOG DIJELA PRVENSTVA PRVE FUDBALSKE LIGE 1991/92.

<p>18. KOLO — 16.2.1992.</p> <p>ZEMUN — ŽELJEZNIČAR C. ZVEZDA — VARDAR BORAC — PELISTER SPARTAK — PROLETER RADNIČKI — SLOBODA VOJVODINA — BUDUĆNOST VELEŽ — OFK BEOGRAD SUTJESKA — PARTIZAN SARAJEVO — RAD</p>	<p>22. KOLO — 11.3.1992.</p> <p>ZEMUN — PELISTER VARDAR — PROLETER ŽELJEZNIČAR — SLOBODA C. ZVEZDA — BUDUĆNOST BORAC — OFK BEOGRAD SPARTAK — PARTIZAN RADNIČKI — RAD VOJVODINA — SARAJEVO VELEŽ — SUTJESKA</p>	<p>26. KOLO — 5.4.1992.</p> <p>ZEMUN — SLOBODA PROLETER — BUDUĆNOST PELISTER — OFK BEOGRAD VARDAR — PARTIZAN ŽELJEZNIČAR — RAD C. ZVEZDA — SARAJEVO BORAC — SUTJESKA SPARTAK — VELEŽ RADNIČKI — VOJVODINA</p>	<p>30. KOLO — 29.4.1992.</p> <p>ZEMUN — OFK BEOGRAD BUDUĆNOST — PARTIZAN SLOBODA — RAD PROLETER — SARAJEVO PELISTER — SUTJESKA VARDAR — VELEŽ ŽELJEZNIČAR — VOJVODINA C. ZVEZDA — RADNIČKI BORAC — SPARTAK</p>
<p>19. KOLO — 23.2.1992.</p> <p>SARAJEVO — ZEMUN RAD — SUTJESKA PARTIZAN — VELEŽ OFK BEOGRAD — VOJVODINA BUDUĆNOST — RADNIČKI SLOBODA — SPARTAK PROLETER — BORAC PELISTER — C. ZVEZDA VARDAR — ŽELJEZNIČAR</p>	<p>23. KOLO — 15.3.1992.</p> <p>VELEŽ — ZEMUN SUTJESKA — VOJVODINA SARAJEVO — RADNIČKI RAD — SPARTAK PARTIZAN — BORAC OFK BEOGRAD — C. ZVEZDA BUDUĆNOST — ŽELJEZNIČAR SLOBODA — VARDAR PROLETER — PELISTER</p>	<p>27. KOLO — 12.4.1992.</p> <p>RADNIČKI — ZEMUN VOJVODINA — SPARTAK VELEŽ — BORAC SUTJESKA — C. ZVEZDA SARAJEVO — ŽELJEZNIČAR RAD — VARDAR PARTIZAN — PELISTER OFK BEOGRAD — PROLETER BUDUĆNOST — SLOBODA</p>	<p>31. KOLO — 3.5.1992.</p> <p>BORAC — ZEMUN SPARTAK — C. ZVEZDA RADNIČKI — ŽELJEZNIČAR VOJVODINA — VARDAR VELEŽ — PELISTER SUTJESKA — PROLETER SARAJEVO — SLOBODA RAD — BUDUĆNOST PARTIZAN — OFK BEOGRAD</p>
<p>20. KOLO — 1.3.1992.</p> <p>ZEMUN — VARDAR ŽELJEZNIČAR — PELISTER CRVENA ZVEZDA — PROLETER BORAC — SLOBODA SPARTAK — BUDUĆNOST RADNIČKI — OFK BEOGRAD VOJVODINA — PARTIZAN VELEŽ — RAD SUTJESKA — SARAJEVO</p>	<p>24. KOLO — 22.3.1992.</p> <p>ZEMUN — PROLETER PELISTER — SLOBODA VARDAR — BUDUĆNOST ŽELJEZNIČAR — OFK BEOGRAD C. ZVEZDA — PARTIZAN BORAC — RAD SPARTAK — SARAJEVO RADNIČKI — SUTJESKA VOJVODINA — VELEŽ</p>	<p>28. KOLO — 19.4.1992.</p> <p>ZEMUN — BUDUĆNOST SLOBODA — OFK BEOGRAD PROLETER — PARTIZAN PELISTER — RAD VARDAR — SARAJEVO ŽELJEZNIČAR — SUTJESKA C. ZVEZDA — VELEŽ BORAC — VOJVODINA SPARTAK — RADNIČKI</p>	<p>32. KOLO — 10.5.1992.</p> <p>ZEMUN — PARTIZAN OFK BEOGRAD — RAD BUDUĆNOST — SARAJEVO SLOBODA — SUTJESKA PROLETER — VELEŽ PELISTER — VOJVODINA VARDAR — RADNIČKI ŽELJEZNIČAR — SPARTAK C. ZVEZDA — BORAC</p>
<p>24. KOLO — 8.3.1992.</p> <p>SUTJESKA — ZEMUN SARAJEVO — VELEŽ RADNIČKI — VOJVODINA PARTIZAN — RADNIČKI OFK BEOGRAD — SPARTAK BUDUĆNOST — BORAC SLOBODA — C. ZVEZDA PROLETER — ŽELJEZNIČAR PELISTER — VARDAR</p>	<p>25. KOLO — 29.3.1992.</p> <p>VOJVODINA — ZEMUN VELEŽ — RADNIČKI SUTJESKA — SPARTAK SARAJEVO — BORAC RAD — CRVENA ZVEZDA PARTIZAN — ŽELJEZNIČAR OFK BEOGRAD — VARDAR BUDUĆNOST — PELISTER SLOBODA — PROLETER</p>	<p>29. KOLO — 26.4.1992.</p> <p>SPARTAK — ZEMUN RADNIČKI — BORAC VOJVODINA — C. ZVEZDA VELEŽ — ŽELJEZNIČAR SUTJESKA — VARDAR SARAJEVO — PELISTER RAD — PROLETER PARTIZAN — SLOBODA OFK BEOGRAD — BUDUĆNOST</p>	<p>33. KOLO — 17.5.1992.</p> <p>C. ZVEZDA — ZEMUN BORAC — ŽELJEZNIČAR SPARTAK — VARDAR RADNIČKI — PELISTER VOJVODINA — PROLETER VELEŽ — SLOBODA SUTJESKA — BUDUĆNOST SARAJEVO — OFK BEOGRAD RAD — PARTIZAN</p>
<p>24. KOLO — 8.3.1992.</p> <p>SUTJESKA — ZEMUN SARAJEVO — VELEŽ RADNIČKI — VOJVODINA PARTIZAN — RADNIČKI OFK BEOGRAD — SPARTAK BUDUĆNOST — BORAC SLOBODA — C. ZVEZDA PROLETER — ŽELJEZNIČAR PELISTER — VARDAR</p>	<p>25. KOLO — 29.3.1992.</p> <p>VOJVODINA — ZEMUN VELEŽ — RADNIČKI SUTJESKA — SPARTAK SARAJEVO — BORAC RAD — CRVENA ZVEZDA PARTIZAN — ŽELJEZNIČAR OFK BEOGRAD — VARDAR BUDUĆNOST — PELISTER SLOBODA — PROLETER</p>	<p>29. KOLO — 26.4.1992.</p> <p>SPARTAK — ZEMUN RADNIČKI — BORAC VOJVODINA — C. ZVEZDA VELEŽ — ŽELJEZNIČAR SUTJESKA — VARDAR SARAJEVO — PELISTER RAD — PROLETER PARTIZAN — SLOBODA OFK BEOGRAD — BUDUĆNOST</p>	<p>34. KOLO — 24.5.1992.</p> <p>ZEMUN — RAD PARTIZAN — SARAJEVO OFK BEOGRAD — SUTJESKA BUDUĆNOST — VELEŽ SLOBODA — VOJVODINA PROLETER — RADNIČKI PELISTER — SPARTAK VARDAR — BORAC ŽELJEZNIČAR — C. ZVEZDA</p>

BILANS JESENI

REZULTATI (kući): Proleter 0:0 (1-2), Budućnost 0:0 (2:0), Partizan 0:1, Sarajevo 0:0 (2:4), Velež 1:0, Radnički 2:0, Crvena zvezda 2:0, Vardar 1:0.

U gostima: Pelister 0:0 (3:5), Sloboda 0:0 (4:3), OFK Beograd 3:0, Rad 1:2, Sutjeska 0:2, Vojvodina 2:1, Spartak 0:1, Zemun 3:1, Željezničar 3:0.

BORAC '92.

Milan Simeunović 14.5.'87.
Mladen Jokić 5.11.'89.
Radovan Gajić (JNA) 2.10.71.

Stojan Malbašić 15.9.'59.
Marlo Mataja 25.1.'87.
Sabahudin Agić 25.7.'69.
Admir Kalkić 12.5.'69.
Milorad Bilbija 17.7.'64.
Zvonko Lipovac 9.10.'64.
Damir Čerčić 14.2.'89.
Admir Šušić 15.12.'89.
Vinko Marčević 3.3.'71.
Goran Đukić 6.11.'70.

Fud Šašivarević 14.8.'68.
Turko Vuković 26.8.'68.
Ljubila Šušić 15.12.'66.
Admir Šarčević 14.5.'67.
Vladan Radosavljević 18.5.'72.
Samir Habibović 4.9.'71.

Mirza Golubica 18.5.'65.
Vitimir Štavljanin 21.12.'64.
Senad Lupić 28.3.'60.
Aimir Filipović 21.5.'70.
Anton Pranjić 3.11.'69.
Siniša Peulić 18.8.'69.
Svetislav Babić 5.11.'68.

Zoran Smileski, prvi trener
Small Alagić, trener
Zoran Jovanik, kondicioni trener

TABELA

1. Partizan	17	12	4(1)	1	30:	7	25
2. Crvena zvezda	17	11	2(2)	4	41:	14	24
3. Proleter	17	8	3(3)	6	23:	22	19
4. Sarajevo	17	8	4(2)	5	20:	16	18
5. OFK Beograd	17	7	6(3)	4	30:	22	17
6. Zemun	17	8	2(1)	7	27:	20	17
7. Vojvodina	17	8	2(1)	7	18:	20	17
8. Vardar	17	7	3(2)	7	24:	16	16
9. Borac	17	7	5(2)	5	13:	13	16
10. Željezničar	17	6	3(3)	8	18:	14	15
11. Radnički	17	7	1(1)	9	18:	21	15
12. Rad	17	7	2(-)	8	23:	24	14
13. Velež	17	6	3(2)	8	20:	27	14
14. Sloboda	17	5	2(2)	10	16:	31	12
15. Pelister	17	5	2(1)	10	17:	32	11
16. Sutjeska	17	5	2(-)	10	22:	20	10
17. Spartak	17	5	3(-)	9	14:	31	10
18. Budućnost	17	4	5(1)	8	12:	19	9

FUDBALSKI KUR.OZITETI

Aleksandar i Pero Stojanović: Sin zamjenjuje oca

BOSANSKA KRUPA — Ljubiteljima fudbala u Bosanskoj krajini dobro je poznat **Pero Stojanović**, golman bosansko-krupskog Bratstva. Stojanović već 28 godina sa uspjehom stoji među stativama.

Duga je sportska karijera Pere Stojanovića, koji je kao omladinac počeo da igra fudbal u Bratstvu i tu želio da završi karijeru. Sa 42 godine života danas kao da doživljava drugu mladost. Na vratima Bratstva još je nezamjenjiv.

U dugoj fudbalskoj karijeri Stojanović je prošao niz iskušenja, imao lijepih sportskih trenutaka, koji sportisti ostaju u vječnom sjećanju.

Prešli ste 40. godinu, kako uspijevate da se nametnete treneru?

— Ja sam metalski radnik. Na poslu obaveze disciplinovano izvršavam, a takav sam i na fudbalskom terenu. Nema tu nekih posebnih recepata. Sportski do kraja živim, ne pijem i ne pušim. Imam uredan privatni život. Fudbal je moja ljubav. Kad sam slobodan, uvijek vježbam, sam ili sa drugovima. Na treninzima u klubu radim maksimalno. To je tajna mog uspjeha. Osjećam se odlično i mogu još uspješno da branim.

Gdje je mjesto Bratstva u Republičkoj ligi?

— Prema našem kvalitetu Bratstvo može da računa na zlatnu sredinu tabele. Nemamo ni kvalitetan tim, ni izrazito kvalitetnih pojedinaca. Ranije smo imali bolji tim, dosta pojedinaca koji su u znatnoj mjeri odskakali u kvalitetu i disciplini. Sjetimo se samo Kojundžića, Jovovića, Komića, Avdagića, Karača i Bužimkića. Da bi moja konstatacija bila potkrijepljena činjenicama, da navedem da su iz Bratstva u Prvu ligu otišli: Komić, Arnatović, Karač, Avdagić, Demirović...

Kakav se sad, po kvalitetu,

igra, fudbal u Bosanskoj krajini?

— Mislim da je nekadašnja Krajiška zonska liga bila veoma kvalitetna. Tu su bili: Kozara, Elektrobosna, Sloboda iz Bosanskog Novog, BSK, Podgrmeč i drugi. Imali su ovi timovi jakesastave. Krajiška zonska liga dala je i veliki broj igrača za timove u Prvoj ligi i imala kvalitetnih fudbalera više nego sada.

Samo da pomenem neka imena iz tog perioda: Čaltak, Sojarić, Kragulj, Vojniković, Ramić, Karanović, Klarić, Omićević, Omerinović, Jusufović, Tekač, Pavlović, Dedić, Vidmar, Sefić, Halitović. Sve as do asa igrao sam više puta u reprezentaciji Krajiške zonske lige. To su bili doživljaji. Igrao se pravi fudbal.

Koja Vam je utakmica ostala u najljepšem sjećanju?

— Igrao sam oko 1000 utakmica u karijeri. Bilo ih je lijepih i teških. Ipak, najdraža mi je ona iz kvalifikacija. Igrali smo sa Gradinom. Ta utakmica je za mene bila životna jer smo željeli u Republičku ligu. Imali smo kvalitetan tim i bili za taj rang takmičenja. Ne to uvijek nije dovoljno u kvalifikacijama. Treba i sportske sreće.

Kažu da ste u duelima nesavladivi i da odlično branite jedanaesterce?

— Oduvijek sam volio duel-igru s protivničkim napadačima. Tu sam doista veoma siguran. Nema posebnih tajni. Odlično u takvim situacijama izlazim s gola. Do sada sam imao više uspjeha od protivničkih igrača. A što se penala tiče kažu da sam i tu specijalista. Eto, tako sam protiv Elektrobosne iz Jajca od 5 penala odbranio četiri.

Koji su Vam tereni najbolje odgovarali?

— Imate terena gdje se vrlo slabo radi (brani) i obratno. Naj-

SIN BOLJI OD OCA?

više volim da branim u Bosanskom Novom i Banjoj Luci. Dokle na голу Bratstva?

— Odlično se osjećam, treniram redovno i uporno. Po mojoj ocjeni, mogu braniti još nekoliko godina. Ili, bolje rečeno, braniti sve dotle dok moji sin Alek-

sandar, koji sada ima 17 godina i s uspjehom brani u drugoj postavi Bratstva, ne stasa. S njim radim više od pet godina. Po meni, ima talenta i veoma je uporan, dobro građen. Kad stane na gol Bratstva, ja ću se

oprostiti od aktivnog igranja. Imam još jednog sina, Vladimira, koji sa 13 godina igra u podmlatku Bratstva. On će biti igrač, a ne golman. To je moja i njegova želja.

Boško VASILJEVIĆ

SPORTSKA STARINARNICA (519)

Mihaljčičinove majstorije

● Na 16. pojedinačnom prvenstvu Bosne i Hercegovine 1962. godine majstor Mihaljčičin (danas Internacionalni majstor) jedini takmičenje završio bez — poraza, zabilježivši deset pobjeda i pet remija

Foto-reporteri sasvim rijetko imaju priliku da snime šahiste ovako na okupu, što, naravno, nije slučaj s fudbalerima, rukometašima, košarkašima... Kada počinje šahovski turnir, prvenstvo, dvomeč... učesnici stižu prema ličnom nahodjenju, pola sata ili minut prije nego što će sudija pustiti u rad zavnične satove, a poneko, bogami, hoće i da — zakasni! Zato se, obično, u novinama pojavljuju samo portreti šahista, a šah je, uistinu, individualna igra, pa sve ovo ispricano ne treba mnogo da čudi. Fotografija koju danas objavujemo vraća nas TRI decenije unazad, u avgust 1962. godine. Tada je u Sarajevu održano 16. prvenstvo Bosne i Hercegovine za seniore. Neko se, srećom, tada mudro dosjetio da napravi zajednički snimak učesnika tog šampionata, pa je tako za sva vremena ovekovečen i taj događaj ovom fotografijom. Nju nam je surtejljivo na korištenje ustupio banjolučanin **Mihailo Mihaljčičin**, internacionalni majstor, jedan od učesnika prvenstva Bosne i Hercegovine. Uz njegovu svesrdnu pomoć, uglavnom, identifikovani su šahisti mada je kod dvojice bilo pomalo nesiguran, pa otuda i naša ograda oko te dvojice šahista. Inače,

prvenstvo je proticalo u znaku burne, izjednačene bitke Mihaila Mihaljčičina i Rajka Bogdanovića. Kad su svi turnirski satovi bili zaustavljeni, Mihaljčičin i Bogdanović su imali isti broj poena (12,5) pa su, tako, podijelili prvo i drugo mjesto. Koliko su njih dvojica bili ubjedljivi u odnosu na ostale, pokazuje i podatak da su trećeplasiranom Kozomari umakli za čitava dva i po poena! Izuzetno vrijedan skor ostvario je **Mirsad Ljuka** iz Maglaja. Tada 19-godišnji daroviti šahista, zauzeo je četvrtu poziciju, što je bilo ravno ako ne senzaciji a ono značajnom iznenađenju. Omladinski prvak Bosne i Hercegovine **Zeljko Banišić** među seniorima se držao junački, nije dokazujući svoju darovitost. Bilo je to vrijeme početka renesanse banjolučkog šaha, koju je započeo Mihaljčičin, a tako uspješno nastavili, koju godinu kasnije, **Enver Bukić**, pa **Milan Vukić**. Nažalost, razvoj šaha i dostignuća šahista nisu bili u stanju da prate oni koji su se, na osnovu čudnih kriterija tadašnjih kadrovnika, našli na čelu banjolučkih klubova, prevashodno **ŠK „Nikice Pavlič“**. Ta porazna kadrovska politika doveće, kasnije, do gotovo potpunog sloma banjolučkog šaha, koji je, duže vrijeme, figurirao kao jedan od jačih, homogenijih i

perspektivnijih u Jugoslaviji. Cijena lošeg rada ispala je previsoka. Sada neki znaci najavljuju da se banjolučki šah polako budi. Da li je baš tako, pokazuje vrijeme, ali će trebati i sredstava i vremena da se, akobogda, vrate stare pozicije. **NASLICI:** Zeljko Banišić, živi u Banjoj Luci, Mirsad Ljuka iz Maglaja (nije živi), Knežević (ili)? Kusturica), Vlado Kozomara (nije živi), banjolučki Sarajlija Nadir Kapetanović, živi u Banjoj Luci, Milan Borovnica, živi u Banjoj Luci, Rajak Bogdanović, živi u Sarajevu, ? Čolić iz Zenice, dr Muamer Osmanagić, živi u Sarajevu (stoje); Zvonko Meštrović iz Sarajeva, koji nije učestvovao na šampionatu 1962, Irfan Jakupović, živi u Banjoj Luci, ? Gigo Jovanović iz Sarajeva, Ilija Subašić iz Zenice, ? Kusturica (ili)? Knežević), Hasan Smailbegović, šahista iz Tešnja, sada živi u Sarajevu (čuče).

Poredak na šampionatu 1962: Mihaljčičin i Bogdanović po 12,5 poena, Kozomara 10, Ljuka 9,5, Smailbegović i Osmanagić po 9, Banišić i Subašić po 8,5, Čolić 6,5, Knežević i Jovanović po 6, Kusturica 5,5, Kapetanović 4,5, Jakupović, Rajak i Borovnica po 4 poena.

L.P.

MEČ U MALOM FUDBALU U SPORTSKOJ DVORANI „BORIK“

Veterani protiv seniora

BANJA LUKA — Danas u nedjelju, u Sportskoj dvorani „Borik“, održaće se zanimljiv susret u malom fudbalu. Snage će odmjeriti ekipa „Sting“, pobjednik ovogodišnjeg turnira u malom fudbalu „Borik 92“ i „Crnci“ iz Bosanske Gradiške, dvostruki uzastopni pobjednici turnira za veterane.

Za ekipu „Stinga“ koja je u ovogodišnjem finalu bila bolja od favorita „Butika Rim“ igraju uglednom fudbaleri banjolučkog BSK-a **Draško Marković**, **Senad Fl-**

lipović i **Sanel Đelić** dok će se na drugoj strani nalaziti **Emir Hadžić**, sa 43 godine još aktivni fudbaler Kozare iz Bosanske Gradiške, istovremeno njen kapiten i možda najbolji pojedinac ovog kluba i njegovi ništa manje kvalitetni saigrači.

Susret između „Stinga“ i „Crnci“ igra se u nedjelju u SD „Borik“, sa početkom u 18.30 časova, odnosno odmah po završetku prvenstvenog rukometnog susreta Borak—Pellister.

SL.B.

Слободан Јанковић

ПРОБЛЕМ С ИМЕНОМ, А ПРЕЗИМЕ СЕ И НЕ СПОМИЊЕ КАО ТАКВО

Све је било добро док мој комшија није набавио куче. Не за то што ће оно да лаје па нећу моћи да чујем шта ми други лају и како ме олађавају. Проблем је с именом, а презиме се не спомиње као такво. Кад је дошао он, хоћу да кажем пас, чак смо се порадовали. Изашли смо на улицу, свако је попио нешто од хране и мазали смо цукицу. Дјеца су предњачила, али и ми старији смо се забављали, јер у предузећу већ мјесецима нема посла. Псега је заиста умиљато и ја ћу то да потврдим на свим судовима свијета ако ме буду питали. Будући ти исти су довели питали и псега, шта оно мисли мени, не плашим се да ће, осим ако га газда не подговори, ништа лоше рећи. Истина, ја немам педигра као пас, али откуда пас зна за ту чињеницу.

Дакле, звали смо мало умиљато псеганце једноставно Цуко.
— Цуко, Цуко, хоћеш ли да једеш? Цуко, Цуко, хоћеш ли да пијеш? Цуко, Цуко, ко ти се највише свиђа од нас?
Ми смо га варали на свој људски, подмукли начин. Псегу је оставило само да се чуђи какви смо то ми. Али, једног дана изведе власник Цукицу у шетњу и каже:

- Ово више није Цукица него је ово Брњо!
- Ха, Брњо, добио си имењака! — зарежа један вршњак.
- То је имењак твоје лаји, а не мени!
- Власник до тада умиљатог пса се смјешкао.
- Стварно, како му је име? — питам га јасно осјећам како почињем да мрзим недужно куче.
- Брњо, Морам некако да га зовем, а баш тада био дјечији Филип и чујем један пас се тако зове па и ја њему дам име.
- Ја сам истог дана промијенио имена својој кози, крмачи и телету. Дао сам им његово име и на сав глас звао издалека дјецу да пусте из притвора козу, а онда посебно крмачу и телу на крају како бих што више пута поменуо његово име. Но, он се правио као да се ништа не догађа. Једино је почео ријече да изводи куче у шетњу, а забрањивао је дјети да га зову именом Брњо. Пошто то није нишло лако, једног дана се промијели вијест да је псега дато у неко друго мјесто, далеко од нас. Тада сам ја заглао крмачу, продао козу и промијенио име телету под изговором да то више није тале већ крава.
- Е, није ми што су носили моје име, јер моје име имају и други, већ што кад год споменеш Криваја, ја се окренем и хоћу да се одазовем. Онда, олет, идем улицом, а неко иза мене виче Криваја. Не могу да се окренем, а ни да се не окренем. Људи мисле да сам оглушио, попудио, шта ли — јадао ми се он.
- Нешто слично сам и ја говорио њему. Дакле, морала је да нам се догоди непријатност да бисмо се боље разумјевали. Баш као у свакодневном животу!

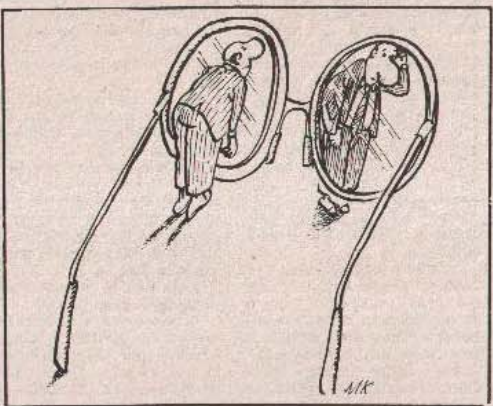
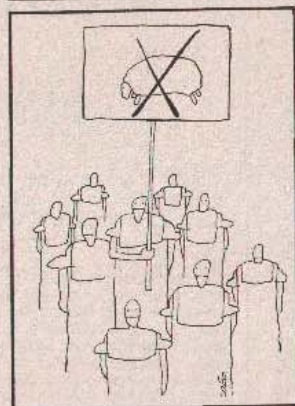
ОДМАЗДА
Кораци су јасно одзвањали у муклој тишини. Ближио се час. Још само трен и биће ту. Пашћенакопенаи молити за опроштај. Мада зна да му нема спаса.

ОБУКА
Мора да је лојео отровне гљиве, рекоше, нашавши га опруженог на земљи.

ПОРТРЕТ
Дугме је било мало, црно и прилично искривено, са траговима концја, ткаинне, тела власника.

ПОСЛУШНОСТ
Чизме су оставиле дубок траг у снегу. Колико ли је тај стајао у месту?

Весна ДЕНЧИП

	БАНЈО-ЛУЧКИ ВОЈЕВР-СКИ САНЦИОНИ	ЈЕДАН ОД БАНЈУ ЈЕЗИКА	НЕЊИМ, ЗАНОД (покр.) (нјем.)	СЛИКА 1 (страница) кате-горија	КАРИКА-ТОРЕТ МИТА НЕ-ГОВИЋ	МАЛА СИСА, СИСИТА	ВРЛО ЈАК ЕРЕПЛО-ЗИВ	МЈЕСТО У ВОЈ-ВОДНИ	РАДНИК КОЈИ "БИЈА" ЗЕМЉУ	БИЛО КУДА	ЕЈУВАЌ ПАУЛИЋ	ТОНА	ПРИПАД-НИЦИ БАЈЕРСКОЈ ЗАМОВСКОЈ СЕРТЕ		
	МЈЕСТО ОЈЕ ЈЕ НЕКАД БИО МА-НАС'ТЕ														
	СЛИКА 2 (рего-кате-горија)												СИНТОР СЛОЋЕНО СЛАВО		
	ПОКРЕТ-НОСТ, ПОКРЕТО-ЛЈУТИ-ВОСТ														
	"АВ-МИСКИ"				КАЛИЈУМ СИЈЕНА, МИСНА, ГИПА		ПОСУДА ЗА КУПАЊЕ ПРЕМА, ЕА						АЗОТ УГЉЕНИК		
АУТОР: ЗЕЛЈАКО ПЕТРОВИЋ	МУБЛ. ЗЕМСКО ИМЕ	МЕДИА УСТАНА О КАСУРА (1888-1188)	КРА-ПИНА	ПРАВНО ТИЈЕЛО Е ОДЕБ-РЕВИМ ДУЖНОСТ	ОПОР ЗА СТОКУ	БИЛЈК САНЈУРА (мн.)	ЕКЛО-НИСТЕ	ШТАМПА ОРМАНА, ВАЕКА		ДРВЕНЕ ПОДУВЕ ЗА ЈЕЛО					
ИСПИТИВ, ПРИБИЈЕ, АТКОНО-ЛА У СКОРАНИЈ								НИЋ	ПОСТАТИ ТРОМ						
СЛИКА 3 (лаке кате-горија)															
ИВАН БУЛЈАН			БРАГИ КАМЕН, БЕЛИЈАНТ ГОРИСНА РЈЕСИТА												
НАНКА ФРАН-СКОГ ВОСЛА					ОКРУГИЛА ВАКТЕ-РИЈА СМАН			ОКНОО-РИЧНО ДРВО ПУКВ, ЗАНА							
СУСТАНА-СА ИЗ-СВАС АИЗБИЈЕ								ОСЛО ИДИЈАН, МАНД У ОИЈАНИ							
	ДВОСТАНИ МАТЕМА-ТИЧКИ ЕКЗАМ								ПРИТОКА СЕРТА У СИБИРУ	АМИР	БАНЈО-ЛУЧКИ КОКШЕН-СКИ САНЦИОНИ	ВЕЛИКА СТИВО-ТИНГА	ПРЕО-КРЕТ, ЗАНАТ	ПОБРОЋИ У ПЕВАТ-СКОЈ	ПРКОС
	ВЕСТА ДРЕВЕТА										БЕНИЈЕКИ СКОПИТИ				
	НАЈИГА-ЊЕМ СТАВИТИ У ПОКРЕТ									САНИТ ПЛАНЕР АСТАТИ					
	ЗНА ТИЦИ-ЈАТОР														
	БИТИ ПРЕД-НОСТИ								ПРЕСВО ЈАКЕ КИ-НОСТИ						

ТУЖНОСЈЕ ПАЊЕ НА МОГ ДРАГОГ БРАТА

ЉУБОМИРА (БУРЕ) ВУКЕЛИЋА

Тешко је помислити да те више нема, а још теже живјети без тебе. Твој брат Урош, снаха Јелена са дјецом Зорицом и Александром.

43220

Дана 16.2.1992. године навршавају се двије тужне године од смрти нашег драгог сина, брата, дјевера и стрица

ЉУБОМИРА (БУРЕ) ВУКЕЛИЋА

У нашим срцима остала је неизбрисива бол и туга за тобом. Твоји неутјешни отац Буро, мајка Зорка, браћа Радован, Милован, Миленко, Урош, Милорад, Недељко, сестра Милија и Милица, снахе зетови и остала родбина

43220

ИМ МЕМОРИЈАМ

Шеснаестог фебруара 1992. године навршава се шест мјесеци од смрти нашег драгог

МИРСАДА (МИРСЕ) ГВОЖЂАРА

С љубављу и поштовањем

ПОРОДИЦА ГВОЖЂАР

38047

Дана 16.2.1992. године навршавају се 3 тужна мјесеца од смрти нашег драгог оца и супруга

МИЛОРАДА ЧЕРЧЕКА

Тешко је схватити а још теже прихватити истину да више ниси с нама. Супруга Зденка и кћерка Гордана

43222

Дана 16.2.1992. године навршавају се 3 мјесеца од смрти мога драгог брата

МИЛОРАДА ЧЕРЧЕКА

Љубав и успомена на тебе остаје вјечно у мом срцу.

Брат ДУШКО 43222

ИМ МЕМОРИЈАМ

ПЕРО ДРИНОВАЦ
16.2.1989 — 16.2.1992.

С љубављу и поштовањем твоји најмилији

43224

Дана 16.2.1992. године навршава се 7 тужних дана од смрти нашег драгог супруга, оца и дједи

ИЛИЈЕ ОЖЕГОВИЋА

Овим путем изражавамо велику захвалност породицама Јоргић, Малинић, Лолар, Куљанац, Лелић, Драгишић, Јовић, Вишић, Радић, Радетић, колективу РО „Јелсинград“ и ОШ „Ајша Карабеговић“ родбини, пријатељима и комшијама који својом помоћи и присуством помогоше да лакше поднесемо нашу бол.

ПОРОДИЦА ОЖЕГОВИЋА

Дана 16.2.1992. године навршава се 7 тужних дана од сахране нашег драгог сина и брата

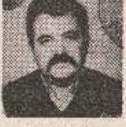
РАНКА КОСИПА

Тога дана у 11 сати посјетићемо твоју вјечну кућу, окитити цвијећем и залити сузама. Тешко се можемо помирити да те више нема међу нама. Прерана смрт и угашена младост прекинула је све наше радости и наду, а нама је оставила да вјечно тугујемо.

Овом приликом изражавамо велику захвалност својој родбини, комшијама, пријатељима, те радном колективу ПМП „Руди Чајавец“ „Велепрехрана“ и Друштвеном стандарду „Рудија Чајавец“, који су се нашли уз нас у овим тешком тренуцима. Ожалошћени: отац Буро, мајка Милена и сестра Гордана

43251

Дана 16.2.1992. године навршавају се 4 године од смрти нашег драгог оца и супруга

ЖИВКА МРАОВИЋА

Тога дана у 11 сати посјетићемо његову вјечну кућу и положили цвијеће. Кћерка ДРАГАНА и супруга БОСА

43211

Дана 16.2.1992. године навршава се 6 тужних мјесеци од кад нас је напустио наш драги супруг и отац

МЕХМЕД СМАЈЛОВИЋ

Вјечно захвални супруга Зибка, кћи Мајда и син Мустафа

43159

СЈЕ ПАЊЕ НА

ХАЗИМА МАЛКИЋА
17.4.1953 — 16.2.1978.

породица МАЛКИЋ (43214)

Дубоким болом јављамо свој родбини, пријатељима и познаницима да је наш никад непреживљени муж, отац, брат, севакар, пунац, дјед и прајед

ВИЛМОШ ЛЕКО

У својој 67. години живота 13.2.1992. изненада преминуо. Породица захваљује свим пријатељима, познаницима који су помогли за посљедњи испраћај нам вољеног Вилмоша

ЗАХВАЛНА ОЖАЛОШЉЕНА ПОРОДИЦА

41905

ИМ МЕМОРИЈАМ

ПЕТАР ПЕРО БУКИЋ

17.2.1980 — 17.2.1992.
С љубављу и поштовањем супруга и кћерка.

(43196)

Дана 14.2.1992. године након дуге и тешке болести у 66. години преминуо је наш драги

БОЖИДАР (ПЕТРА) ДУЈИЋ

Сахрана ће се обавити 17.2.1992. године у Бањој Луци на гробљу у Свети Марко у 15 часова. Ожалошћени: супруга Ивана, мајка Љубица, кћерка Јасминка и Јадранка, сестра Бранка, брат Бранко, zet Љубо, снаха Гордана, породице Гаврановић, Милановић и остала родбина и пријатељи

(ш. 43254)

Дана 16.2.1992. године навршава се 7 тужних дана од преране смрти наше драге пријатељице

ЉИЉАНЕ

Ранка, Драган, Мишо и Црни 43208

Дана 16.2.1992. године навршава се 7 тужних дана од преране смрти наше драге пријатељице

ЉИЉАНЕ ЛАКИЋ
рођене ЗЕЉКОВИЋ

Ниха и Дервиша 41906

ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕКО & МИНА БАНЈАЛУКА

● Банска 40 а Луца
● Банска Луца
● телефон 31-730
● телефакс 56-483

STAMBENA ZADRUGA EKODOM BANJALUKA

Организујемо најниже cijene, најбрзу и најквалитетнију услугу и градњу. Нудимо чип: сепарат, крећ, басина, општарска производа, водо и електромонтажа, столарију, кровне конструкције, келјаз, арматурне мреже, санитарје, боје, лакове и фасаде. Пријамо услуге: стамбене задруге (чланови задруга могу купити робу без пореза), превоза и виђукара. Radimo non-stop (subotom i nedjeljom).

За чланове наше задруге посебан попуст и повољни услови плаћања.

МАЛИ ОГЛАСИ

ПРОДАЈА АУТОМОБИЛА
ПРОДАЈЕМ кмион ТАМ 8500 сандучар са перадом. Ивица Саварин, Драгачај, телефон 078/722-042 (ш 43194).

КУПЕ — ЗЕМЉИШТА
ПРОДАЈЕМ кућу величине 10x10 П-1 у Јаблану, Ул. Симе Шопале бр 20 (ш 43205)
ПРОДАЈЕМ или издајем кућу са поклоном у Главоцима, телефон 788-028. (ш 43205)
ПРОДАЈЕМ кућу и плаћеве јефтино Божидара Ације 45 Плауш. (ш 43197)
ПОВОЉНО продајем новозграђену кућу у Лакташима са пет дукума земље усељива. телефон 55-153, 12-448 (ш 43101)
ПРОДАЈЕМ кућу у Драгачају 4000 м² земље и кућу у Залужанима са 500 м² земље. телефон 722-721 (ш 43223).

РАЗНО
Проглашавам неваљелим реверс број 174 од златара. (ш 43196)
Тражим жену до 45 година без дјеце ради друштва и брака која има кућу или стан. Имам аустријску пензију. Јавити се на телефон 078/851-880 (ш 43192)
Продајем stroj за лампернију. телефон 751-477 (ш 43215)
Продајем жељезне рјаве за трговину. телефон 67-888. (ш 43218)

СТАНОВИ — ПОНУДА
Издајем двије намјештене собе дјевкојма и празан једнособан стан у Новој вароши. Мјасарникова 5. (ш 43204)

Издајем једнособан намјештен стан пословни простор. телефон 52-038. (ш 43221)
Издајем двособан празан стан у центру са парним гријањем. телефон 39-328. Бања Лука. (ш 43256)

СТАНОВИ — ПОТРАЖЊА
Страни студент тражи једнособан стан. телефон 59-146. (ш 43177)

СТАНОВИ — ЗАМЈЕНЕ

МИЈЕЊАМ двособан стан у Биχαљу за одговарајући у Бањој Луци. телефон 077-228-542 (ш 43253)
Мијењам двије куће у Бјеловару за околину Бање Луке. тел. 36-838. Б. Лука. (ш 43261)
Мијењам вилулу-кућу од 45 м² покрај Шибеника — Сопарис за одговарајућу у Бањој Луци или близу околини. телефон 059-62-155, 83-288 или у Бањој Луци 68-009. (ш 43207)
Мијењам кућу на спрат, централно, центар града, Драгачај, за Лакташе и околину. телефон 830-503 (ш 43201)
Мијењам кућу на КРКУ за кућу или стан у Бањој Луци. телефон 0532/441-467 (ш 43202)
Мијењам једнособан стан у Ријети за одговарајући у Бањој Луци. телефон 051/425-392 или 078/44-071 (ш 43210)
Мијењам двособан стан Ријека — Бања Лука. телефон 519-883 (ш 43179)
Мијењам двособан стан приватно власништво у Загребу за стан или кућу у Бањој Луци. телефон 078/45-211 или 041/310-547 (ш 43181)

ОГЛАС

Мијења се један једнособан стан у Бањој Луци површине 41,2 м². Улицу др Кеџмановића 61, папела 2, Г. (Старчевић), за исти или сличан у Бос. Градишци. За све информације изволите се обратити у ДИП „Радник“ непосредно или на телефон 078/813-222 или 078/813-425.

Слободан канцеларијски пословни простор у Бањој Луци, Улица Младена Стојановића број 4. — три канцеларије: од 49, 20 и 19 м².
Понуде са списком дјелатности које би обављали у том простору, можете доставити на адресу:
Институт за економику и развој Бања Лука
Младена Стојановића 4.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

Самоуправна интересна заједница становања Бања Лука, обавјештава грађане општине Бање Луке — носиоце станаарског права — кориснике станова, гаража и пословног простора удруженог у ову Заједницу да ће средином фебруара 1992. године отпочети на подручју општине Бања Лука активности на снимању и бодовању станова, гаража и пословних јединица удружених у Заједницу, а у сврху реализације усејеног програма активности у циљу обезбјеђења одговарајуће документације за спровођење поступка откупа друштвених станова.

Смињање и бодовање ће обављати овлаштени радници М П „Завод за изградњу“ Бања Лука, д.д. строго према добивеним упутствима за рад и понашање у извршавању овог задатка и уз предочење одговарајуће легитимације са овлашћењем и личном картом.

С обзиром на то, да сви учесници у извршавању овог задатка имају стварни интерес да се задатак обави квалитетно и у року, то молимо све учеснике а посебно носиоце станаарског права — кориснике станова, гаража и пословних јединица да у извршењу овог задатка покажу пуно разумијевања и пруже одговарајућу помоћ овлашћеним радницима да овај задатак што квалитетније и право-времене изврше.

Молимо носиоце станаарског права — кориснике станова, гаража и пословних јединица да омогуће овлашћеним радницима и одговарајуће вријеме несметан улазак у стан те обављање потребних радњи у стану, а што су и према важећем закону дужни омогућити.

Посебно молимо да се евентуални неспоразуми рјешавају договором уз коректно обострано понашање, а своје евентуалне примједбе на рад и понашање овлашћених радника учесници могу саспшавати. Стручној комисији М П „Завод за изградњу Бања Лука“, д.д. у Ул. Марије Бурсај број 4, мапа сала на 1. кату, усмено или на телефон број 45-814 сваки радни даном у вријемну од 8 — 17 часова.

Очекујемо да ће сви учесници у овом послу а посебно носиоци станаарског права — корисници станова, гаража и пословних јединица, с обзиром на постојање обостраног интереса извршити пуно подршку извршењу овог задатка и показати одговарајуће разумијевање, чиме ће се омогућити да овај обиман и сложени задатак буде у цијелости и квалитету извршен на задовољство свих учесника.

САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЈЕДНИЦА СТАНОВАЊА БАЊА ЛУКА „ЗАВОД ЗА ИЗГРАДЊУ“ БАЊА ЛУКА, д.д.

OLIVERA JANDRIĆ

PRILAGODENA CE ZA PROFESIONALNU KUHARSTVO I KAVIJANJE U SVIM POKLONIMA

Cenjeni poštošači,
„OZIRIS“ ima dužnost i obavezu da vas obavesti za osnovne razlike između „OZIRISA“ i drugih kvarcnih peći sličnim „OZIRIS“ pečima:
„OZIRIS“ kvarcna peć ima ugrađen termostat koji omogućuje regulisanje željene temperature u prostoriji.
Ima ugrađen termostat na tri grejača 800 W koji se uključuju po želji, tako da ima mogućnosti zagrevanja i malog prostora.
„OZIRIS“ kvarcna peć izrađena je vrhunskom tehnologijom i atestirana.

**EKONOMIČNO GREJANJE
ZDRAVO GREJANJE
UŠTEDA ELEKTRIČNE ENERGIJE
DO 40%
EKOLOŠKA KVARCNA PEĆ
„OZIRIS“ — original
Ne dozvolite da vas prevare
jedino je „OZIRIS“ pravi**

- zagreva prostor od 65-70 m²
- težina 13 kg
- tip A: 3 puta 800 vat
- greje bezimno bez mirisa poput topline sunca
- ne diše prašinu
- ne troši klesonik
- ne isušuje vazduh
- greje ravnomerno od poda do plafona

**SERVIS I REZERVNI
DELOVI OBEZBEDENI**

Prodavnica: Beograd, Svetozara Markovića 19 A. tel. 011-333-473; 338-273
Topola, Bul. vožda Karadžića 70. tel. 034-811-287

Velikoprodaja — Bulevar Lenjina 143, tel. 011-144-602, 131-702
EKOLOGIJA + EKONOMIČNOST = OZIRIS

• ZADOVOLJNE KUŠTERIJE - KAS ZADATAK •

UNICOM

EXPORT—IMPORT „TRGOVINA NA VELIKO I MALO“ ZASTUPSTVO SA P.O.

78000 BANJA LUKA, RADE VRANJEŠEVIĆ 9, TELEFONI I FAX 078/43-009 ŽIRO-RAČUN: 10500-801-8883 SOK BANJA LUKA

NUDI VAM:

1. TELEFAX—APARATE PANASONIC

KXF 50

KXF 90

2. TELEFONE PANASONIC

3. PISAČE MAŠINE BROTHER AX 110

4. REGISTRAR—KASE CASIO 170 ER

5. TELEFAX—PAPIR 30 m

DOO „ADRIA TRADE“ Banjaluka
Ulica Maršala Tita br. 19

RODNA KUĆA RESTORAN

TELEFONI: 078/22-234, 12-270, 12-290, telefaks: 12-258

CIJENJENI POTROŠAČI!

Naša pekara Vam svaki dan nudi vruć crni hleb za 32 dinara, a bijeli za 36 dinara.

Tražite kod svojih najbližih trgovina hleb iz našeg preduzeća

žitoprodukt
BANJA LUKA, B. N.

BIO
INTERNACIONAL SERVICE P.O.

Novi Beograd, Bulevar Oslobođenja 208II
78000 BANJA LUKA

☎ 078 12 840
☎ FAX 078 12 874

NOVO NOVO NOVO

U Banjoj Luci u centru grada, U Ulici braca Lastrića 11 preko puta Parka Petra Kočića i taksistanice

**BILJNA APOTEKA
„MATIJA PAUNOVSKI
-MOSTAR“**

Nudi biljne preparate i čajeve najpoznatije jugoslovenske i u svijetu poznate travarke Matije Paunovskog iz Mostara. U izboru preparata pomoći će vam dežurni ljekar, svakog radnog dana od 8 do 20. subotom od 8 do 14 sati.

Diskont, Zečuzani, Viktora Bubnja bb

Tel. 756-431, od 6 do 22 sata
DISKONT, Banjaluka, Ulica 22. aprila

Tel. 43-064 od 7 do 20 sati

Nedjeljom od 8 do 16 sati

• Veliki izbor voća, povrća, južnog voća, sokova i preradevina, te robe široke potrošnje

• Specijalna ponuda: prodaja svježe žive pastirke

LeTad

**POKLON-GALERIJA
„LE TAC-D“ VRŠI
KOMISIONI OTKUP**

I prodaju antikviteta i umjetničkih djela (slike, unikatni predmeti i ostalo).
Sve informacije možete dobiti na telefon 31-307.
SHOPPING-CENTAR, Mose Pijade 16 b, Banja Luka.

MERKUR

— U „Markurovim“ RK „CENTAR“ i „MERKUR“ i salonima namještaja „KASTEL“, „POKUČSTVO“ i „NAMJEŠTAJ“ veliki izbor komadnog i garniturnog namještaja. Cijene vrlo povoljne!

ALTO

ALTO RADOVIĆ

ВЛ.РАДОВИЋ ЖЕЉКО
Тел. 46-242

„Zavod distribucije“ brend „Ingeniering“ izvodi...
Sve obručevane i kvalitetne proizvode, kao i...
Kontakt: Banja Luka, Bulevar Oslobođenja 208II, 078 12 840

**„PROIMPEX“ prodavnica br. 3
u Rudarskoj kod „Sirana“**

NUDI ROBU PO NAJPOVOLJNIJIM CIJENAMA: (sve u 85-90% maline za pranje i sušenje)
Pisacu 9000 el. i koloni; muzičke limbe od 7.000,00 do 38.000,00 el. i koloni; 770,00 din

POVOLJNE CIJENE NAŠ JE STALNI ZADATAKI

Auto/radio-swifonici
Peći i sisteme za otvorenje po fabričkim cijenama
Bore, lakovi 59.000,00 din.
Jubilar i hidrokol
Informacije na telefon 784-687.

Mješovito trgovinsko preduzeće DD

mp du malpneh

MITT MALPREH Banjaluka, d.d. u ovom svjetlu predstavlja objekatne snabdjeven je velikim asortimanom prehrambenih roba po vrlo povoljnim cijenama.
Pozivamo vas da posjetite naše supermarkete u Boriku, Novoj Vadi, te u naselju Ante Jakića, kao i diskont:
„Zora“, „Rudnik“, „Buzjak“, „Ada“, „Izvor“, „Higeta“, „Bosna“, gdje je dio asortimana i po nižim cijenama od normalnih cijena u prodaji U RK „Mejdan“ osim vrlo povoljne poruke prehrambene robe, nude bijelu tehniku, posuđe, boje i lakove u podrumu, te kozmetiku i kratku robu na spratu robne kuće.

KUDA?

KAKO?

KADA?

● **KINA**
KOZARA: UBOJITE MISLI (avanturistička drama) u 16, 18 i 20 sati.
VRBAS: NJU DŽEK SITI (američki kriminalistički) u 17 i 19 sati.
 U 21 sat — **VRELE NOĆI JOZEFINE MONCHEBHER** (njemački erotski).
PALAS: velika sala — MOJ BRAT ALEKSA (istorijska drama) u 10, 16, 18 i 20 sati.
male sala — POVRATAK U PLAVU LAGUNU (američki film) u 17 i 19 sati.
 „Banjaluka-film“ zadržava pravo izmjene programa.

● **MUZEJ BOSANSKE KRAJINE**
 Stalna postavka.

● **DJEČJE POZORIŠTE**
 Predstava „Crvenkapa izbunjene vuk“ u 11 sati.

● **UKUĆI AKADEMIKA VLADILE MILOŠEVIĆA**
 Izložba „Odjeća, nakit i vez Bosanske krajine“.

● **DOM KULTURE**
 U malom salonu izložba tapiserija Suzane Kobaslija

● **DEŽURNA APOTEKA**
 Noću dežura apoteka „1. maj“ u Ulici Vladimira Nazora broj 19. Telefon 11-088

● **GALERIJE**
UMJETNIČKA GALERIJA
 Stalna postavka.
UMJETNIČKA GALERIJA „PELAGIĆ“
 Zajednička izložba članova Ateljea slikara i vajara RKUD-a

SPOMEN-ZBIRKA DRAGINJE I VOJE TERZIĆ
 Nalazi se u Ulici Vladimira Nazora broj 19
GALERIJA — ATELJE „DACEŠIN“
 Nalazi se u Aleji JNA broj 16

● **VAŽNIJI TELEFONI**
 SUP 92, Vatrogasci 93, Hitna pomoć 94, Bolnica 33-725 (stara bolnica), 38-111 (Paprikovac), Autobuska stanica 45-355, Željeznička stanica 31-228, Taksi-stanica 22-222 i 12-330, Inspekcija 32-995, „Elektrorbanjaluka“ 44-811 i 45-099, Servis za hitne popravke u stanicama (do 15 sati 45-552) i (od 15 sati - 45-404), „Putnik“ 43-900, „Kompas“ 42-454, „Atlas“ 12-810, „Unisturist“ 41-576, „Turistbiro“ 23-143, „Slavnik-Koper“ 31-113, Mladost BIH39-835, „Kontinental“ 35-629.

● **POLAZAK VOZOVA ZA (PRIVREMENO)**
 SARAJEVO: 5.24, 12.30, 18.19
 MOSTAR I ČAPLJINA: 12.30
 BIHAĆ: 5.00, 9.57, 20.20
 BOSANSKI NOVI: 15.59 (veza za Bihać)
PUTNIČKI VOZovi:
 BOSANSKI NOVI: 5.00, 7.10, 14.40, 19.07
 PRIJEDOR: 5.00, 7.10, 10.08, 14.40, 19.07
 DOBOJ: 4.25, 7.12, 10.20, 14.45, 22.25

● **DOLASCI VOZOVA IZ (PRIVREMENO)**
 SARAJEVA: 9.55, 20.17
 MOSTARA I ČAPLJINE: 15.59
 BIHAĆA: 5.22, 12.30, 18.17
 BOSANSKOG NOVOG: 5.29, 21.05
 PRIJEDORA: 6.18, 13.29, 18.46
 DOBOJA: 5.52, 9.28, 13.23, 17.42, 21.56

● **POLASCI AUTOBUSA ZA (PRIVREMENO)**
 SARAJEVO: 7.45, 12.00, 16.00
 MOSTAR: 6.00, 13.00
 KRAGUJEVAC: 6.00
 SRPSKA CRNJA: 13.00
 ŠIBENIK (DO KNINA): 7.30
 BEOGRAD: 5.00, 6.00, 9.30, 10.10, 16.15, 12.00, 15.00, 17.30, 23.30
 NOVI SAD: 13.00
 BIHAĆ: 5.45, 7.20, 11.00, 13.00, 17.50

MALI EKLAN • MALI EKLAN • MALI EKLAN • MALI EKLAN

TV PROGRAM

NEDJELJA, 16. FEBRUARA

PRVI PROGRAM

9,30 — Pregled programa
 9,35 — **Transformers!** — crtana serija
 10,00 — **Ispici pa reci djeci** — program za djecu
 11,00 — **Crtani film**
 11,05 — **Emisija o selu**
 12,00 — **Crtani film**
 12,05 — **Plodovi zemlje** — emisija za poljoprivrednike
 13,00 — **Crtani film**
 13,05 — **Beverli Hills** — serijski film
 13,50 — **Vijesti**
 13,55 — **Noć i dan, r.**
 15,55 — **Briga za potomstvo** — dokumentarna serija
 16,40 — **Dnevnik 1**
 16,50 — **Robini sedam drugara** — američki igrani film
 18,50 — **Nindža kornjače** — crtana serija
 19,15 — **Pričice za laku noć**
 19,30 — **Dnevnik II**
 20,15 — **Hoću da kažem**
 20,20 — **Gospoda ministarka** — igrani program TV Beograd
 22,10 — **LA SET: Muzej Orse** — dokumentarna serija
 23,05 — **Vijesti**
 23,20 — **Noć i dan**
 — **Poziv u ponoć** — serijski film
 — **Šou Arsenija Hola** — šou-program
 00,50 — **Pregled programa za ponedjeljak**

DRUGI PROGRAM

9,05 — **Pregled programa**
ZOI „ALBERVIL '92“:
 9,10 — **Olimpijski program**
 9,15 — **Pregled događaja prethodnog dana**
 9,50 — **Biatlon, 4x7, 5 km, prenos**
 12,00 — **Super G(M), prenos**
 12,00 — 16,00 — **Škokovi, 120 m, K-solo, prenos**
 16,00 — **Vaterpolo: „Kotor“ — „Partizan“, prenos**
 17,15 — **Olimpijski program**
 17,30 — **Košarka: „Bosna“ — „Sloboda—Dita“, prenos**
 18,55 — **PJ u fudbalu: „Sutjeska“ — „Partizan“, prenos**
 19,30 — **SAMARI „A“, snimak**

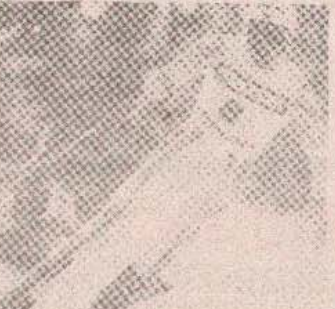
Do 24,00 — **Satelitski program TV Beograd**
 Televizija zadržava pravo izmjene programa.

TV SUTRA

Ponedjeljak, 17. februara

PRVI PROGRAM

10,05 — **Školski program: Razredna nastava: Program za učenike I i II razreda, HTV, 11,05 — Školski program, 12,00 — Vijesti, 12,05 — Koncert u podne-izbor iz obrazovnog programa, 15,00 — Novosti, 15,10 — „Gospođa ministarka“, 17,00 — Dnevnik I, 17,30 — Školsko zvonilo — obrazovni program, 18,00 — Otvori prozor, program za djecu, 18,15 — Vukov čošak, program za djecu, 18,40 — Dokumentarni program, 19,15 — Pričice za laku noć, 19,30 — Dnevnik I, 20,20 — Smrt gospođe ministarke — drama, 22,05 — Direktna linija — spoljna politika, 22,35 — Srednjovjekovna Bosna: BiH, istorija život, dokumentarni program, 23,25 — Noć i dan, 00,55 — Pregled programa za utorak**

DRUGI PROGRAM
 9,10 — **Olimpijski program, 9,15 — Pregled događaja prethodnog dana, 9,50 — Kros 4x5 km (Ž), prenos, 12,00 — Super G (Ž), prenos, 12,55 — Nordijska kombinacija, 90 m, TM (škokovi), 15,00 — Studio, 17,30 — Sameri A, 18,00 — Noć i dan, r., 19,30 — Dnevnik, TV Beograd
 Do 24,00 — **Satelitski program TV Beograd**
 Televizija zadržava pravo izmjene programa**

Nedjelja, Prvi program u 13.05

BEVERLI HILLS
 — serijski film

Brendon uviđa da je za intelektualnu i fizičku perfekciju njegovog novog prijatelja veoma zaslužan uspješan otac. Ali, veliko je pitanje da li je Beverly Hills pravi teren za mladićeve velike planove, uključujući i tu namjeru da ubije oca! Igraju: Džejson Prisli i Senon Doerti.

NEDJELJA, PRVI PROGRAM U 15.55

Briga za potomstvo

Iz serije „Briga za potomstvo“

U šestoj epizodi dokumentarne serije gledaoci će vidjeti „kratak kurs“ iz nastave, koji mladici životinja savladaju da bi mogli opstati u prirodi. Mlade rode jačaju krila još u gnijezdu, mačka upućuje mačiće kako da se snađu u prirodi, a košuta zavarava trag lisici hudeći sebe kao ukusni mamac i odvlačeći je što dalje od mladunaca.

NEDJELJA, PRVI PROGRAM U 16.50

Robin i sedam drugara
 — američki igrani film

VESELI GANGSTERI: Iz filma „Robin i sedam drugara“

Premijera parodije na stare filmove o Čikagu kao gangsterskom carstvu. Godina 1928. Gangster broj 1 je Veliki Džim. Njemu se priključuje raskošna rođendanska zabava, kojoj prisustvuju podmićeni čuvari zakona i obrabrani kompanjoni, među kojima se ističe Gaj. Gosti otpjevaju pjesmu slavjeniku, pa ga izvištavaju! Gaj misli da je sada glavni. Igraju: Frenk Sinatra, Din Martin i drugi...

satelitska TV

Nedjelja, 16. februara

SUPER CHANNEL

11,00 — **Sat snage, 12,00 — Miks, 14,50 — Sport, 15,30 — Turistički magazin, 16,00 — Sport, 17,00 — Magazin za tinejdžere, 17,30 — Svijet sutrašnjice, 18,00 — Finansijski i biznis, 19,00 — Videomoda, 20,00 — Igrani film, 21,50 — Sport, 22,30 — Uživaj, 23,30 — Evropski film, 00,00 — Miks.**

EUROSPORT

6,00 — **Deveti dan ZOI** — najava događaja i takmičenja, 6,30 — **Skijaško trčanje, 7,00 — Deveti dan ZOI** — najava događaja i takmičenja, 8,30 — **Hokej na ledu: Najbolja utakmica prethodnog dana, 8,50 — Trka boba dvojca, treća i četvrta trka, prenos, 12,00 — Alpsko skijanje: Supervelesalom (M), 13,45 — Trka za medaljama: skijaški skokovi, 16,00 — Brzo klizanje: 1500 m (M), 16,30 — Alpsko skijanje, supervelesalom (M), 17,00 — Hokej na ledu: Češkoslovačka — Švajcarska, prenos, 19,00 — Trka za medalje, 19,30 — Umjetničko klizanje: Originalni sastav, plesni parovi: — Hokej na ledu: ZND—Kanada, 23,00 — Trka za medalje, 00,00 — Trka boba dvojca, 00,30 — Trka za medalje, 01,00 — Hokej na ledu, 16,00 — Alpsko skijanje, supervelesalom.**

СА САСТАНКА У ВОЈНИЋУ

Јединство или раскол?

• Уз посланике Кордуна присуствовали др Милан Бабић и Миле Паспаљ • Увертира за сједницу Скупштине Крајине

ВОЈНИЋ, 15. фебруара — Данас у послеподневним сатима из затворених врата почео је састанак посланика у Скупштини Српске Републике Крајине и председника општина из пет кордунашких општина. О значају овог скупа говори и чињеница да му присуствују председник Скупштине Крајине Миле Паспаљ и председник Републике Крајине др Милан Бабић, затим председник Врховног суда Крајине Урош Фундук, те владика Никанор, епископ горањокарловачки. Присуство и Паспаља и Бабића несумњиво говори да ће се управо овдје на Кордуни одиграти

преломни тренутак за будућност српског народа Крајине. Значај овог састанка свакако је и у томе што он претходи у Глини за сутра заказаној ванредној сједници Скупштине Републике Српске Крајине. О томе, да ли ће „непопустљиви“ Бабић у интересу јединства српског народа признати легитимитет одлука глиничке скупштине, оvisи и хоће ли Скупштина покренути за сутра најављено питање повјерења крајинској влади и њеном председнику. Иако, према незваничним изјавама судионака овог састанка, прихватање мировног плана Сајруса Венса не смије

доћи у питање, а најављени је референдум неће бити на то утицати, — тек по завршетку овог састанка видеће се да ли постоји нада за приближавање ставова Скупштине и владе Републике Крајине. Да ли долазак Милана Бабића у Војнић значи прихватање властите одговорности за развој догађаја у Крајини, и одговорности за будућност овог народа, или је то његов покушај да тиче наставе посланика у Скупштини — знаће се то по завршетку састанка.

Незахвално је било шта прејудуцирати, јер већ сутрашња сједница Скупштине може донијети неке нове моменте у разрешењу ове крајинске драме.

Љ. ЧИЧА

МАКЕДОНИЈА

ТЕЛЕФОНСКИ ПРИКЉУЧАК — 84.000 ДИНАРА

СКОПЈЕ, 15. фебруара (Танјуг) — Према подацима ПТТ „Македонија“, грађани у Македонији ће за добијање телефонског прикључка убудуће плаћати динарску противвредност од 1.000 марака, а то према курсу народне банке Македоније, који важи на дан потписивања договора. Цијена телефонског прикључка тако сада износи 84.000 динара, што у односу на претходну од 40.000 динара, представља повећање за преко 100 процената. Новина је и то што ће грађани уплату моћи да изврше у девизама. При том им свиједује попуст од 10 одсто.

За предузећа и остала правна лица, цијена је утврђена у динарској противвредности од 2.000 марака, што сада износи 164.000 динара, такође уз попуст од 10 одсто, ако се уплата изврши у девизама. Захтеви за инсталирање нових телефонских прикључака биће одобрени тек онда када се за захтев грађана може извршити најкасније за 10 дана, а не као до сада када се за телефонски прикључак чекало и по неколико година, уз сталне несугласице са ПТТ „Македонијом“ око нових цијена ове услуге.

ИТАЛИЈАНСКА „РЕПУБЛИКА“ ДЕМАНТУЈЕ ИЗРАЕЛСКИ „ЦЕРУЗАЛЕМ ПОСТ“

ВАТИКАН ОДБАЦУЈЕ ОПТУЖБЕ

РИМ, 15. фебруара (Танјуг) — Ватикан је званично одбацио све оптужбе да је помагао нацистима и усташама да после рата побјегну у Јужну Америку, уз објашњење да су напади потекли из Израела, који Света Столица одбија да призна. Ватикан није ништа одговорно на захтев да отвори и оне архиве, које садрже документе из времена после другог свјетског рата.

Италијански лист „Република“ преноси званични деманти, али и дио јучерашњег коментара израелског „Дерузалем поста“, који каже да би се одбијање Ватикана да призна Израел „можда могло објаснити изјесном сагласношћу са прошлосту“, коју још није превазишао. „Република“ каже како Израел одбија да призна Ватикан, све док он не призна своје огромне злочине против Јеврејског народа.

ПОТПРЕДСЈЕДНИК ПРЕДСЈЕДНИШТВА СФРЈ — НА НАРОДНОМ ЗБОРУ У ВИРПАЗУРУ:

ЗАЈЕДНИЧКА ДРЖАВА — НУЖНОСТ

ТИТОГРАД, 15. фебруара (Танјуг) — Уласком у заједничку државу Србија и Црна Гора не чине услугу једна другој, нити би то била услуга услуга Босни и Херцеговини, и обратно уколико и она уђе у ту заједницу. Историјско искуство наших народа упућује на заједнички живот на овим просторима, јер им само заједништво може гарантовати пуну сигурност опстанка у миру.

Ово је, на народном збору у Вирпазур код Титограда, рекао између осталог, потпредседник Председништва СФРЈ, др Бранко Костић, додајући да је живот у заједничкој држави интерес свих народа без обзира на њихову националну, вјерску и политичку одређеност.

САВЕЗ СЕЉАКА СРБИЈЕ

ПОСТАО СЕЉАЧКА СТРАНКА

БЕОГРАД, 15. фебруара (Танјуг) — Савез сељака Србије убудуће ће се звати Сељачка странка — одлучила је данас Скупштина странке, на којој је изражено незадовољство положема пољопривредника који се третирају само као произвођачи хране „задужени“ за чување социјалног мира у градовима.

На овом скупу је упозорено да приети опасност да сељаци ове године неће имати од чега да плате порез, и изражена бојазан да ће у пољопривредној производњи бити доста невоља, уз опаску да су сепо и пољопривредници уопште маргинализовани.

СОМАЛИЈА

НЕРЕДИ — ТРЕЋИ ДАН

НАЈРОБИ, 15. фебруара — Жестоки нереди, који су почели прије три дана, и данас су потресали главни град Сомалије Могадиш, упркос примирју под покровитељством Уједињених нација, јављају агенције.

Представник УН је изјавио Ројтеру да је „данас нешто мирније него претходна три дана“, али да се „борбе ипак настављају“.

Од сриједи, када су почели и преговори у сједишту Уједињених нација у Њујорку између вођа зараћених страна Али Махди Мохамеда и Мохамеда Фарах Ајдида, војних да прекину сукоб, у оружаним борбама у Најробију погинуло је 139 особа, а 729 је рањено.

Од новембра прошле године, у Сомалији је погинуло укупно 4.000 цивила, а 12.000 је рањено.

Посматрачи у Сомалији тврде да се примирје у граду не може одржати, јер је свега четири од 20 хиљада наоружаних бораца под контролом. По ријечима једног посматрача „мира неће ни бити док не буде довољно хране у Могадишу“.

Процјењује се да око 4,5 милиона људи или 60 одсто становништва Сомалије буквално умире од глади. Стотине хиљада њих пребјегло је у сусједну Кенију, Етиопију и Џибути и потражило спас од смрти од глади рата.

ЈУЖНОМОРАВСКА РЕГИЈА

Заустављена свињска куга

БОСИЉГРАД, 15. фебруара (Танјуг) — На подручју јужноморавске општине Босиљград заустављено је ширење свињске куге, која је откривена почетком године, отада је угинуло више од 80 свиња. Благодарећи стриктном спровођењу превентивних ветеринарских и других мјера, број обољеле стоке је у опадању и у посљедњих десетак дана пријављене су само три обољеле свиње. У ветеринарској станици у Босиљграду кажу да су прописане превентивне мјере и даље на снази.

KREIS AG BASEL
Dobitnik TV-prijemnika NAGRADNE IGRE

DAJ — VU! — vrijedan 80.000 dinara je kupac u prodajnim objektima: Krajska PARAGON — BLOKOM D 47 — 9246

Rok podizanja nagrade 15 dana (do 1. marta) u Robnoj kući u Ulici fra. Grge Marčica

PP EURO-sint на велико - на мало Тарбава „Кастел“ (камена зграда) Телефон: 40-065

Најјефтинији и најбољи избор у граду зидних и подних облога

- ИТИСОНИ
- ТПИСОНИ
- ТЕПИСИ
- СТАЗЕ
- ПВЦ топли под
- топлинг (имитација паркета и плочица)
- гарантуре за купатила, ауто-патоснице, сједилице

Радио 6 - 20 satli.

Врхунско покривање и доживљај добог због одличне Палете Кастел на велико (1-2)

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БИХ

НАОБЛАЧЕЊЕ

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Наступиће наоблачење са кишом, а током дана због пада температуре киша ће понегдје прећи у сушежицу. Јутарња температура од 2 до 5, а највиша дневна од 4 до 10 степени.

ЗА БАЊУ ЛУКУ: Наоблачење са кишом. Дневна температура у паду.

ЗА НАРЕДНА ДВА-ТРИ ДАНА: Још један дан задржаће се облачно и хладно са снијежом мјестимично, а након тога доћи ће до краткотрајног побољшања.

ДРУШТВЕНО ПРЕДУЗЕЦЕ

MS — PRIMATRADE
78418 NOVA TOPOLA

POLJOPRIVREDNICI AGROAPOTEKE ZA VAS PRODAVNICE

- минерална дубрива
- сјемена
- средства за заштиту
- машине и резервне дијелове
- veleprodajne cijene сва robe

ПО НАЈПОВОЉНИЈИМ ЦИЈЕНАМА
TEL: (078) 792-642, 792-687
TELEFAKS: (078) 792-283

МЈЕШОВИТО ПРЕДУЗЕЦЕ ЗА ПРОМЕТ ЛИЈЕКОВИМА И ДРУГОМ МЕДИЦИНСКОМ РОБОМ

KRAJINALIJEK
Телефон: Централ (078) 38-370, прод. 30-995, 30-604
78000 БАЊА ЛУКА — В. БИТЈУКА 6

ПРОМЕТ НА ВЕЛИКО

- лијековима
- хемикалијима
- санитарским материјалом
- гумено-санитарском робом
- медицинском опремом
- ветеринарским лијековима
- ХТЗ опремом
- денталом
- производња санитарског материјала (Станчавина, болеснички подлошци и др.)

PROIMPEX" prodavnica broj 3 U Rudarskoj kod. Širane"

NUDI ROBU PO NAJPOVOLJNIJIM CIJENAMA:

1. kvarcne peći 17.500 din.
2. kombinovane veš-mašine za pranje i sušenje veća 85.400,00 din.
3. auto-radio-zvučnici 770,00 din.
4. radio-kasetofoni od 7 do 12.000 din.
5. TV. ložilica 37 i 55 cm
6. peći i cisterne za centralno grijanje
7. boje i lakovi
8. lubofor i hidropkol

INFORMACIJE NA TELEFON 32-889 1784-987

boska
SAMOPOSLOGA

— tradicionalno dobra ponuda

(osnovne životne namirnice, čokolada, keks i ostali slatki proizvodi, sredstva za ličnu higijenu...)

АУТО—ШКОЛА

„ВОЛАН“
Тел: 60-688
Вл. Станетић Јевто

СА ВАМА

LEVITA

OD JUTRA DO SUTRA

